

PANNÓNIA
ÉLETBIZTOSÍTÓ

CIG PANNÓNIA ÉLETBIZTOSÍTÓ NYRT.

AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTAL BEFOGADOTT
NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI
STANDARDOK ALAPJÁN KÉSZÍTETT 2016. ÉVI
KONSZOLIDÁLT PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK ÉS
KONSZOLIDÁLT ÜZLETI JELENTÉS

Tartalomjegyzék

Független Könyvvizsgálói Jelentés

Konzolidált pénzügyi kimutatások

Konzolidált átfogó jövedelem kimutatás

Konzolidált pénzügyi helyzet kimutatás

Konzolidált saját tőke – változás kimutatás

Konzolidált cash-flow kimutatás

Megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz

Konzolidált üzleti jelentés

Független Könyvvizsgálói Jelentés

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt.
részvényesei részére

Vélemény

Elvégeztük a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. és leányvállalatai (a „Csoport”) mellékelt 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásainak a könyvvizsgálatát, amely konszolidált pénzügyi kimutatások a 2016. december 31-i fordulónapra elkészített konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásból - melyben az eszközök és források egyező végösszege 77.393.510 E Ft, az adózott eredmény 723.982 E Ft nyereség -, az ezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált átfogó jövedelem kimutatásból, konszolidált saját tőke-változás kimutatásából, konszolidált cash-flow kimutatásból, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó konszolidált kiegészítő megjegyzésekből állnak.

Véleményünk szerint a konszolidált pénzügyi kimutatások megbízható és valós képet adnak a Csoport 2016. december 31-én fennálló konszolidált vagyoni helyzetéről valamint az ezen időponttal végződő pénzügyi évre vonatkozó konszolidált jövedelmi helyzetéről és konszolidált cash-flow-iról a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal - ahogyan azokat az EU befogadta - („EU IFRS-ek”) foglaltakkal összhangban.

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó - Magyarországon hatályos - törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

A konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatára vonatkozó, Magyarországon hatályos etikai követelményeknek megfelelően, függetlenek vagyunk a Csoporttól, és ugyanezen etikai követelményekkel összhangban eleget tettünk egyéb etikai felelősségeinknek is.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálói kérdések

A kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések azok a kérdések, amelyek szakmai megítélésünk szerint a legjelentősebbek voltak a tárgyidőszaki konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálata során. Ezeket a kérdéseket a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze általunk végzett könyvvizsgálatának összefüggésében és az arra vonatkozó véleményünk kialakítása során vizsgáltuk, és

ezekről a kérdésekről nem bocsátunk ki külön véleményt. Minden egyes alábbi kérdés esetében a könyvvizsgálati megközelítésünk leírása ebben a kontextusban történt.

Teljesítettük „A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálataért való felelőssége” szakaszban leírt felelősségünket, beleértve az alább részletezett kérdésekkel kapcsolatosakat is. Ennek megfelelően a könyvvizsgálatunk magába foglalta a konszolidált pénzügyi kimutatásokban foglalt lényeges hibás állításokra vonatkozó kockázatbecslésünk alapján kialakított eljárásoknak a végrehajtását. A könyvvizsgálati eljárásaink eredményei – beleértve az alábbi kérdéseket célzóan végrehajtott eljárásokat is – nyújtanak alapot a konszolidált pénzügyi kimutatásokra vonatkozó könyvvizsgálói véleményünkhöz.

A szavatoló tőke követelmények számítása a Szolvencia 2 előírásokkal összhangban

2016. január 1-től a biztosítók az új Szolvencia 2 előírásoknak megfelelően kötelesek kiszámítani a szavatoló tőkéjüket és a szavatoló-tőke-megfelelésükre vonatkozó felügyeleti jelentéstételi kötelezettségeiket teljesíteni. A konszolidált pénzügyi kimutatások kiegészítő megjegyzések 7. megjegyzésében a Csoport bemutatja az új Szolvencia 2 előírások szerinti szavatoló tőke helyzetét. A Szolvencia 2 szabályozás alatti szavatoló tőke számítás alapvetően eltér és jóval bonyolultabb, mint az előző évi Szolvencia 1 szerinti szabályozói tőkekövetelmény számítások, magában foglal számos jövőbeli feltételezést és jelentős mértékű becslést igényel, mivel a kötelezettségek a legjobb becsléseik alapján, a befektetések pedig valós értéken kerülnek meghatározásra. Ezért ezt kulcsfontosságú könyvvizsgálói kérdésnek tekintjük.

Értékeljük a vezetés becsléseiben alkalmazott módszertant, modelleket és feltételezéseket, és a nagyfokú bonyolultságra, valamint a számítások sajátosságaira való tekintettel biztosításmatematikai szakembereket vontunk be vizsgálatainkba.

A vezetés által a Szolvencia 2 szerinti legjobb becslés számítások során használt cash-flow előrejelzésből kiválasztott mintán független újraszámítást végeztünk, annak felmérésére, hogy a vezetés figyelembe vett-e valamennyi szükséges pénz be- és kiáramlást, amelyek szükségesek a jövőbeli biztosítási és viszontbiztosítási kötelezettségek teljesítéséhez.

Szintén értékeltük, hogy a Csoport által a 7. megjegyzésben közzétett információk megfelelnek-e az EU IFRS-ek előírásainak.

A biztosítástechnikai tartalékok értékelése

A biztosítástechnikai tartalékok értékelése jelentős mértékű feltételezéseket és összetett

Megértettük és teszteltük a biztosítástechnikai tartalékok képzési folyamatának alapjául szolgáló

döntéseket foglal magában. Ahogy az a konszolidált pénzügyi kimutatások kiegészítő megjegyzések 28., 29. és 30. megjegyzéseiben bemutatásra kerültek, ezek a biztosítástechnikai tartalékok a mérlegfőösszeg 86%-át képviselik 2016. december 31-én. Ezen tartalékok meghatározásához különféle módszereket, beleértve sztochasztikus előrejelzéseket, használnak. Ezen módszerek alapjául különböző explicit vagy implicit feltevések szolgálnak, amelyek a biztosítástechnikai tartalékok mérlegfőösszeghez viszonyított relatív nagyságával együtt, arra vezettek bennünket, hogy ezt kulcsfontosságú könyvvizsgálói kérdésnek tekintsük.

szabályzatokat és ellenőrzéseket. Biztosításmatematikai szakembereket vontunk be a Csoport által a biztosítástechnikai tartalékok számításához használt módszerek, modellek és feltételezések megértéséhez. Értékeljük és teszteltük a módszereket, modelleket és biztosításmatematikai feltételezéseket, összehasonlítva azokat az alapul szolgáló hatályos biztosítási kötvényekhez és a Csoport értékelési gyakorlatához.

A könyvvizsgálati eljárások magában foglalták a Csoport kötelezettség megfeleléségi teszthez használt módszertanának értékelését, és a biztosítástechnikai tartalékok éves változásának elemzését is. Értékeljük, hogy a biztosítástechnikai tartalékok éves változásai összhangban vannak-e a Csoport általunk tapasztalt üzleti fejlődésével, a piaci referenciákkal és a feltételezések változásaival.

Összehasonlítottuk továbbá a biztosítástechnikai tartalékok számításának alapjául szolgáló adatokat az alátámasztó dokumentációkhoz.

Szerződésekből kiválasztott mintán független újraszámolást végeztük biztosítástechnikai tartalékokra.

A Csoport által a konszolidált pénzügyi kimutatások kiegészítő megjegyzések 28., 29. és 30. megjegyzéseiben közzétett információkat is ellenőriztük az EU IFRS-ek előírásaival összhangban.

Az informatikai (IT) rendszerektől való erős függés

A Csoport pénzügyi beszámolási folyamatának jelentős része nagymértékben függ az IT rendszereknek az információk rögzítésére, tárolására és kinyerésére vonatkozó automatizált folyamataitól

Megértettük, valamint értékeltük az általános IT ellenőrzési környezetet és az alkalmazott kontrollokat, amelyek magukban foglalják rendszerekhez és az adatokhoz való hozzáférés valamint

és ellenőrzésétől. Ezen folyamatok és kontrollok alapvető eleme, hogy biztosítsák a megfelelő felhasználói hozzáférés és változás menedzsment protokollokat, valamint azok betartását.

Ezek a protokollok azért fontosak, mert biztosítják, hogy az IT rendszerekhez és a kapcsolódó adatokhoz való hozzáférés és azok változtatása megfelelő módon és engedélyezetten történjen.

Az IT rendszerek összetettsége és az alkalmazási kontrollok természete miatt tartjuk ezt kulcsfontosságú könyvvizsgálói kérdésnek.

a rendszer változtatások ellenőrzését. Könyvvizsgálati eljárásainkat a rendszer pénzügyi jelentősége és automatizált eljárások rendszer általi támogatása szerint határoztuk meg. Mivel az IT rendszerekre és alkalmazás kontrollokra vonatkozó könyvvizsgálati eljárások speciális szakértelmet igényelnek, IT audit szakembereket is bevontunk az ellenőrzési eljárásainkba. Teszteltük a megfelelő hozzáférési jogosultságokra vonatkozó kontrollok működési hatékonyságát és vizsgáltuk, hogy csak a jogosult felhasználók voltak képesek létrehozni, módosítani vagy törölni felhasználókat a releváns, vizsgált alkalmazások esetében. Szintén teszteltük rendszer fejlesztések és programváltoztatások ellenőrzésének működési hatékonyságát annak megállapítására, hogy ezeket a rendszer módosításokat megfelelően engedélyezték, valamint megfelelően fejlesztették, és hajtották végre. Továbbá értékeltük és teszteltük a könyvvizsgálat szempontjából releváns folyamatokba épített alkalmazás kontrollok kialakításának és működésének hatékonyságát.

Egyéb kérdések

A Csoport 2015. évi konszolidált pénzügyi kimutatásait más könyvvizsgáló auditálta, aki arról 2016. március 16-án korlátozás nélküli véleményt bocsátott ki.

Egyéb információk

Az egyéb információk a Csoport 2016. évi konszolidált üzleti jelentéséből állnak. A vezetés felelős a konszolidált üzleti jelentésnek a számviteli törvény, illetve egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért. A jelentésünk „Vélemény” szakaszában a konszolidált pénzügyi kimutatásokra adott véleményünk nem vonatkozik a konszolidált üzleti jelentésre.

A konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk az egyéb információk átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy az egyéb információk lényegesen ellentmondanak-e a konszolidált pénzügyi kimutatásoknak vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy azok lényeges hibás állítást tartalmaznak.

A konszolidált üzleti jelentéssel kapcsolatban a számviteli törvény alapján a mi felelősségünk továbbá a konszolidált üzleti jelentés átolvasása során annak a megítélése, hogy

- i) a konszolidált üzleti jelentés a számviteli törvény, illetve, ha van, egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban készült-e
- ii) a konszolidált üzleti jelentés részét képező vállalatirányítási nyilatkozatban megfelelően bemutatásra kerültek-e a Csoport belső ellenőrzési és kockázatkezelési rendszereinek főbb jellemzői a konszolidált pénzügyi kimutatások készítésének összefüggésében
- iii) a konszolidált üzleti jelentés részét képező vállalatirányítási nyilatkozatban megfelelően bemutatásra kerültek-e a számviteli törvény 95/A. § c), d), f, h, és i) pontja szerinti információk.

Véleményünk szerint a Csoport 2016. évi konszolidált üzleti jelentése összhangban van a Csoport 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásaival és a konszolidált üzleti jelentés a számviteli törvény előírásaival összhangban készült. A konszolidált üzleti jelentés részét képező vállalatirányítási nyilatkozatban megfelelően bemutatásra kerültek továbbá a Csoport belső ellenőrzési és kockázatkezelési rendszereinek főbb jellemzői a konszolidált pénzügyi kimutatásainak készítésének összefüggésében valamint a számviteli törvény 95/A. § c), d), f, h, és i) pontja szerinti információk.

Mivel egyéb más jogszabály a Csoport számára nem ír elő a konszolidált üzleti jelentésre vonatkozó további követelményeket, ezért ezzel kapcsolatban az üzleti jelentésre vonatkozó véleményünk nem tartalmaz a számviteli törvény 156.§ (5) bekezdésének h) pontjában előírt véleményt.

A fentieken túl a Csoportról és annak környezetéről a könyvvizsgálat során megszerzett ismereteink alapján jelentést kell tennünk arról, hogy a tudomásunkra jutott-e bármely lényegesnek tekinthető hibás közlés (lényeges hibás állítás) a konszolidált üzleti jelentésben, és ha igen, akkor a szóban forgó hibás közlés (hibás állítás) milyen jellegű. Ebben a tekintetben nincs jelenteni valónk.

Az üzleti jelentés részét képező vállalatirányítási nyilatkozat tekintetében megerősítjük továbbá, hogy a Csoport rendelkezésre bocsátotta a számviteli törvény 95/B. § (2) bekezdés a)-d) és g) pontja szerint előírt információkat.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelőssége a konszolidált pénzügyi kimutatásokért

A vezetés felelős a konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítéséért és valós bemutatásáért az EU IFRS-ekkel összhangban, valamint az olyan belső kontrollokért, amelyeket a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő, lényeges hibás állításoktól mentes konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése.

A konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Csoportnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közvéleménye a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel konszolidált pénzügyi kimutatásokban való alkalmazásáért, azt az esetet kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Csoportot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor ezen kívül nem áll előtte más reális lehetőség.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Csoport pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott konszolidált pénzügyi kimutatások alapján meghozott gazdasági döntéseit.

Egy, a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzésre kerülő könyvvizsgálatnak a részeként szakmai megítélést alkalmazunk, és szakmai szkepticizmust tartunk fenn a könyvvizsgálat egésze során. Emellett:

- ▶ Azonosítjuk és felbecsüljük a konszolidált pénzügyi kimutatások akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálati eljárásokat alakítunk ki és hajtunk végre, valamint véleményünk megalapozásához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.

- ▶ Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Csoport belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- ▶ Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- ▶ Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Csoport vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívunk a figyelmet a konszolidált pénzügyi kimutatásokban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősítenünk kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Csoport nem tudja a vállalkozást folytatni.
- ▶ Értékeljük a konszolidált pénzügyi kimutatások átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, beleértve a kiegészítő megjegyzésekben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatásokban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.
- ▶ Elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk a Csoport gazdasági egységei pénzügyi információira vonatkozóan ahhoz, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatásokról véleményt fejezhessünk ki. Mi vagyunk a felelősek a csoport-könyvvizsgálat irányításáért, felügyeletéért és eredményéért. A könyvvizsgálói véleményünkért kizárólag a miénk marad a felelősség.

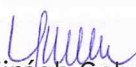
Kommunikáljuk az irányítással megbízott személyek felé - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Csoport által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is.

Ezen felül az irányítással megbízott személyek felé nyilatkozunk arról, hogy megfeleltünk a függetlenségünkre vonatkozó releváns etikai előírásoknak, és kommunikálunk feléjük minden olyan kapcsolatot és egyéb ügyet, amely ésszerű megfontolás mellett érintheti a függetlenségünket, valamint, ahol releváns, a kapcsolódó óvintézkedéseket is.

Az irányítással megbízott személyek felé kommunikált kérdések közül meghatározzuk azokat, amelyek a legnagyobb jelentőséggel bírtak a jelen időszaki konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálata során, és amelyek ily módon kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdéseknek minősülnek. Ezeket a kérdéseket a könyvvizsgálói

jelentésünkben is bemutatjuk, hacsak jogszabály nem tiltja kifejezetten adott kérdés nyilvános bemutatását vagy - rendkívül ritka esetben - nem döntünk úgy, hogy valamely ügyet a könyvvizsgálói jelentésben nem lehet kommunikálnunk, mert ésszerű várakozások alapján annak hátrányos következményei súlyosabbak lennének, mint a kommunikáció közérdekű hasznai.

Budapest, 2017. március 13.

Virágh Gabriella
megbízásért felelős partner
Ernst & Young Kft.
1132 Budapest, Váci út 20.
Nyilvántartásba-vételi szám: 001165

Virágh Gabriella
Kamarai tag könyvvizsgáló
Kamarai tagsági szám: 004245

PANNÓNIA
ÉLETBIZTOSÍTÓ

CIG PANNÓNIA ÉLETBIZTOSÍTÓ NYRT.

**Az Európai Unió által befogadott nemzetközi
pénzügyi beszámolási standardok alapján készített
2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatások**

2017. március 9.

Konzolidált átfogó jövedelem kimutatás

Adatok ezer forintban

	megj.	2016	2015
Biztosítási díjak		18 941 022	17 444 851
Meg nem szolgáltat díjak tartalékának változása		-1 388 483	-546 593
Bruttó megszolgált díj		17 552 539	16 898 258
Viszontbiztosítóknak átadott megszolgált díj		-1 799 723	-1 311 161
Biztosítási díjak, nettó	8	15 752 816	15 587 097
Díj -és jutalékbevételek befektetési szerződésekből	9	104 501	146 702
Befektetések bevétele	10	4 141 809	655 709
Tőke módszerrel elszámolt befektetések hozama	10	222 368	250 471
Egyéb működési bevételek	11	942 345	878 313
Egyéb bevételek		5 411 023	1 931 195
Bevételek összesen		21 163 839	17 518 292
Kárfizetések és szolgáltatások, valamint kárrendezési költségek	12	-7 898 470	-8 069 622
Biztosítástechnikai tartalékok és befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítási tartalékok nettó állományváltozása	12	-5 734 264	-2 363 004
Befektetések ráfordítása	10	-613 105	-688 636
Befektetési szerződésekhez kapcsolódó kötelezettségek valós érték változása		-90 051	19 951
Beágyazott derivatívákhoz kapcsolódó eszközök és kötelezettségek valós érték változása		-161 683	138 418
Befektetési ráfordítások, tartalékváltozások és szolgáltatások, nettó		-14 497 573	-10 962 893
Díjak, jutalékok és egyéb szerzési költségek	13	-4 038 711	-3 775 379
Egyéb működési költségek	14	-1 755 286	-1 832 823
Működési költségek		-5 793 997	-5 608 202
Adózás előtti eredmény		872 269	947 197
Adóbevételek / (ráfordítások)	15	-142 254	-122 866
Halasztott adó bevételek / (ráfordítások)	15	-6 033	103 614
Adózott eredmény		723 982	927 945
A jövőben eredménybe át nem sorolható egyéb átfogó jövedelem	16	0	0
A jövőben eredménybe átsorolható egyéb átfogó jövedelem	16	64 076	-12 653
Egyéb átfogó jövedelem	16	64 076	-12 653
Teljes átfogó jövedelem		788 058	915 292

Konzolidált átfogó jövedelem kimutatás (folytatás)

Adatok ezer forintban

	megj.	2016	2015
A Társaság tulajdonosaira jutó adózott eredmény		723 982	927 945
Ellenőrzést nem biztosító részesedésekre jutó adózott eredmény		0	0
Adózott eredmény		723 982	927 945
A Társaság tulajdonosaira jutó teljes átfogó jövedelem		788 058	915 292
Ellenőrzést nem biztosító részesedésekre jutó teljes átfogó jövedelem		0	0
Teljes átfogó jövedelem		788 058	915 292
Egy részvényre jutó eredmény			
Egy részvényre jutó eredmény– alap (Ft)	17	11,7	14,9
Egy részvényre jutó eredmény– hígított (Ft)	17	11,7	13,9

Konzolidált pénzügyi helyzet kimutatás

Adatok ezer forintban

ESZKÖZÖK	megj.	2016. december 31.	2015. december 31.
Immateriális javak	18	840 081	852 006
Ingatlanok, gépek és berendezések	19	39 080	50 361
Halasztott adó követelések	15	339 998	346 031
Halasztott szerzési költségek	20	1 503 271	995 493
Viszontbiztosító részesedése a biztosítástechnikai tartalékokból	28	2 313 120	1 292 317
Befektetés közös vezetésű vállalatokban	21	297 979	326 081
Értékesíthető pénzügyi eszközök	22	5 952 201	6 114 512
Befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások szerződői javára végrehajtott befektetések	23	58 917 687	53 582 434
Pénzügyi eszközök – befektetési szerződések	24	1 399 050	1 311 539
Pénzügyi eszközök – beágyazott derivatívák	35	514 637	676 320
Biztosítási szerződésből származó és egyéb követelések	25	3 533 144	2 615 956
Egyéb eszközök és elhatárolások	26	137 046	108 498
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	27	1 606 216	1 087 681
Eszközök összesen		77 393 510	69 359 229
KÖTELEZETTSÉGEK			
Biztosítástechnikai tartalékok	28	7 280 999	5 259 993
Biztosítástechnikai tartalékok a befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítás szerződői javára	30	58 917 687	53 582 434
Befektetési szerződések	31	1 399 050	1 311 539
Kamatozó részvény kibocsátásából származó kötelezettségek	35	2 460 088	2 312 283
Kölcsönök és pénzügyi viszontbiztosítás	32	1 269 695	1 863 130
Kötelezettségek biztosítási ügyletekből	33	1 311 676	1 038 997
Egyéb kötelezettségek és céltartalékok	34	782 629	807 225
Kötelezettségek összesen		73 421 824	66 175 601
NETTÓ ESZKÖZÖK		3 971 686	3 183 628
SAJÁT TŐKE			
Jegyzett tőke	36	2 531 328	2 531 328
Tőketartalék	36	1 143 641	15 936 886
Egyéb tartalékok	37	73 345	9 269
Eredménytartalék		223 372	-15 293 855
A Társaság tulajdonosaira jutó saját tőke		3 971 686	3 183 628
Ellenőrzést nem biztosító részesedések		0	0
Saját tőke összesen		3 971 686	3 183 628

Konzolidált saját tőke-változás kimutatás 2016

Adatok ezer forintban

	Megj.	Jegyzett tőke	Tőke-tartalék	Egyéb tartalékok	Eredmény-tartalék	A Társaság tulajdonosaira jutó saját tőke	Ellenőrzést nem biztosító részesedések	Saját tőke összesen
Egyenleg 2015. december 31-én		2 531 328	15 936 886	9 269	-15 293 855	3 183 628	0	3 183 628
Teljes átfogó jövedelem								
Egyéb átfogó jövedelem	16			64 076		64 076		64 076
Tárgyévi nyereség					723 982	723 982		723 982
Saját tőkén belüli átrendezés	36		-14 793 245		14 793 245	0		0
Egyenleg 2016. december 31-én		2 531 328	1 143 641	73 345	223 372	3 971 686	0	3 971 686

Konzolidált saját tőke-változás kimutatás 2015

Adatok ezer forintban

	Megj.	Jegyzett tőke	Tőke-tartalék	Egyéb tartalékok	Eredmény-tartalék	A Társaság tulajdonosaira jutó saját tőke	Ellenőrzést nem biztosító részesedések	Saját tőke összesen
Egyenleg 2014. december 31-én		2 531 328	15 936 886	21 922	-16 221 800	2 268 336	0	2 268 336
Teljes átfogó jövedelem								
Egyéb átfogó jövedelem	16			-12 653		-12 653		-12 653
Tárgyévi nyereség					927 945	927 945		927 945
Egyenleg 2015. december 31-én		2 531 328	15 936 886	9 269	-15 293 855	3 183 628	0	3 183 628

Konzolidált cash flow kimutatás

Adatok ezer forintban

	megj.	2016.	2015.
Adózott eredmény		723 982	927 945
Módosító tételek			
Értékcsökkenés és amortizáció	14	279 822	295 351
Kivezetett eszközök értéke	14	45 159	33 145
Elszámolt értékvesztés	18, 40	80 633	134 025
Eszközök értékesítésének eredménye	22	189 660	39 874
Árfolyamváltozások	10	-10 840	-25 538
Közös vezetésű vállalatok eredménye	21	-222 368	-250 471
Beágyazott derivatív eszközök, és kötelezettségek nettó változása	35	161 683	-138 418
Halasztott adó	15	6 033	-103 615
Társasági adó	15	38 946	42 230
Kapott kamat	10	-262 067	-211 497
Kapott Osztalék		0	-122
Kamatráfordítás	10	357 519	376 160
Működő tőke elemeinek változása:			
Halasztott szerzési költségek növekedése/csökkenése (-/+)	20	-507 778	-37 521
Befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások szerződői javára végrehajtott befektetések növekedése/ csökkenése (-/+)	23	-5 335 252	-2 525 813
Pénzügyi eszközök – befektetési szerződések növekedése/ csökkenése (-/+)	24	-87 511	-471 901
Biztosítási ügyletekből származó és egyéb követelések növekedése/ csökkenése (-/+)	25	-998 260	208 878
Viszontbiztosító részesedésének növekedése/ csökkenése a biztosítástechnikai tartalékokból (-/+)	28	-1 020 803	-555 095
Egyéb eszközök és aktív időbeli elhatárolások növekedése/ csökkenése (-/+)	26	-28 548	4 895
Biztosítástechnikai tartalékok növekedése/ csökkenése (+/-)	28	2 021 006	715 693
Biztosítási ügyletekből származó kötelezettségek növekedése/ csökkenése (+/-)	33	272 679	158 051
Befektetési szerződések növekedése/ csökkenése (+/-)	31	87 511	471 901
Biztosítástechnikai tartalékok növekedése/ csökkenése a befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosításból adódóan (+/-)	30	5 335 252	2 525 813
Egyéb kötelezettségek növekedése/ csökkenése (+/-)	34	-16 246	-427 585
Fizetett társasági adó	15	-32 805	-43 827
Működési tevékenységből származó cash flow-k		1 071 265	1 144 155

Konszolidált cash flow kimutatás (folytatás)

Adatok ezer forintban

Befektetési tevékenységből származó cash flow-k	megj.	2016.	2015.
Adósságinstrumentumok beszerzései (-)	22	-5 271 636	-5 090 474
Adósságinstrumentumok eladásai (+)	22	5 308 363	4 087 790
Tárgyi eszközök és immateriális eszközök beszerzései(-)	18, 19	-313 172	-242 142
Tárgyi eszközök és immateriális eszközök eladása (+)	18, 19	3 048	3 509
Részesedések vásárlása (-)	1	0	-11 200
Kapott kamat	10	262 067	211 497
Kapott osztalék	21	250 470	233 291
Befektetési tevékenységből származó cash flow-k		239 140	-807 729

Finanszírozási tevékenységből származó cash flow-k	megj.	2016.	2015.
Kölcsönök felvétele	32	542 920	761 122
Kölcsönök és kamataik törlesztése	32	-1 204 853	-1 394 622
Kamatkozó részvény kamatfizetés	35	-128 482	-110 560
Finanszírozási tevékenységből származó cash flow-k		-790 415	-744 060

Árfolyamváltozások hatásai		-1 456	-1 715
Pénzeszközök és pénzeszközgegyenértékesek nettó növekedése/ csökkenése (+/-)		518 535	-409 349

Pénzeszközök és pénzeszközgegyenértékesek az időszak elején	1 087 681	1 497 030
Pénzeszközök és pénzeszközgegyenértékesek az időszak végén	1 606 216	1 087 681

I ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. (továbbiakban: a „Társaság”, illetve a „Biztosító”) nyilvánosan működő részvénytársaság, Magyarországon bejegyzett vállalkozás. A Társaság székhelyének címe: 1033 Budapest, Flórián tér 1., Magyarország.

A Társaság és konszolidálásba bevont vállalatai, melyek együtt a CIG Pannónia Csoportot (továbbiakban: a „Csoport”) alkotják, befektetési egységhez kötött életbiztosítás, kockázati, vegyes életbiztosítás, kiegészítő biztosítás, egészségbiztosítás, és nem-életbiztosítás értékesítésével, azon belül elsősorban casco, fuvarozói felelősség és kezesi biztosítás értékesítésével, illetve befektetési alapkezelési és portfoliókezelési tevékenységgel foglalkoznak. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által kiadott biztosítási engedély beszerzését követően a Társaság működésének első naptári évétől, 2008 májusától kezdődően folytatott biztosítási tevékenységet. Fő tevékenysége az életbiztosítási szerződések kötése volt. A Csoport nem-életbiztosítási tevékenységét 2010-ben, míg egészségbiztosítási tevékenységét 2012-ben kezdte meg.

A Csoport tevékenységét Magyarországon, Romániában, Szlovákiában valamint Lengyelországban, Litvániában és Olaszországban végzi. Romániában 2011. december 20-ig fióktelepen keresztül, azt követően határon átnyúló szolgáltatás formájában tevékenykedett, 2016-tól pedig meglévő állomány fenntartása jelenti a Biztosító romániai tevékenységét. Szlovákiában a határon átnyúló szolgáltatás értékesítése a 2010-es indulásától kezdve működött, majd 2016-ban megszűnt, így jelenleg a meglévő állomány fenntartására korlátozódik a Biztosító tevékenysége. Lengyelországban 2012-től, Litvániában 2013-tól, Olaszországban 2014-től folytat határon átnyúló tevékenységet a Csoport. A határon átnyúló szolgáltatásokhoz kapcsolódóan a Csoportnak nem merültek fel külföldi illetőségű eszközei és kötelezettségei.

A Társaság tulajdonosai magyar és külföldi illetőségű magán- és jogi személyek, amelyek közül 10 százalék feletti (15,73 százalékos) részesedéssel a VINTON Vagyonkezelő Kft. részvényesi csoport rendelkezik. (10 249 817 darab részvény, összesen 409 992 680 forint névértékben). További jelentős (5 százalék feletti) részesedéssel Móricz Gábor rendelkezik.

A Társaság részvényei CIGPANNONIA néven forognak a Budapesti Értéktőzsdén. A CIGPANNONIA részvények kibocsátása 2010 októberében zajlott. Az új részvények KELER általi keletkeztetését követően a Társaság kezdeményezte a részvényeinek a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) Részvények „B” kategóriájába való bevezetését. Az első kereskedési nap 2010. november 8-a volt. A Biztosító értékpapírjaival 2012. április 12. napja óta a BÉT Részvények „A” kategóriájában lehet kereskedni, a részvények szerepelnek a BUX kosárban.

A konszolidált pénzügyi kimutatásokban teljeskörűen bevonásra kerültek a Társaság alábbi leányvállalatai:

Leányvállalat neve	Tevékenység	Ország	Részesedés mértéke 2016.12.31	Részesedés mértéke 2015.12.31
CIG Pannónia Első Magyar Általános Biztosító Zrt.	Nem-élet biztosítás	Magyarország	100%	100%
Pannónia PI-ETA Kegyeleti Szolgáltató Kft.	Kegyeleti szolgáltató	Magyarország	100%	100%

A konszolidált pénzügyi kimutatásokban tőkemódszerrel bevonásra kerül a Társaság alábbi közös vezetésű vállalata:

Közös vezetésű vállalat neve	Tevékenység	Ország	Részesedés mértéke 2016.12.31	Részesedés mértéke 2015.12.31
Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. (korábban: Pannónia Befektetési Szolgáltató Zrt.)	Alapkezelés; portfoliókezelés	Magyarország	50%	50%

A 2011.08.03-án alakult Pannónia Befektetési Szolgáltató Zrt.-ben és Pannónia Pénztárszolgáltató Zrt.-ben a Társaság 20-20 százalékos részesedést szerzett. 2012.12.01-én a Társaság további 21 százalékos részesedést szerzett a Pannónia Befektetési Szolgáltató Zrt.-ben, így közvetlen minősített befolyását 41 százalékra növelte. A Társaság 2013. november 4-én az alapítási szerződésben rögzített vagyonnövekményi vételi opcióval élve 4 százalékot hívott le a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. tulajdonrészéből. Mindemellett további 1 százalékos részesedést megtestesítő részvénycsomagot vásárolt a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt.-ben a Pannónia Nyugdíjpénztártól, így 2014-ben 46 százalékos tulajdonrészrel rendelkezett. A további részesedésszerzéssel egyidejűleg a Társaság értékesítette a Pénztárnak a Pannónia Pénztárszolgáltató Zrt.-ben meglévő 20 százalékos részesedését. A Biztosító 2015.06.16-án további 4 százalékkal növelte részesedését a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt.-ben, ezzel elérve az 50 százalékos tulajdonosi részesedést.

A vállalatban lévő részesedés elszámolásának módja a 3.1-es megjegyzésben olvasható.

2016.12.31-én a Társaság más leányvállalattal, társult vagy közös vezetésű vállalkozással nem rendelkezik.

A Csoport könyvvizsgálói:

- A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. esetében:
Ernst & Young Könyvvizsgáló Kft (1132 Budapest, Váci út 20.) kamarai azonosító: 001165
Virágh Gabriella, bejegyzett könyvvizsgáló, kamarai tagsági szám: 004245
- A CIG Pannónia Első Magyar Általános Biztosító Zrt. esetében:
Ernst & Young Könyvvizsgáló Kft (1132 Budapest, Váci út 20.) kamarai azonosító: 001165
Virágh Gabriella, bejegyzett könyvvizsgáló, kamarai tagsági szám: 004245
- A Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. esetében:
TRUSTED ADVISER Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft. (1037 Budapest, Iglice utca 3.)
Szovics Zsolt, bejegyzett könyvvizsgáló, kamarai tagsági szám: 005784

A Csoport többi vállalata esetében a könyvvizsgálat nem kötelező.

2 A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOKNAK VALÓ MEGFELELÉS ÉS AZ ÉRTÉKELÉS ALAPJA

2.1 A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardoknak való megfelelés

Jelen konszolidált pénzügyi kimutatások az Európai Unió (EU) által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardoknak (EU IFRS-eknek) megfelelően készültek. Az EU IFRS-ek magukban foglalják azon standardokat és értelmezéseket, melyeket a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) és a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Értelmezési Bizottság (IFRIC) adott ki.

A tulajdonosok éves rendes közgyűlése, amely a pénzügyi kimutatások jóváhagyására jogosult, elfogadásuk előtt kérhet módosításokat a pénzügyi kimutatásokban.

2.2 Az értékelés alapja

A konszolidált pénzügyi kimutatások értékelési alapja az eredeti bekerülési érték, kivéve a következő eszközöket és kötelezettségeket, melyek valós értéken kerültek bemutatásra: származékos pénzügyi instrumentumok, az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok és értékesíthető pénzügyi instrumentumok.

2.3 Funkcionális és prezentálási pénznem

A konszolidált pénzügyi kimutatások magyar forintban (HUF) készültek, amely a Csoport prezentálási pénzneme. A Csoport Magyarországon működő társaságai esetében a funkcionális pénznem a magyar forint (HUF). A pénzügyi kimutatások magyar forintban készültek, a legközelebbi ezerre kerekítve, kivéve ahol ettől eltérően megjelölésre került.

2.4 Becslések és feltételezések alkalmazása

Az EU IFRS-eknek megfelelő pénzügyi kimutatások elkészítése megköveteli, hogy a menedzsment szakmai megítélést, becsléseket és feltételezéseket alkalmazzon, melyek hatással vannak az alkalmazott számviteli politikákra, valamint az eszközök és kötelezettségek, bevételek és költségek beszámolóban szereplő összegére. A becslések és a kapcsolódó feltételezések múltbeli tapasztalatokon és számos egyéb tényezőkön alapulnak, amelyek az adott körülmények között ésszerűnek tekinthetők, és amelyek eredménye képezi azon eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értéke becslésének alapját, amelyek egyéb forrásokból nem határozhatók meg egyértelműen. A tényleges eredmények eltérhetnek ezektől a becslésektől.

A becslések és a feltételezések felülvizsgálatára rendszeresen sor kerül. A számviteli becslések módosítása a becslés módosításának időszakában kerül megjelenítésre, ha a módosítás csak az adott évet érinti, illetve a módosítás időszakában és a későbbi időszakokban, ha a módosítás mind a jelenlegi, mind a későbbi éveket érinti. A Csoport által alkalmazott becslések a 4. Becslések és feltételezések megjegyzésben kerültek bemutatásra.

3 A JELENTŐS SZÁMVITELI POLITIKÁK ÖSSZEFOGLALÁSA

Az alábbiakban kerülnek bemutatásra a konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése során alkalmazott jelentősebb számviteli politikák. A számviteli politikák következetesen kerültek alkalmazásra a konszolidált pénzügyi kimutatások által bemutatott időszakokra vonatkozóan.

3.1 A konszolidáció alapja

A konszolidált pénzügyi kimutatások tartalmazzák a Társaság és konszolidációba bevont vállalatai (a Csoport) eszközeit, kötelezettségeit és eredményeit. Leányvállalatok azok a gazdálkodó egységek, melyekben a Csoport közvetlenül vagy közvetve képes irányítani a pénzügyi és működési tevékenységet. A leányvállalatok pénzügyi kimutatásai az ellenőrzés megszerzésének időpontjától az ellenőrzés megszűnésének időpontjáig szerepelnek a konszolidált pénzügyi kimutatásokban.

Az üzleti kombinációk esetében a goodwill számítása az ellenőrzés megszerzésének időpontjában az alábbiak szerint történik: a felvásárló által átadott eszközök valós értéke, növelve az ellenőrzést nem gyakorló tulajdonosok részesedésével, csökkentve a megvásárolt leányvállalatok azonosítható és megjelenített nettó eszközeinek valós értékével. Amennyiben ez a különbség negatív, az összeg az eredmény javára azonnal elszámolásra kerül.

A Csoporton belüli tranzakciók, egyenlegek és a Csoport tagjai között folytatott tranzakciók nem realizált nyereségei kiszűrésre kerülnek. A nem realizált veszteségek szintén kiszűrésre kerülnek, kivéve, ha a tranzakció bizonyítékot nyújt az átadott eszköz értékvesztettségére vonatkozóan.

A Csoport a közös vezetésű vállalkozások esetében alkalmazza az IFRS 11 Közös megállapodások standard előírásait. A közös vezetésű vállalkozások azon vállalkozások, amelyek feletti ellenőrzést a Csoport más felekkel közösen gyakorol. Ezen vállalkozások közös ellenőrzése olyan szerződéses megállapodás alapján történik, amely a felek közötti egyhangú döntést ír elő a közös vezetésű vállalkozás stratégiai és működést érintő kérdéseiben egyaránt.

A Csoport a közös vezetésű vállalkozások esetében a tőkemódszer alkalmazása mellett döntött, melyet az IAS 28 Társult és közös vállalkozásokban lévő befektetések standard szerint alkalmaz. A tőkemódszer alapján a Csoport a közös vezetésű vállalkozásban lévő befektetést kezdetben bekerülési értéken mutatja ki, majd a könyv szerinti értéket növeli vagy csökkenti a befektetést befogadónak az akvizíció óta keletkezett eredményében való részesedésével. A Csoportnak a befektetést befogadó eredményéből való részesedését a Csoport eredményében kell elszámolni. A befektetést befogadótól kapott felosztások a befektetés könyv szerinti értékét csökkentik.

3.2 A konszolidációs standardok (IFRS 10, IFRS 11 és IFRS 12) hatása a pénzügyi kimutatásokra

Az IFRS 10 Konszolidált pénzügyi kimutatások standard szerint a Csoport befektetéseit felül kellett vizsgálni az új ellenőrzési modell alapján annak megállapítására, hogy azokat nem kell-e a konszolidációba bevonni. A vizsgálat során a Csoport három eszközcsoportban azonosított olyan befektetéseket, ahol az ellenőrzést felül kellett vizsgálnia, ezek a befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások szerződői javára végrehajtott

befektetések között nyilvántartott befektetési jegyek (a befektetési alapok konszolidációja szempontjából), a Pénzügyi eszközök - befektetési szerződések között nyilvántartott befektetési jegyek (szintén a befektetési alapok konszolidációja szempontjából) és a befektetés közös vezetésű vállalatokban.

Az új ellenőrzési modell alapján a Csoport a következő szempontokat vizsgálta meg az említett befektetések vonatkozásában:

- Befektetést befogadó azonosítása
- A befektetést befogadó releváns tevékenységeinek azonosítása
- Annak azonosítása, hogyan történik a releváns tevékenységekre vonatkozó döntéshozatal
- Annak megítélése, képes-e irányítani a befektető a releváns tevékenységeket
- Annak megítélése, hogy a befektető ki van téve a hozamok változékonyságának
- Annak megítélése, van-e kapcsolat a képesség és a hozamok között

A fentiek mérlegelése után a befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások szerződői javára végrehajtott befektetések között nyilvántartott befektetési jegyek és a Pénzügyi eszközök - befektetési szerződések között nyilvántartott befektetési jegyek korábbi prezentációja megfelel az IFRS 10 követelményeinek.

A Csoport a befektetés közös vezetésű vállalatok, azaz a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. esetében is megvizsgálta, hogy az Alapkezelő releváns tevékenységei fölötti ellenőrzést ki végzi. A Csoport arra a következtetésre jutott, hogy az ellenőrzést gyakorló szerv döntéseit a két tulajdonos egyenlően képes befolyásolni, ezért a releváns tevékenységek feletti ellenőrzés nem kapcsolható kizárólag a Társasághoz, és ennek fényében az Alapkezelő továbbra sem minősül leányvállalatnak.

A Csoport szintén megvizsgálta, hogy az eddig közös vezetésű vállalkozás soron kimutatott Pannónia CIG Alapkezelő Zrt.-beli részesedése az IFRS 11 alapján közös vállalkozásnak, vagy közös vezetésű tevékenységnek minősül-e és az alábbi következtetésre jutott:

- A Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. elkülönült társaság.
- A társaság jogi formája vagy szerződéses megállapodás nem ad a konstrukció eszközeire és kötelezettségeire vonatkozó jogokat és kötelezettségeket a tulajdonosoknak.
- A felek jogosultak a konstrukcióhoz tartozó eszközök valamennyi gazdasági hasznára és a konstrukció nem függ attól, hogy a felek folyamatosan teljesítik-e a kötelezettségeiket.

Mindezen tényezők alapján a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. az IFRS 11 alapján közös vállalkozásnak minősül.

3.3 Átváltási árfolyamok

A külföldi pénznemben történő ügyletek a beszámoló pénznemének és a külföldi pénznemnek az ügylet napján érvényes átváltási árfolyamát alkalmazva, a funkcionális pénznemben kerülnek elszámolásra. Azok az árfolyam-különbözetek, amelyek monetáris tételek rendezésekor, az időszak során történt kezdeti megjelenítéskor vagy a megelőző pénzügyi kimutatásokban alkalmazott árfolyamtól eltérő árfolyam használatából eredően

keletkeznek, bevételként vagy ráfordításként az időszak eredményében abban az időszakban kerülnek kimutatásra, amikor keletkeztek.

A külföldi pénznemben meghatározott monetáris eszközöket és kötelezettségeket a funkcionális pénznemnek a beszámolási időszak végén érvényes árfolyamán számítják át. A valós értéken értékelt külföldi pénznemben meghatározott tételeket a valós érték meghatározásának időpontjában érvényes árfolyamon számítják át. A vevőkövetelések és a szállítói kötelezettségek árfolyam-különbözetei, illetve a kölcsönök árfolyam-különbözetei a befektetések bevételei vagy ráfordításai soron kerülnek kimutatásra. Az időszak végi átváltás hatásait a Csoport az időszaki eredményben számolja el, kivéve az értékesíthető nem-monetáris tételek esetében, ahol az átváltás hatása az egyéb átfogó jövedelemben kerül elszámolásra.

3.4 Szerződés-besorolás – biztosítási és befektetési szerződések elkülönítése

A biztosítási szerződések olyan szerződések, amelyekben a Társaság jelentős biztosítási kockázatot vállal át a kötvénytulajdonostól azáltal, hogy vállalja a kötvénytulajdonos kártalanítását abban az esetben, ha egy adott bizonytalan jövőbeni esemény (biztosítási esemény) hátrányosan érinti őt. A biztosítási kockázat akkor és csak akkor jelentős, ha a szerződés megkötésekor feltételezhető, hogy van olyan gazdaságilag reálisan bekövetkező biztosítási esemény, amely miatt a Csoportnak jelentős többlet kifizetést kell teljesítenie ahhoz képest, hogy a biztosítási esemény nem következett volna be. Az ilyen szerződések a szerződés megkötését követően mindaddig biztosítási szerződések maradnak, amíg minden szerződéshez kapcsolódó jog, illetve kötelezettség megszűnik vagy lejár.

A biztosítási kockázat jelentőségének meghatározásához minden egyes szerződés esetén meghatározásra kerül, hogy a kezdeti biztosítási kockázat (vagyis valamely kockázati esemény szerződéskötést követő pillanatban történő bekövetkezésekor kifizetésre kerülő összeg és a szerződéskötéskor befizetett összeg különbsége) milyen mértékben haladja meg a kezdeti éves díj és a kezdeti eseti befizetések összegét.

A Társaság jelentősnek minősíti a kockázatot, ha az meghaladja az 5 százalékos mértéket. A jelentős biztosítási kockázatot tartalmazó szerződések biztosítási szerződésként kerülnek elszámolásra. A feltételt nem teljesítő szerződések esetén első szinten, ha van kezdeti eseti díjfizetés, szétválasztásra kerülnek a folyamatos és az eseti díjfizetéshez kapcsolódó komponensek; ez utóbbiak befektetési szerződésként kerülnek elszámolásra. A folyamatos díjfizetéshez kapcsolódó komponens vonatkozásában a fent leírt tesztet a Társaság ismételten elvégzi. Amennyiben a teszt eredménye az, hogy a biztosítási kockázat jelentős, úgy a komponens biztosítási, ellenkező esetben befektetési szerződésként kerül elszámolásra.

3.5 Biztosítási szerződések

Az IFRS 4 lehetőséget ad a Társaság számára arra, hogy a biztosítási szerződéseket a korábban alkalmazott számviteli politikája szerint számolja el. Ennek megfelelően a Csoport az EU IFRS-ek szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásaiban a biztosítási szerződéseket a korábbi gyakorlatnak megfelelően a magyar számviteli törvénnyel (2000. évi C. tv. a számvitelről), a biztosítók beszámolóképzéséről szóló kormányrendelettel

(192/2000. Korm. rendelet a biztosítók éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól), valamint a tartalékképzésről szóló kormányrendelettel (43/2015. Korm. rendelet a biztosítók és a viszontbiztosítók szavatolótökjéről és biztosítástechnikai tartalékairól) összhangban mutatja be az alábbiak szerint:

3.5.1 Bruttó díjelőírás

A díjak a szerződés szerinti esedékességkor kerülnek bevételként elszámolásra. A díjak a jutalékok, illetve bármilyen bevétel-alapú adó vagy díj levonása nélkül szerepelnek a pénzügyi kimutatásokban. Ha a kötvények díjnemfizetés vagy érdekmúlás miatt megszűnnek, a vonatkozó elszámolt, de be nem szedett vagy érdekmúlás miatt törölt díj a díjbevételből levonásra kerül. A helyi számviteli előírásoknak megfelelően a Csoport törlési tartalékot képez az esedékes, de be nem folyt, illetve az érdekmúlás miatt várhatóan törlésre kerülő díjakra (lásd 3.5. megjegyzés, 4.(f)).

3.5.2 Károk és szolgáltatások

A károkat, beleértve a visszavásárlások esetén történő kifizetéseket a Csoport abban a számviteli időszakban számolja el, amelyben felmerülnek. A kár- és szolgáltatási igények bejelentésekor a Csoport függőkár-tartalékot képez a várható kifizetés összegében, majd azok kifizetésekor számolja el a tartalék felszabadítását és a kárkifizetést. A Csoport minden jelentési időszak végén tartalékot képez a már felmerült, de még be nem jelentett károkra (IBNR, lásd 3.5. megjegyzés, 4.(c)). A viszontbiztosítási megtérüléseket a Csoport ugyanabban az időszakban számolja el, mint a vonatkozó károkat.

3.5.3 Szerzési költségek

A szerzési költségek a biztosítási szerződések megkötéséhez kapcsolódó minden közvetlen és közvetett költséget tartalmaznak. A konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásban eszközként szerepel az elhatárolt szerzési költség abban az összegben, amennyiben a közvetlen szerzési költségek és az egyéb elhatárolható szerzési jutalékok meghaladják a kezdeti beszedett költségfedezetet, de legfeljebb az összes kezdeti költségfedezet erejéig. Minden egyéb szerzési költség felmerüléskor költségként kerül elszámolásra.

Az élet szegmens esetében az elhatárolt szerzési költségek képzése egyedileg, szerződéses szinten történik. Amortizációjának elszámolása a vonatkozó kötvényekből befolyó fedezetekkel összhangban valósul meg a terméktervnek és a helyi előírásoknak megfelelően. Amennyiben a jövőbeni bevételek várhatóan nem nyújtanak fedezetet az elhatárolt költségre, a Csoport az elhatárolást megfelelően csökkentett mértékben számolja el illetve megszünteti és a csökkenést költségként azonnal elszámolja. A befektetési egységhez kötött termékek esetén ez az amortizáció a kötvény első két éve folyamán kerül elszámolásra.

A nem-élet szegmens esetében időarányosítással kerül megképzésre a halasztott szerzési költség, a meg nem szolgált díjelőírás arányában kerül elhatárolásra a szerzési jutalék a fordulónapon élő szerződésekre. A Biztosító olyan mértékig jeleníti meg a halasztott szerzési költségeit a könyveiben, amennyiben a későbbi időszakok díjai arra fedezetet nyújtanak.

A fenntartási jutalékok, és egyéb, a meglévő szerződések továbbfejlesztéséhez, módosításához kapcsolódó közvetlen és közvetett szerzési költségek felmerüléskor kerülnek elszámolásra.

3.5.4 A biztosítástechnikai kötelezettségek értékelése

a) Meg nem szolgáltat díjak tartaléka

A bruttó díjelőírás (unit-linked termékek esetén a kockázati díjrészek) későbbi időszakokra vonatkozó része a meg nem szolgáltat díjak tartalékaként, időarányosan kerül elhatárolásra. E tartalék változása az időszaki eredményben kerül elszámolásra.

b) Matematikai tartalékok

A matematikai tartalékok kiszámítása az életbiztosítási termékek vonatkozásában a termékterveknek és a magyar szabályoknak megfelelően, prospektív módon történik. A tartalék összege megegyezik a jövőbeni kiadások diszkontált jelenértékével, csökkentve a jövőbeni díjak diszkontált jelenértékével, a diszkontálást egy előre meghatározott technikai kamatlábbal végezve.

A Csoport egyes termékeknél a Zillmer tartalékolás módszerét alkalmazza, amely azt jelenti, hogy a matematikai tartalékban kiadási oldalon a jövőbeni szolgáltatások, bevételi oldalon a jövőbeni Zillmer díjak kerülnek figyelembe vételre. A Zillmer díj a nettó díj és a szerzési költségek amortizálására fordított díjrész összege. Zillmer tartalék alkalmazásakor a Csoport azzal a feltételezéssel él, hogy díjban megjelenő folyamatos költségfedezetek és a ténylegesen felmerülő folyamatos költségek minden időszakban megegyeznek. Bruttó tartalékolás esetén a kiadási oldalon valamennyi kiadás (szolgáltatás és költség), bevételi oldalon pedig a Zillmer díj jelenik meg. E módszerek alapján a tartalék összege negatív is lehet a költségtartalék-rész negatív összege miatt. A Csoport azonban az óvatosság elvét követve nem könyvel negatív tartalékot, a matematikai tartalékok összegének minimum nullának kell lennie, és a Zillmer tartalék nulla alatti értéke az elhatárolt szerzési költségek között kerül kimutatásra.

A Csoport a művelt nem-élet biztosítási termékekkel kapcsolatban a matematikai tartalékok között felelősségbiztosítási járadéktartalékot képezhet. A felelősségbiztosítási járadéktartalék a felelősségbiztosításból eredő járadékfizetési kötelezettségek és az azzal kapcsolatos költségek fedezetére szolgál. A biztosítónak 2016.12.31-ig nem volt olyan káreseménye, melyben járadék megállapítására került volna sor, így ilyen tartalékot 2016-ban sem képzett.

c) Fügőkár tartalékok

A tételes kártartalékok (RBNS) értéke a becsült összes, már bejelentett, és az adott eseményre már kifizetett károk különbségének és a kapcsolódó jövőbeni kárrendezési költségeknek összegeként alakul ki; a tartalék értékét káronkénti eseti szakértői értékelés alapján állapítják meg.

A tételes fügőkárhoz tartozó káronként képzett (direkt) költségtartalék a nem-élet szegmensben kiegészül a tárgyévi kárrendezési költségeknek tárgyévi bejelentésű és kifizetésű károk káráfordításához viszonyított aránya figyelembe vételével becsült indirekt (kárra közvetlenül fel nem osztott) kárrendezési költséggel.

Az RBNS tartalék összegét a Csoport csökkenti az esemény fedezeteként szolgáló egyéb megképzett tartalékok (pl. még ki nem vont unit-linked tartalékok, regressz tartalékok) összegével.

A regressztartalékot a Biztosító tételesen — a regresszálható károk várható megtérülése mértékében – képzí.

A függőkár tartalékok megképzésekor elkülönülten kiszámításra kerül a bekövetkezett, de be nem jelentett károk tartaléka (IBNR). A magyar előírásoknak megfelelően az életbiztosítási szegmensben (három évnél régebben művelt módozatok esetében) az IBNR becslése kifutási háromszögek módszerével történik, a rendelkezésre álló statisztikák alapján megalapozott statisztikai becslés készítésével. A három évnél nem régebben művelt, vagy egyedi szerződés alapján működő módozat esetében az éves megszolgált kockázati díjak 5-6%-a, vagy ha az magasabb, egy termék egy káreseményére becsült átlagos kár összegét képzí a Csoport az IBNR tartalékban.

A nem-élet biztosítási szegmensben a mérleg fordulónapjáig bekövetkezett, de még be nem jelentett késői károk miatti kifizetések és azok várható költségeinek fedezetére a Csoport szintén IBNR tartalékot képez. A három évnél nem régebben művelt, vagy egyedi szerződés alapján működő módozatok esetében az IBNR tartalék a tárgyévi díjelőírás megszolgált díjának 6%-a, kivéve a késői káralakulás szempontjából az átlagostól eltérő termékcsoportokat. Alacsonyabb késői kárelőfordulással jellemezhető termékek esetén, mint a fuvarozói szolgáltatói biztosítások, az IBNR tartalékot a Csoport a megszolgált díj legfeljebb 2%-ában állapítja meg. A Csoport a tapasztalati adatokra építve képzí az IBNR tartalékot az olyan három évnél régebben művelt termékek esetén ahol van kései kártapasztalat. A tapasztalati adatok alapján képzett IBNR becslése az eddigi kárkifizetések és tételes tartalékok összegének a kár bekövetkezés ideje, bejelentés ideje szerint rendezett kifutási háromszögek segítségével, lánc-létra módszerrel történt. A Csoport a KGFB IBNR tartalékképzésnél a károk várhatóan hosszú tartamú kifutását szem előtt tartva a korai évek tartalékának becslésére végkifutásként 5%-os, 5,5%-os, illetve 6%-os, az utolsó két év tartalékának becslésére végkifutásként 12%-os faktort alkalmazott. A casco IBNR számítások során a biztonságos becslés érdekében az IBNR eredményét a Csoport oly módon számította, hogy a megképzett tartalék a várthoz képest 20% biztonsági többletet tartalmaz. A vállalati vagyoni és felelősségbiztosítások esetében a rövid tapasztalati időszak miatt a tartalékbecslésnél a kifutási faktorokat azok szórásával korrigálta. Az IBNR tartalék aktuáriusi becslési módszerrel való megfelelő becsülhetősége érdekében a Csoport folyamatosan gyűjti a károk bekövetkezésének, illetve bejelentésének időpontjait, valamint az egyes évekre vonatkozóan a mérleg fordulónapjáig bekövetkezett, de be nem jelentett késői károk statisztikáit.

2015 év végén a nemélet szegmensben képzett kártartalékaink a legtöbb ágazatban fedezik a 2016-ban a korábbi bekövetkezésű károkra történt ráfordítást, ágazatonként eltérő lebonyolítási eredménnyel.

Tételes tartalékaink összességében 35%-os (-214 millió forintos) lebonyolítási veszteség tapasztalható, mely az önjáró szárazföldi gépjármű felelősségbiztosítás

ágazaton belüli korábbi bejelentésű kár 2016 év folyamán történő nagyobb mértékű, 310 millió forintos tételes tartalékemelésnek tudható be. A tartalékváltozást a kárban az év során beérkező kárigényinformációk alapján történt tartalékigazítás okozta. A nagykár nélkül az ágazat 7%-os (15 milliós forintos) pozitív eredményt mutat, a teljes tételes nyitótartalékon 17%-os (102 millió forint) tételes lebonyolítási eredmény keletkezik. Negatív de nem jelentős mértékű (2%-os) lebonyolítási veszteség mutatható ki a baleset ágazat tételes lebonyolításában.

Az IBNR nyitótartalékok lebonyolítása összességében 36%-os, 89,9 millió pozitív eredményt mutat. Lebonyolítási veszteség egyetlen ágazat esetében sem tapasztalható. A pozitív lebonyolítás százalékos értéke néhány ágazat esetében magas (10%-ot meghaladó) de ezen ágazatoknál az így beállított tartalék egy-egy átlagosnál magasabb kései kár fedezetére lenne elég.

Az élet szegmensben a kártartalékok lebonyolítási eredménye nem jelentős.

d) Eredménytől függő díjvisszatérítési tartalék

Amennyiben a matematikai tartalék mögött álló eszközök befektetési hozama meghaladja a terméktervben rögzített technikai kamatlábat, a többlethozam legalább 80 (vagy ha az magasasabb, a biztosítási szerződési feltételekben foglalt) százaléka a kötvénytulajdonosokat illeti meg. A matematikai tartalékban történő jóváírás naptári évente egyszer történik meg. Ha ez a többlethozam a fordulónapon még nem került kifizetésre, a Csoport az összeget a magyar előírásoknak megfelelően az eredménytől függő díjvisszatérítési tartalékba helyezi. A tartalék retrospektív módon, halmozottan kerül kiszámításra.

Abban az esetben, ha a matematikai tartalék mögött értékesíthető értékpapír áll fedezetként, akkor az azon keletkező többlethozamra is eredménytől függő díjvisszatérítési tartalékot képez a Csoport. Amennyiben ez a hozam negatív, legfeljebb addig csökkenthetjük vele a tartalékot, amíg a technikai kamatláb által számított szintet el nem érjük.

e) Eredménytől független díjvisszatérítési tartalék

A Csoport azokra a szerződésekre, ahol a szerződési feltételek alapján – kármentesség, káralakulás miatt – feltételes díjvisszatérítést vállalt, ott a várható díjvisszatérítés összegének fedezetére eredménytől független díjvisszatérítési tartalékot képez. A Csoport tartalékként a kockázatviselés kezdete óta eltelt időtől és a bónusz kifizetésének időpontjától függően, valamint a díjvisszatérítés feltételei várható alakulásának figyelembe vételével a díjvisszatérítés várt összegének meghatározott részét a termékfeltételekkel összhangban minden fordulónapon megképzí minden olyan szerződésre, ahol a fordulónapon a díjvisszatérítés feltételei fennállnak.

f) Törlési tartalék

A Csoport a törlési tartalékot a magyar előírásoknak megfelelően képzí meg, hogy az fedezetet nyújtson a díj nem-fizetés vagy felmondás miatt várható díjtörlésekre. A Csoport életbiztosítási szegmensében a termékstruktúrából adódóan a befolyt

díjbevételekből a kockázat megszűnése, mérséklése, illetve átmeneti szüneteltetése miatti jogos díjvisszatérítéseknek, valamint az előírt díjkövetelések fenti okokból helyesbítendő összegének hatása nem jelentős, ezért ezen jogcímen törlési tartalék képzését a Csoport nem tartja szükségesnek. Valamennyi unit-linked biztosítás esetében a be nem folyt díj befektetési díjrésze, valamint az elhatárolt szerzési költséget amortizáló díjrész vonatkozásában a Csoport 100%-os tartalékot képez, a fennmaradó részre vonatkozóan pedig a tartalék az előző időszakok törlési statisztikai adatai alapján kerül becslésre. A hagyományos termékekre, valamint a kiegészítő biztosítások díjrészeire a Csoport a be nem folyt díj 100%-ra képez törlési tartalékot.

A Csoport nem életbiztosítási szegmensében a tárgyév mérlegfordulónapján törlési tartalékot képez, hogy fedezetet nyújtson a kockázat megszűnése, mérséklése, illetve átmeneti szüneteltetése miatti szerződészerű díjvisszatérítések, valamint az előírt díjak fenti okokból helyesbítendő összegének és az előírt díjkövetelések díj nemfizetés miatt várhatóan törlésre kerülő részére. A törlési tartalék meghatározásakor a Csoport 2016-ban a fentiek miatt visszatérített díjbevételek, csökkentett, illetve törölt díjelőírások összegéből és 2015. évi díjelőírást visszamenőleg érintő összegéből becsli a tárgyévi mérleg fordulónapján fennálló hátralékos díjkövetelések valamint az érdekmúlásos szerződések díjelőírásainak várhatóan törlésre kerülő részének együttes összegét. A törlési tartalék összege a törlési tapasztalati adatokból következően várható törlésnek kitett díjakon túl adott szerződések hátraléka kapcsán, egyedileg meghatározott törlési tartalékot is tartalmaz.

g) Befektetési egységhez kötött (unit-linked) életbiztosítási tartalékok

A unit-linked termékekre befizetett díjakat, a feltételek szerinti költséglevonás érvényesítése után, a Csoport a kötvénytulajdonos által választott befektetési portfólióba fekteti, és minden befektetési kockázatot a kötvénytulajdonos visel. A kockázati díjak illetve bizonyos költségfedezetek e befektetésből kerülnek levonásra. A unit-linked tartalékok értéke a befektetési egységekre bontott befektetési alapok nettó eszközértéke alapján kerül meghatározásra folyamatosan és a fordulónapon.

A Csoport a unit-linked tartalékok értékének megállapításakor, és a mögöttes eszközfedezet értékének biztosításakor ügyel arra, hogy a szerződésenkénti tartalékszint valamennyi jövőben esedékes – és jövőbeni díjakkal nem fedezett – kötelezettségére megfelelő fedezetet nyújtson. A biztosító tartalékszint értéke ugyanakkor több terméknél a termékek életszakaszának elején (tipikusan az első három évben) a Csoport által közvetlenül nem befolyásolható externális paraméterektől, leginkább a befektetési környezettől és a tapasztalt hozamszinttől is függ.

Az ebből fakadó bizonytalanság elvileg eredményezhetné azt, hogy a megállapított tartalékszint utólag elégtelennek bizonyul, és a Csoport a szerződésenkénti tartalékok megnövelésére kényszerül; anélkül, hogy ennek a növelésnek a fedezete éppen rendelkezésre állna.

Annak érdekében, hogy ilyen helyzet ne álljon elő, a Csoport abban az időszakban, amikor a szükséges tartalékszint értéke csak az említett bizonytalanság mellett állapítható meg, a becslés során olyan biztonságos feltételezésekkel él, amelyekkel a várakozásoktól eltérő hozamkörnyezet esetén is kellő biztonsággal elkerüli a portfólió szintű alultartalékolást.

Onnantól kezdve, hogy a szerződések esetén ez a bizonytalanság megszűnik (tipikusan az első három év után), a Csoport a befektetési szerződések mögöttes tartalékszintjét szerződésenként kiigazítja, mivel ettől az időponttól az említett biztonsági feltételezések alkalmazása indokolatlan. Ez a kiigazítás a vélt és valós egységek átrendezésével történik.

h) Egyéb biztosítástechnikai tartalék

A Csoport azon befektetési egységhez kötött életbiztosítási szerződések vonatkozásában, melyek feltételei alapján az ügyfelek jogosultak valamilyen hosszú távú hűségbónusz szolgáltatásra egyéb biztosítástechnikai tartalékot képez minden olyan szerződésre, ahol a fordulónapon a hűségbónusz feltételei fennállnak. A szerződések közötti keresztfinanszírozás (a várható hűségbónusz jogosultságvesztés) lehetőségével nem számol. A Csoport a tartalék nagyságát és a tartalék növekedés ütemét úgy állapítja meg, hogy a tartalék képzés az adott szerződésen várhatóan realizált nyereséggel (az adott szerződéseken várhatóan elvonható tartaléktöltésre fordítható költségfedezetek felmerülésével) azonos periódusban történjen meg úgy, hogy a tartalék a hűségbónusz szolgáltatás esedékességének napján minden esetben elégséges fedezetet nyújtson az aktuális hűségbónusz jóváírásokra. A Csoport 2016.12.31-ét megelőzően ezen hűségbónuszszolgáltatásra képzett tartalék összegét az eredménytől független díjvisszatérítési tartalékok között mutatta ki. Mivel a hűségbónusz szolgáltatás nem tekinthető kármentességi díjvisszatérítésnek, így ezen szerződéses szolgáltatások fedezetére képzett tartalékot helyesebb az egyéb biztosítástechnikai tartalékok között kimutatni.

i) Várható veszteségek tartaléka

A jövőbeni várható veszteségekre a Csoport külön tartalékot képez, melyet az egyéb biztosítástechnikai tartalékok között tart nyilván. A tartalék megképzésénél a Csoport figyelembe veszi a tartalékkal érintett termékcsoporthoz tartozó múltbeli eredményét, a jövőben várható ráfordításokat és az adott portfólióban a vizsgálat időpontjában megkötött szerződéseit. A tartalék mértéke a becsült jövőbeni veszteség mértékével egyenlő. A Csoport 2016-ban a nem-élet szegmensben a kiterjesztett garancia termék egyik almodozatának várható veszteségére képzett tartalékot.

j) Kezesi biztosítások tartaléka

A kezesi biztosítások kockázatával kapcsolatosan a Csoport külön tartalékot képez, melyet az egyéb biztosítástechnikai tartalékok között tart nyilván. A tartalék megképzése a kezesi kockázat terjedelmével arányosan képződik, a megszolgált saját megtartású díjbevételek arányában.

k) Kötelezettség megfelelőségi teszt

Minden fordulónapon a jövőbeni cash-flow-k aktuális becslésének segítségével a Csoport értékeli, hogy a könyvekben szereplő biztosítástechnikai tartalékok, csökkentve az elhatárolt szerzési költségek összegével, elegendőek-e a jövőbeni összesített pénzáramok fedezetére. Ha ez az értékelés azt mutatja, hogy az elhatárolt szerzési költségekkel csökkentett kötelezettségek könyv szerinti értéke a becsült jövőbeli összesített pénzáramok alapján nem elegendő, a Csoport a hiányt elsősorban az elhatárolt szerzési költségek értékvesztésével, másodsorban további tartalékok képzésével rendezzi.

3.6 Befektetési szerződések

3.6.1 Befizetett díjak

Az olyan befektetési szerződésekre illetve komponensekre befizetett összegek, amelyek elsősorban a pénzügyi kockázatok átadását jelentik, mint például a hosszú távú megtakarítási szerződések, a betéti elszámolás alkalmazásával kerülnek elszámolásra, amelynek alapján a kapott összegek, a szerződési feltételek szerinti költségfedezetek érvényesítése után közvetlenül a pénzügyi helyzet kimutatásban szerepelnek a befektetővel szembeni kötelezettségként.

3.6.2 Szolgáltatások

Befektetési szerződések esetén a kifizetett szolgáltatások nem szerepelnek az átfogó jövedelem kimutatásban, hatásuk a befektetési szerződésekből eredő kötelezettségek csökkentésében valósul meg.

3.6.3 Szerzési költségek

A szerzési költségek magukba foglalnak minden közvetlen és közvetett költséget, amelyek a befektetési szerződések megkötésével kapcsolatban merülnek fel. Minden szerzési költség felmerüléskor költségként elszámolásra kerül. Az elszámolt szerzési költségek azon része, amelyre fedezetet a befektetési szerződés későbbi időszakokban felmerülő díjai vagy a szerződés törlése esetén az közvetítőktől visszajáró jutalékok nyújtanak, elhatárolásra kerül, amíg a vonatkozó költségfedezet a Csoporthoz be nem folyik. A Csoport egyedileg értékeli az elhatárolt szerzési költségek megtérülésének valószínűségét. Amennyiben az elhatárolt költségre a fedezet várhatóan nem érkezik be, illetve ha a befektetési szerződés megszűnik, a Csoport az elhatárolást megszünteti, és a költséget az eredmény terhére elszámolja.

3.6.4 Kötelezettségek

Minden befektetési szerződésből származó kötelezettséget kezdeti megjelenítéskor eredménnyel szemben valós értéken értékeltként sorol be a Csoport. A befektetési szerződésekből származó pénzügyi kötelezettségek értéke a befektetési egységekre bontott befektetési alapok nettó eszközértéke alapján kerül meghatározásra a fordulónapon.

3.6.5 Díj- és jutalékbevételek befektetési szerződésekből

A díjbevételek számos, befektetési és biztosítási szerződésekkel kapcsolatosan kivetett díjat tartalmaznak. A befektetés kezelési szolgáltatásokért felszámított díjak a szolgáltatás

nyújtásának időszakában kerülnek bevételként elszámolásra. Az éves befektetési díjak és a szerződés adminisztrációs díjai az elhatárolás elve alapján kerülnek elszámolásra. A kárkifizetéssel kapcsolatos költségek a szolgáltatások kifizetésekor kerülnek megjelenítésre.

3.7 Befektetések bevétele és ráfordítása

A Befektetések bevételei és ráfordításai osztalék és kamatbevételből, kamatráfordításból, pénzügyi eszközök devizás árfolyamkülönözeteiből, valamint az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök valós értékének nettó változásából eredő, realizált és nem realizált nyereségekből és veszteségekből állnak. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök után kapott kamatok a valós érték-változásból eredő nettó nyereségek és veszteségek tartalmazzák. Kölcsönökből, követelésekből és pénzeszközökből származó kamatbevételek és ráfordítások az effektív kamatláb módszerrel kerülnek elszámolásra.

3.8 Egyéb működési bevételek

3.8.1 Állami támogatások bevétele

Az állami támogatások bemutatásánál a Csoport megvizsgálja, hogy a pénzügyi realizálás előfeltételeiként megszabott kritériumok várhatóan teljesülnek-e. Bevételeként - az összemérés elvével összhangban- a felmerült költségekre járó támogatási összeg kerül beállításra a pénzügyi kimutatásokba. A bevétel időszakok közötti megbontása a felmerült költségek arányában történik.

3.8.2 Portfóliókezelés bevétele

A Csoport által a unit-linked alapok kezeléséért a termékfeltételek szerint felszámított alapokra terhelt eszközalap-kezelési díjat az egyéb működési bevételek között mutatja ki.

3.8.3 Függő költség elvonás bevétele

A rendszeres díjas befektetési egységhez kötött életbiztosítások esetében függő költség keletkezik, valahányszor a biztosító költségelvonásra lesz jogosult, de a Szerződő nem rendelkezik elegendő felhalmozási egységgel ennek teljesítésére. A költségelvonások esedékessége a felmerülésük időpontja. A Csoport ráfordításaival (kockázatban állásával, adminisztrációjával, egyéb szolgáltatásával) párhuzamosan, az összemérés számviteli elve miatt a bevételek esedékességekor azok eredménybeli elszámolása is indokolt. Így a Csoport a függő költségek keletkezésekor egyéb működési bevételt számol el Biztosítási szerződésből származó és egyéb követelésekkel szemben. A függő költség elvonáshoz kapcsolódó bevétel az eredménnyel szemben kivezetésre kerül amikor a tényleges költség elvonása a termékfeltételeknek megfelelően megtörténik, és a vonatkozó bevétel a unit-linked tartalékok csökkenésén keresztül realizálódik.

3.9 Lízing ügyletek

Pénzügyi lízingként kerülnek besorolásra az olyan megállapodások, amelyek esetében az eszközök tulajdonlásával járó lényegileg valamennyi jog és haszon átadásra kerül a Csoportnak. A pénzügyi lízing kezdeti megjelenítése az eszköz valós értékén történik, vagy a minimális lízingfizetések jelenértékén, ha az alacsonyabb. A lízingelt eszköz későbbi értékelése az eszköz besorolásának megfelelően történik.

A lízing kötelezettség értékelése a bekerülést követően amortizált bekerülési értéken történik, a kamatokat a Csoport az effektív kamatláb módszerével az időszaki eredményben számolja el.

Olyan lízing ügyletek, amelyek nem pénzügyi lízingként kerültek besorolásra, operatív lízingként kerülnek elszámolásra. Ebben az esetben a lízingelt eszköz nem kerül elszámolásra a pénzügyi helyzet kimutatásban az operatív lízing alapján fizetett lízingfizetéseket pedig az átfogó jövedelem kimutatásban ráfordításként számoljuk el a lízing időtartama során.

3.10 Nyereségadók

Az adóráfordítás a tárgyévi tényleges és halasztott adókat tartalmazza. A tényleges és halasztott adó elszámolása az eredménnyel szemben történik, kivéve, ha olyan tételhez kapcsolódik, amelynek elszámolása a tőkével vagy az egyéb átfogó jövedelemmel szemben történik, mert ekkor a kapcsolódó tétellel együtt a tőkében vagy az egyéb átfogó jövedelemben kerül elszámolásra. A tényleges adó a tárgyévi adóköteles nyereség után várhatóan fizetendő adó a mérleg fordulónapján hatályban lévő, vagy lényegileg hatályban lévő adókulcsokkal számítva.

Halasztott adó kerül elszámolásra az eszközök és kötelezettségek számviteli pénzügyi helyzet kimutatásban kimutatott és az adózás szempontjából elismert értéke közötti átmeneti különbözetekre. Halasztott adó követelés kerül elszámolásra a fel nem használt adójóváírásra amennyiben valószínű, hogy elegendő jövőbeni adóköteles nyereség fog rendelkezésre állni a halasztott adóköveteléssel szemben. A halasztott adó értékelése azokkal az adókulcsokkal történik, amelyek várhatóan vonatkozni fognak azoknak az éveknek az adóköteles jövedelmére, amelyekben az átmeneti különbözetek visszafordulnak. A halasztott adókövetelések és halasztott adókötelezettségek akkor számíthatóak be egymással szemben, ha erre törvény által kikényszeríthető jog áll fenn ugyanazon adóhatóság által kivetett nyereségadóra és a Csoport nettó alapon kívánja rendezni azokat.

3.11 Immateriális javak

Az immateriális javak bekerülési értéken, a halmozott értékcsökkenés és halmozott értékvesztés miatti veszteség összegével csökkentve kerülnek kimutatásra. A bekerülési érték tartalmazza az adott eszköz megszerzéséhez közvetlenül hozzárendelhető ráfordításokat. Lineáris amortizáció kerül elszámolásra az immateriális eszköz becsült hasznos élettartamára vetítve. A becsült hasznos élettartam és amortizációs módszer felülvizsgálatra kerül minden éves beszámolási periódus végén azzal, hogy a becslés bármely változásának hatása a jövőre nézve kerül elszámolásra. Az immateriális javakhoz kapcsolódó későbbi ráfordítások aktiválására csak akkor kerül sor, ha abból a Csoport számára jövőbeni gazdasági hasznok származnak. Minden más későbbi költség ráfordításként kerül elszámolásra abban az időszakban, amikor az felmerült. A Csoport csak határozott élettartamú immateriális

javakkal rendelkezik, az értékcsökkenés elszámolásakor 14,5%-33%-os értékcsökkenési kulcsokat alkalmaz. Az értékcsökkenési leírás elszámolása az eredmény terhére, az egyéb működési költségek között történik.

Az üzleti kombinációk során szerzett goodwill kezdeti megjelenítése az immateriális javak között történik a 3.1 megjegyzésben leírtak szerint. A goodwill a későbbiekben értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken kerül kimutatásra.

3.12 Ingatlanok, gépek, berendezések

Az összes ingatlan, gép és berendezés bekerülési értéken kerül kimutatásra, csökkentve a halmozott értékcsökkenéssel és halmozott értékvesztés miatti veszteség összegével. A bekerülési érték tartalmazza az adott eszköz megszerzéséhez közvetlenül hozzárendelhető ráfordításokat. Az ingatlanokhoz, gépekhez, berendezésekhez kapcsolódó későbbi ráfordítások aktiválására csak akkor kerül sor, ha abból a Csoport számára jövőbeni gazdasági hasznok származnak. Minden más későbbi költség ráfordításként kerül elszámolásra abban az időszakban, amikor az felmerült.

Az értékcsökkenés elszámolása az eszköz üzembe helyezésének időpontját követően történik, és lineáris alapon kerül kiszámításra a becsült hasznos élettartamra vetítve. Az eszközzel kapcsolatos jelentős felújítások a fennmaradó hasznos élettartam alatt kerülnek értékcsökkentésre vagy a következő jelentős felújítás időpontjáig, attól függően, hogy melyik a korábbi. A Csoport az egyes eszköztípusok esetében az alábbi értékcsökkenési kulcsokat alkalmazza:

Eszköztípus	Alkalmazott értékcsökkenési kulcs
Bérelt ingatlanon végzett beruházás	50%
Gépjárművek	20%
Irodai és számítástechnikai berendezések	33%
Bútorok, egyéb felszerelések	14,5%

Minden beszámolási időszak végén az eszközök maradványértéke és hasznos élettartalma felülvizsgálatra és módosításra kerül, amennyiben ez szükséges. Egy eszköz könyv szerinti értéke azonnal leírásra kerül a megtérülő értékig, ha az eszköz könyv szerinti értéke magasabb a becsült megtérülő értéknél. (részletesen lásd 3.13 megjegyzés)

Az értékesítés nyeresége és vesztesége az értékesítésből származó bevételek és a könyv szerinti értékek összehasonlításával kerül meghatározásra, és az időszak eredményében kerül elszámolásra.

Ingatlanok, gépek és berendezések tartalmazzák a számítógépeket, irodai berendezéseket, felszereléseket és járműveket bekerülési értéken, halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztési veszteséggel csökkentve. A 100 ezer forint alatti beszerzések a beszerzés évében leírásra kerülnek.

3.13 Nem pénzügyi eszközök értékvesztése

Amennyiben a külső vagy belső körülmények azt jelzik, hogy egy eszköz értékvesztett lehet, a Csoport megvizsgálja az adott eszköz értékvesztésének szükségességét. Az értékcsökkentett vagy amortizált eszközöket és pénztermelő egységeket értékvesztés szempontjából a Csoport akkor vizsgálja meg, amennyiben bármilyen jelzés van arra vonatkozóan, hogy a könyv szerinti érték nem térül meg.

Az értékvesztés meghatározása érdekében az eszközök abba a legkisebb csoportba (pénztermelő egységek) kerülnek besorolásra, amelyekre egyedi cash-flow-k beazonosíthatóak. Értékvesztés miatti veszteség kerül kimutatásra, amennyiben az eszköz vagy pénztermelő egység könyv szerinti értéke magasabb, mint annak megtérülő értéke. A megtérülő érték az eszköz értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke és a használati értéke közül a magasabbik. A használati érték meghatározásakor a becsült jövőbeni cash-flow-k egy olyan adózás előtti diszkontrátával kerülnek diszkontálásra a jelenértékükre, amely tükrözi a piacnak a pénz időértékére és azoknak az eszköz-specifikus kockázatokra vonatkozó becslését, amelyek nem lettek figyelembe véve a cash flow-k becsléseiben.

3.14 Pénzügyi eszközök

A pénzügyi eszközök elszámolása és kivezetése arra a kötési napra történik, amikor a pénzügyi eszköz megvásárlására vagy értékesítésére olyan szerződés alapján kerül sor, amelynek feltételei előírják a pénzügyi eszköznek az adott piac által megszabott határidőn belüli átadását. Kezdetben valamennyi pénzügyi eszköz valós értéken van értékelve, amely az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök kivételével növelve van a tranzakciós költségekkel.

A pénzügyi eszközök kivezetésre kerülnek, amikor a cash flow-k beszedésére vonatkozó szerződéses jogok, vagy a pénzügyi eszköz átadásra kerül minden jelentős kockázattal és haszonnal együtt.

Pénzügyi eszközök és kötelezettségek nettó alapon akkor kerülnek bemutatásra a pénzügyi helyzet kimutatásban, amennyiben a Csoportnak jogában áll nettó alapon elszámolni és a Csoport vagy a nettó összeget szándékozik rendezni vagy egy időben szándékozik a követeléseket behajtani és a kötelezettségeket kiegyenlíteni.

A pénzügyi eszközök különböző kategóriákba kerülnek besorolásra annak függvényében, hogy milyen típusú eszközök illetve milyen célból kerültek megvásárlásra. Jelenleg 3 különböző kategóriájú pénzügyi eszköz van használatban: „az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök”, „a kölcsönök és követelések” és „az értékesíthető pénzügyi eszközök”.

3.14.1 Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök azokat az eszközöket tartalmazzák, amelyek a kezdeti megjelenítéskor ekként lettek megjelölve. Kereskedési célú pénzügyi eszközökkel a Csoport nem rendelkezik.

Minden befektetési egységekhez kötött életbiztosításhoz kapcsolódó pénzügyi eszköz eredménnyel szemben valós értéken értékeltként kerül megjelölésre a kezdeti megjelenítéskor, mivel a Csoport ezeket valós érték alapon kezeli és azok teljesítményét

valós érték alapon értékeli. Ez a megjelölés érvényes a Csoport befektetési szerződéseire is, mivel a befektetési szerződésből származó kötelezettségeket a befektetett eszközökkel együtt valós értéken kezelik. Szintén ide sorolandók a Pénzügyi eszközök – kamatozó részvényekhez kapcsolódó beágyazott derivatívák is.

A kezdeti megjelenítést követően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt kategóriába sorolt pénzügyi eszközök valós értéken kerülnek értékelésre anélkül, hogy az értékesítésükből származó tranzakciós költségeket levonnák.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok valós értékének meghatározása jegyzett instrumentum esetében a fordulónapi záró piaci ár segítségével, nem jegyzett instrumentumok esetén valamely értékelési technikával (várható pénzáramok diszkontálása) történik. Az értékelést a letétkezelők végzik, a Csoport ez alapján állítja be a piaci értéket a pénzügyi kimutatásaiba. A Pénzügyi eszközök – kamatozó részvényekhez kapcsolódó beágyazott derivatívák értékelésének módját a 4.3 Becslések és feltételezések megjegyzésben mutatja be a Csoport.

3.14.2 Kölcsönök és követelések

A kölcsönök és követelések a fix vagy meghatározható fizetésekkel rendelkező olyan pénzügyi eszközök, amelyeknek nincs aktív piaci jegyzése. Kezdetben az ilyen eszközök közvetlen tranzakciós költségekkel növelt valós értéken vannak megjelenítve. A kezdeti megjelenítést követően a kölcsönök és követelések kategóriájába sorolt pénzügyi eszközök az értékvesztés miatti veszteségekkel csökkentett amortizált bekerülési értéken vannak értékelve, mivel ez megfelelő közelítése a piaci értéknek.

A kölcsönök és követelések a következő tételekből állnak: kötvénytulajdonosokkal szembeni követelések, jutalékkövetelések, függő költség követelések, vevőkövetelések, és egyéb követelések.

3.14.3 Értékesíthető pénzügyi eszközök

Értékesíthető pénzügyi eszközök azok a nem származékos pénzügyi eszközök, amelyek értékesíthetőként vannak megjelölve és nem kerültek az előbbi besorolások egyikébe sem. A Csoport tőkeinstrumentumokba és egyes adósságinstrumentumokba történt befektetései vannak az értékesíthető pénzügyi eszközök közé besorolva.

A kezdeti megjelenítést követően ezek valós értéken vannak értékelve és a valós érték bármely változása – az értékvesztés és az értékesíthető adósságinstrumentumok devizaárfolyam különbözete kivételével – az egyéb átfogó jövedelemben kerül elszámolásra és a saját tőkén belül az egyéb tartalékokban van bemutatva. Amikor egy befektetés kivezetésre kerül, a korábban az egyéb átfogó jövedelemben felhalmozott nyereségek és veszteségek átvezetésre kerülnek az eredménnyel szemben.

Az értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének meghatározása jegyzett instrumentum esetében a fordulónapi záró piaci ár segítségével, nem jegyzett instrumentumok esetén valamely értékelési technikával (várható pénzáramok diszkontálása) történik. Az értékelést a letétkezelők végzik, a Csoport ez alapján állítja be a piaci értéket a pénzügyi kimutatásaiba.

3.14.4 Pénzügyi eszközök értékvesztése

A pénzügyi eszközöket – kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket – a Csoport minden fordulónapon értékeli abból a szempontból, hogy van-e jele az eszközök értékvesztésének. A pénzügyi eszközök akkor minősülnek értékvesztettnek, ha objektív bizonyíték áll fenn arra, hogy egy vagy több, a pénzügyi eszköz kezdeti megjelenítését követően bekövetkezett esemény a befektetés becsült jövőbeni pénzáramlásait kedvezőtlenül befolyásolja.

Jegyzett és nem jegyzett értékesíthető tőkeinstrumentumok esetén az értékvesztés objektív bizonyítékának minősül az értékpapír valós értékének a bekerülési érték alá történő jelentős (10 százalék, legalább 1 millió forint feletti) vagy tartós csökkenése.

Minden más pénzügyi eszköz esetében az értékvesztettség objektív bizonyítéka tartalmazhatja:

- a Társaság jelentős pénzügyi nehézségeit
- mulasztást vagy elmaradást a kamatok vagy tőkerész tekintetében
- annak valószínűvé válását, hogy a Társaság csődbe jut vagy más pénzügyi átszervezésre kényszerül

Az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi eszközök értékvesztése a nyilvántartási érték és a jövőbeni becsült cash flow-k jelenértékének a különbözeteként számítódik. Az értékvesztés eredménnyel szemben kerül elszámolásra. A Csoport az aktív üzletkötőkkel szembeni követelésekre értékvesztést nem számol el, mivel ezen partnerek esetében a folyamatos üzleti kapcsolat folyamán a követelések megtérülése valószínűsíthető. A már nem aktív üzletkötőkkel szembeni követelések várható megtérülését a rendelkezésre álló információk alapján becsléssel határozza meg. A Csoport az értékeléshez két fő csoportba sorolja a biztosításközvetítőkkel szembeni követeléseit: csoportosan értékelt követelések (500 ezer forint alatt) és egyedileg értékelt követelések. A követelések fenti csoportokba történő besorolását követően a követeléskezelők szakmai megítélése és az egyedileg rendelkezésre álló információk alapján határozza meg a Csoport a követelések várhatóan meg-nem térülő értékét, valamint az értékvesztés összegét.

Értékesíthető értékpapírok értékvesztése úgy kerül elszámolásra, hogy az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt és az egyéb tartalékokban bemutatott felhalmozott veszteség az eredménnyel szemben átvezetésre kerül. Az egyéb átfogó jövedelemből az eredménnyel szemben átvezetett felhalmozott veszteség az amortizációval és törlesztésekkel csökkentett beszerzési érték és az aktuális valós érték különbsége, csökkentve a korábban eredménnyel szemben elszámolt értékvesztéssel. Amennyiben egy jövőbeni időszakban egy korábban értékvesztett értékesíthető adósságinstrumentum valós értéke növekszik és ez a növekedés egy olyan eseménynek tudható be, amely azt követően következett be, hogy az értékvesztést az eredményben elszámolták, akkor az értékvesztés az eredménnyel szemben visszaírásra kerül. Ugyanakkor, az értékesíthető tőkeinstrumentumok esetén a valós érték bármilyen utólagos növekedése az egyéb átfogó jövedelemmel szemben kerül elszámolásra.

3.15 Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek

A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek közé tartoznak a készpénz, a látra szóló bankbetétek és egyéb 3 hónapnál rövidebb lejáratú lekötött betétek.

3.16 Jegyzett tőke és tőketartalék

A tőkeinstrumentum bármely olyan szerződés, amely egy gazdálkodó egység valamennyi kötelezettségeinek levonása után a gazdálkodó eszközeiben maradó érdekeltséget testesít meg. A Csoport által kibocsátott tőkeinstrumentumok a kapott ellenértéken kerülnek kimutatásra, csökkentve a közvetlen kibocsátási költségekkel. A tőkeemelések a saját tőkében attól az időponttól kezdve vannak megjelenítve, amikortól a részvény ellenértéke követelhető a részvényestől. A tőkeemelés során a részvények névértéke a jegyzett tőkében, az afelett befizetett összegek a tőketartalékban kerülnek elszámolásra. Tőkebevonás közvetlen költségei a tőketartalékot csökkentő tételként kerülnek elszámolásra. A Társaság rendelkezik olyan részvényekkel, amely a magyar jog szempontjából a társaságban lévő részesedést testesít meg, azonban az EU IFRS-ek szerint nem tőkeként, hanem kötelezettségként kerülnek kimutatásra. (lásd 3.19.3 és 4.3 megjegyzések)

Az átfogó pénzügyi helyzet kimutatásban a Társaság a likviditási sorrendnek megfelelően mutatja be az eszközeit és kötelezettségeit (IAS 1.60), valamint a kettő különbségként a nettó eszközöket, melyek megegyeznek a saját tőke értékével.

3.17 Egyéb tartalékok

A Csoport az egyéb tartalékok között mutatja ki az értékesíthető értékpapírok értékvesztéssel csökkentett bekerülési értékének és valós értékének különbözetét, a valós érték változást az egyéb átfogó jövedelemben elszámolva. A matematikai tartalék fedezetét képező befektetések valós érték különbözetéből a kötvénytulajdonosokat megillető rész az eredménytől függő díjvisszatérítési tartalékként kerül átsorolásra.

Egyéb tartalékként kerül kimutatásra ezen felül a külföldi leányvállalatok eltérő devizában készült beszámolóinak átváltásakor keletkező árfolyam-különbözet.

3.18 Céltartalékok

A Csoport céltartalékokat mutat ki a múltbeli események következtében meglévő (jogi vagy vélelmezett) kötelek után, amelyeket a Csoportnak valószínűleg ki kell egyenlítenie, és amely kötelek összege megbízhatóan mérhető.

A céltartalékként kimutatott összeg a meglévő kötelelem rendezéséhez a mérlegfordulónapon szükséges ráfordításra vonatkozó legjobb becslés, figyelembe véve a kötelemet jellemző kockázatokat és bizonytalanságokat. Amennyiben a céltartalék értékeléséhez a meglévő kötelelem rendezéséhez várhatóan szükséges cash-flow-t használnák, a céltartalék könyv szerinti értéke ezen cash-flow-k jelenértéke.

Amennyiben a céltartalék rendezéséhez szükséges ráfordítások egy részét vagy annak egészét egy másik fél várhatóan megtéríti, a követelés eszközként akkor kerül kimutatásra, ha lényegileg biztos, hogy a gazdálkodó egység megkapja a térítést és a követelés összege megbízhatóan mérhető.

A hátrányos szerződésekből fakadó meglévő kötelek céltartalékként vannak kimutatva. A Csoport akkor minősít hátrányosnak egy szerződést, ha a szerződés alapján fennálló kötelek teljesítésének elkerülhetetlen költségei meghaladják a szerződés alapján várhatóan befolyó gazdasági hasznokat.

Átszervezési céltartalék akkor kerül kimutatásra, amennyiben a Csoport elkészített egy, az átszervezésre vonatkozó, részletes, formális tervet és a terv végrehajtásának megkezdésével vagy a terv főbb jellemzőinek az érintettek számára történő bejelentésével jogos várakozást ébresztett az érintettekben arra, hogy végre fogja hajtani az átszervezést. Az átszervezési céltartalék csak az átszervezéssel kapcsolatban felmerülő közvetlen ráfordításokat foglalja magában, melyek szükségszerűen együtt járnak az átszervezéssel és nem kapcsolódnak a gazdálkodó egység folytatódó tevékenységéhez.

3.19 Pénzügyi kötelezettségek

A Csoport a pénzügyi kötelezettségeket azzal az időponttal jeleníti meg a pénzügyi kimutatásaiban, amikor a szerződéses köteleme keletkezik. A pénzügyi kötelezettségek azzal az időponttal kerülnek kivezetésre, amikor a szerződéses köteleme teljesül, lejár vagy megszűnik.

A Csoport a kötelezettségeket az alábbi kategóriákba sorolja:

3.19.1 Eredménnyel szemben valós értéken értékelt kötelezettségek

A Csoport kezdetben eredménnyel szemben valós értéken értékelt kötelezettségnek minősít minden olyan befektetéshez kapcsolt (unit-linked) életbiztosítási szerződésből származó kötelezettséget, amely nem felel meg a biztosítási szerződések minősítési kritériumainak. (lásd: 3.4 szerződés-besorolás, 3.6 befektetési szerződések). Kereskedési célú pénzügyi kötelezettséggel a Csoport nem rendelkezik. Eredménnyel szemben valós értéken értékelt kötelezettségek közé sorolandók a Pénzügyi kötelezettségek – kamatozó részvényekhez kapcsolódó beágyazott derivatívák is.

A kezdeti megjelenítést követően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt kategóriába sorolt pénzügyi kötelezettségek valós értéken kerülnek értékelésre.

3.19.2 Egyéb pénzügyi kötelezettségek

A Csoport egyéb pénzügyi kötelezettségnek minősít minden olyan pénzügyi kötelezettséget, amelyet kezdeti megjelenítéskor nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt kötelezettségnek minősített. Az egyéb pénzügyi kötelezettségek kezdeti megjelenítése tranzakciós költségekkel növelt valós értéken történik. Későbbi értékelésük az effektív kamatláb módszerével számolt amortizált bekerülési értéken történik.

Egyéb pénzügyi kötelezettségnek minősülnek a kapott kölcsönök, szállítói és egyéb kötelezettségek, valamint a pénzügyi viszontbiztosításból származó kötelezettségek.

3.19.3 Kamatozó részvénykibocsátásból származó kötelezettségek

A Csoport által kibocsátott (a 4.3. és 35. megjegyzésben bemutatott) kamatozó részvények lejáratkor alkalmazandó átváltási aránya nem fix, azaz a kibocsátás pillanatában nem határozható meg, hogy egy kamatozó részvényért cserébe hány törzsrészvény kerül kibocsátásra. Ez az arány a feltételek szerint a törzsrészvények átalakítási időpontot

közvetlenül megelőző hat hónapos időtartamra számított, a Budapesti Értéktőzsdén elért forgalommal súlyozott átlagárának függvénye. Mivel a törzsrésztvényekké történő átalakítás aránya a kibocsátáskor nem határozható meg pontosan, a tőkeemelés kötelezettségként kerül kimutatásra.

A kötelezettség összege megbontásra kerül egy amortizált bekerülési értéken nyilvántartott alap-instrumentumra (Kamatozó részvény kibocsátásából származó kötelezettség), amely megtestesíti a kamatozó részvények tulajdonosai számára a részvényfeltételek szerint járó kamat- és értéknövekedést. A kötelezettség változása kamatráfordításként a Befektetések ráfordítása soron kerülnek elszámolásra.

Az alap-instrumentumról leválasztásra kerül két részvény-árfolyamtól függő, derivatív elemet tartalmazó rész (Pénzügyi eszközök – kamatozó részvényekhez kapcsoló beágyazott derivatívák, vagy Pénzügyi kötelezettségek – kamatozó részvényekhez kapcsoló beágyazott derivatívák), melyek értékelése eredménnyel szemben valós értéken történik (Kamatozó részvényekhez kapcsolódó beágyazott derivatívák valós érték változása). A derivatív elemek értékeléséhez felhasznált becslések és feltételezések részletezését a 4.3-as megjegyzés tartalmazza.

A kamatozó részvények törzsrésztvényé történő átalakításának pillanatában a kötelezettség teljes értéke átvezetésre kerül a saját tőkébe.

3.20 Közvetlen biztosítási és befektetési ügyletekből származó és egyéb kötelezettségek

A biztosítási és befektetési szerződésekből származó kötelezettségek és egyéb kötelezettségek a felmerülés periódusában kerülnek kimutatásra és azok a kezdeti megjelenítéskor az ellenérték valós értékén vannak értékelve. A kezdeti megjelenítést követően a kötelezettségek amortizált bekerülési értéken vannak értékelve az effektív kamatláb módszer használatával.

3.21 A valós értékek meghatározása

A Csoport számviteli politikája és közzétételei megkövetelik a valós értékek meghatározását mind a pénzügyi és nem pénzügyi eszközök és kötelezettségek vonatkozásában. A valós értékek az értékelési és/vagy közzétételi céllal az alábbi módszerek szerint kerültek meghatározásra.

Az aktív piacokon jegyzett pénzügyi eszközök valós értékének meghatározása a fordulónapon érvényes jegyzési ár, egyéb esetekben diszkontált cash-flow és más pénzügyi modell alapján történik.

3.22 Egy részvényre jutó eredmény

Az egy részvényre jutó eredmény alapértékének kiszámításánál a törzsrészvények tulajdonosaira jutó, adott időszaki nyereség a forgalomban lévő törzsrészvények számának az adott időszakra vonatkozó súlyozott átlagának elosztásával történik, az elsőbbségi részvények átlagos számának levonását követően.

Az egy részvényre jutó eredmény hígított értékének kiszámítása összhangban van az egy részvényre jutó eredmény alapértékének kiszámításával, miközben az időszak folyamán forgalomban lévő összes hígító potenciális törzsrészvény hatását figyelembe veszi:

- a törzsrészvények tulajdonosaira jutó, adott időszaki nyereséget növeljük azoknak az osztalékoknak és kamatoknak az adózás utáni összegével, amelyek az adott időszakban a hígító potenciális törzsrészvényekkel kapcsolatban kerültek elszámolásra, és módosítjuk a bevételek vagy a ráfordítások minden egyéb olyan változásával, amely a hígító potenciális törzsrészvények átváltásából származott volna,
- a forgalomban lévő törzsrészvények számának súlyozott átlagát növelik azoknak a további törzsrészvények számának a súlyozott átlagával, amelyek – az összes hígító potenciális törzsrészvény átváltását feltételezve – forgalomban lettek volna.

3.23 Független kötelezettségek

A független kötelezettségek nincsenek megjelenítve a konszolidált pénzügyi kimutatásokban kivéve, ha ezeket üzleti kombináció keretében szerezte be a Csoport. Ezek a Kiegészítő megjegyzésekben vannak közzétéve, kivéve, ha a gazdasági hasznokat megtestesítő erőforrásoknak a gazdálkodó egységből történő kiáramlásának a valószínűsége elenyésző. A független eszközök nincsenek megjelenítve a konszolidált pénzügyi kimutatásokban, de közzétételre kerülnek, ha a gazdasági hasznokat megtestesítő erőforrásoknak a gazdálkodó egységbe történő beáramlása valószínű.

3.24 Üzleti szegmensek

A Csoportnak kettő működési szegmense van, melyek: életbiztosítási tevékenység a közép-európai földrajzi szegmensben, nem-életbiztosítási tevékenység a közép-európai földrajzi szegmensben.

E két tevékenység a Csoport stratégiai divízióit is meghatározza. Ezekben a divíziókban a csoport eltérő termékeket illetve szolgáltatásokat kínál ügyfelei számára, melyek értékesítését különböző marketing eszközökkel segíti. A divíziók menedzsmentje részben közös. A Csoport vezetősége a divíziók teljesítményét havonta, egymástól elkülönítve figyeli és értékeli. Mindkét tevékenység kapcsán az összes lényeges működési tevékenység, eszköz és kötelezettség a Közép-Európai földrajzi szegmensben található. Mindezek alapján a kiegészítő megjegyzésekben bemutatásra kerül, hogy a működési szegmenseket az értékesített termékek alapján különítjük el egymástól. A különböző működési szegmensekben értékesített termékeket a kiegészítő megjegyzésekben részletezzük.

A Csoport a kiegészítő megjegyzésekben mutatja be az eszközök és kötelezettségek, valamint az eredmény szegmensenkénti megbontását, továbbá a szegmensenként bemutatott információk és a konszolidált pénzügyi kimutatások egyezőségének levezetését.

Szegmensenként elkülönítetten azokat az eszközöket, kötelezettségeket, bevételeket és ráfordításokat kell kimutatni, melyek egyértelműen hozzárendelhetők valamelyik működési szegmenshez, vagy ésszerű vetítési alap alkalmazásával feloszthatók. Mivel a Csoport e két működési szegmensét a konszolidációt megelőzően külön számviteli rendszerben kezeli, ezért ez az elkülönítés megoldott.

A konszolidált pénzügyi kimutatások és a szegmensenként bemutatott információk az alábbi okok miatt térhetnek el egymástól:

- szegmensek közötti követeléseik és kötelezettségeik vannak, melyek a konszolidáció során kiszűrésre kerülnek
- szegmensek közötti bevételeik és ráfordításaik vannak, melyek a konszolidáció során kiszűrésre kerülnek
- szegmensek közötti tranzakcióban közbenső eredmény keletkezik, mely a konszolidáció során kiszűrésre kerül
- a magyar számviteli jogszabályok és az EU IFRS-ek előírásai közötti különbségek is eltéréseket okoznak.

4 BECSLÉSEK ÉS FELTÉTELEZÉSEK

4.1 Biztosítási szerződések alapján fizetendő jövőbeni szolgáltatások becslése

A Csoport minden olyan évre megbecsüli a várható (baleseti) halálozások számát, amely években kockázatban áll. Ezek a becslések a standard mortalitási táblázatokon illetve baleseti halálozásra vonatkozó múltbeli statisztikákon alapszanak.

A Csoport ugyancsak becsléseket végez a biztosítási szerződések megkötésekor a megszűnések számára, a visszavásárlások számára és mértékére, a befektetési hozamokra és az adminisztrációs költségekre vonatkozóan. Ezek a becslések, amelyek évente felülvizsgálatra kerülnek, az ezen szerződésekből eredő kötelezettségek kiszámításánál alkalmazott feltételezéseként szolgálnak.

A biztosítási szerződésekből eredő kötelezettségek és a legfontosabb feltételezések eltéréseire való érzékenység megállapításához alkalmazott feltételezések leírását a 4.2. megjegyzés tartalmazza.

4.2 Kötelezettség megfelelési teszt

A Csoport a fordulónapra vonatkozóan a biztosítási szerződések illetőleg komponensek tekintetében kötelezettség megfelelési tesztet (a továbbiakban Liability Adequacy Test röviden: LAT) végez. A Csoport a LAT elvégzéséhez számos becslést és feltételezést készít. Ezek a becslések mind a paramétereket, mind magát a modellt érintik.

4.2.1 A modellre vonatkozó becslések és feltételezések

4.2.1.1 Életbiztosítási szegmens

A kötelezettség megfelelési tesztben a Csoport az életbiztosítási szerződések, és a kapcsolódó költségek jövőbeni cash-flow-ját modellezi, tehát a teszt tartalmazza a díjbevételt, a jutalék kifizetéseket, jutalék visszairásokat, az érvényben levő szerződések kezelése érdekében felmerülő költségeket, (részleges) visszavásárlásokat és a haláleseti és elérési szolgáltatásokat, valamint a betegségkockázatokat is tartalmazó módzatok esetén az ezekkel kapcsolatos kifizetéseket is. A modell szerződés-csoportonként ellenőrzi a kötelezettségek fedezetére képzett tartalékok megfelelését.

Egyszerűsítés, hogy a modell nem számol a már meglévő szerződésekre történő jövőbeni eseti befizetésekkel, így azok várható profittartalmával sem, ami a legjobb becsléshez képest óvatosabb megközelítés.

A Csoport az eredetileg egész életre szóló UL termékek esetében 20 évben határozta meg a modell időtartamát, amelynek végén minden szerződést megszüntnek tekint. Ez a legjobb becsléshez képest óvatosabb feltételezés. A szintén egész életre szóló Alkony szerződések esetében ezzel az egyszerűsítéssel nem élünk, mivel ott a várható díjfizetési időszak utáni garantált haláleseti kifizetések elhagyása csökkentené a kötelezettségek fedezetére szükséges tartalékok mértékét.

4.2.1.2 Nem életbiztosítási szegmens

A Csoport homogén termékcsopontonként vizsgálta a mérlegfordulóra megképzett tartalékok elégségességét, illetve az összes a mérlegfordulóig megkötött illetve nem elutasítható ajánlati vagy megújítási állapotban levő szerződéssel kapcsolatos jövőbeni kötelezettségnek való megfelelést. A jövőbeni kötelezettségeket egy egyszerűsített egyesített kárhányadalapú modell segítségével becsültük, mely azzal a feltételezéssel él, hogy a megképzett kártartalékok megfelelő fedezetet tudnak nyújtani a már bekövetkezett károk jövőbeli kárkifizetéseire és költségeire.

A számításban figyelembe vett cash flow elemek egyfelől a kár és kárkötség kifizetések, szerzési költségkifizetések, a szerződések fenntartásához kapcsolódó egyéb működési költségkifizetések, a díjat terhelő adók és adójellegű ráfordítások másrészt a vizsgált szerződések jövőbeni díjai. Jövőbeni díjként a január 1-jei évfordulós szerződések éves díjának törlésekkel korrigált értékét és az évközi kötésű állomány díjának a fordulónapig meg nem szolgált részét és a szerződés évfordulójáig (megújításig, illetve lejáratig) várt díjakat vettük figyelembe, ezen az alapon állapítva meg a felmerülő költségeket, így jutalék illetve díjelhatárolásokkal külön nem számoltunk.

4.2.2 A paraméterekre vonatkozó feltételezések és becslések

4.2.2.1 Életbiztosítási szegmens

A modellezés során a Csoport azt feltételezte, hogy nem történik ügyfél által önkéntesen kért indexálás. A halálózásra vonatkozó feltételezéseket a legjobb becslés szinthez képest óvatosan, magasabban szinten állapította meg.

A Csoport az egyéb lehívható ügyfél opciók pontosabb modellezése érdekében okok szerint különböztette az állományból kiesés lehetséges forgatókönyveit, így az alkalmazott feltételezések az utólagos tapasztalatokkal könnyebben összevethetőek.

A megkülönböztetett ügyfél opciók:

Díj nemfizetésének valószínűsége

A szerződést ápoló csatornától, a díjgyakoriságtól és a vizsgált díj sorszámától függő díj nemfizetésének valószínűségei biztonsági margint tartalmaznak a Csoport vezetése által hivatalosan elfogadott rövid- és középtávú üzleti tervek mögött alkalmazott, legjobb becslésnek tekinthető feltételezésekhez képest. A modellezés során figyelembe vesszük, hogy a díj nemfizetése a szerződési feltételeknek megfelelően vagy az állományból való kiesést, vagy az adott évre vonatkozó díjfizetés szüneteltetésének beindulását eredményezi. Ha a díj nemfizetésének a szerződés törlése a következménye, akkor a modellben a törlés a respiró időszak lejáratát követően történik.

Törlés ügyfélkérésre, visszavásárlás

A modell alapján az ügyfélkérésre történő törlés havonta egyenletesen történik, a többi ügyfél opció lehívásától vagy egyéb endogén paramétertől (pl. a feltételezett befektetési hozamtól) függetlenül. A számításokhoz használt törlési, visszavásárlási valószínűségekre szintén igaz, hogy biztonsági margint tartalmaznak a Csoport vezetése által hivatalosan elfogadott rövid- és középtávú üzleti tervek mögött alkalmazott, legjobb becslésnek tekinthető feltételezésekhez képest.

A fentiek mellett a Csoport figyelembe veszi a késve fizetés lehetőségét, mint ügyfélopciót is.

A mortalitási adatokhoz a Csoport a 2007. évi standard magyar halandósági táblázatot használta, mint a legjobb becslés alapját, de az alkalmazott halandósági valószínűségek biztonsági margint tartalmaznak a Csoport vezetése által hivatalosan elfogadott rövid- és középtávú üzleti tervek mögött alkalmazott, legjobb becslésnek tekinthető feltételezésekhez képest.

A kötelezettség megfelelési teszt számításokhoz a Csoport vezetése által hivatalosan elfogadott rövid- és középtávú üzleti tervekben szereplő költségtervnel 5 százalékkal magasabb szintet szolgált kiindulópontul. A költségterv nem szerzéshez kapcsolódó elemeit a modellezés során havi bontásban, a mindenkori már befogadott szerződéses portfólióra osztjuk fel, a Csoport költségfelosztási politikájának megfelelően a modellezett szerződés csoportok állománydíjának arányában.

20 év után a vizsgált portfólió súlya a teljes várt portfólión belül elhanyagolható. A mindenkori már befogadott portfólió darabszámát a lemorzsolódások csökkentik, de az újonnan (a fordulónap után) eladott szerződések növelik, ezért a LAT vizsgálat eredményeit befolyásolják a jövőbeli új szerzésre vonatkozó várakozások is. Ennek kiemelt jelentősége miatt az eredmény új szerzésre való érzékenységet külön is vizsgáljuk.

A cash flowk diszkontálásához a Csoport az EIOPA által közzétett, a Szolvencia II-es tőke- és tartalékszámításokhoz szükséges, 2016. december 31-re vonatkozó releváns kockázatmentes hozamgörbét használta.

4.2.2.2 Nem életbiztosítási szegmens

A nem életbiztosítási szegmens esetén a biztosítási szerződések a szerződés évfordulóján felmondhatók, így a díjak esetében legfeljebb egy évnnyi díjjal számoltunk. Az állományban szereplő kis darabszámú hosszabb tartamú szerződések többnyire egyszeri díjas szerződések, így ott a későbbi kockázat fedezetét a meg nem szolgált díjtartalék képezi, melyet cash flow elemként a Csoport nem vesz figyelembe. A díjak évközi törlését a korábbi LAT vizsgálatokhoz felhasznált jövőbeni díjak későbbi törlési tapasztalatát felhasználva becsültük. A modellben a megfelelés szempontjából legérzékenyebb casco ágazat esetében 10%-os törlési paraméterrel számoltunk.

A kártartalékok esetében a Társaság azzal a feltételezéssel élt, hogy a kártartalékok elégséges fedezetet nyújtanak a már bekövetkezett károk jövőbeli kárkifizetéseire és költségeire.

A Csoport új díjakra számolt várható kárátfordítását termékenként becsült végső kárhányad alapján számolta. A végső kárhányadot a korábbi év összesített díj és káradatai alapján becsültük, azon termékek esetében ahol megítélésünk szerint még további kárbejelentésekkel kell számolni a végső kárhányadban IBNR jellegű kárhányadot is figyelembe vettünk.

A modellben használt végső kárhányad feltevések:

Ágazat neve	Kárhányad
KGFB	71,6%
Casco	69,3%
Vállalati vagyon és felelősség	37,3%
Kiterjesztett garancia	157,7%
Kezesség	1,2%
Szállítmány	9,9%
Fuvarozói felelősség	62,1%
Fuvarozói szolgáltatói felelősség	1,3%
Baleset	68,4%
Lengyel kiterjesztett garancia	1,5%

A kár és költségelemek becslése a megszolgált díjra vetített költséghányadok segítségével történt.

Költséghányadok, illetve adó és adójellegű ráfordítások termékcsopontonként:

Ágazat neve	Költséghányadok, illetve adó és adójellegű kifizetések
KGFB	13,07%
Casco	29,47%
Vállalati vagyon és felelősség	32,88%
Kiterjesztett garancia	10,67%
Kezesség	54,73%
Szállítmány	48,66%
Fuvarozói felelősség	37,78%
Fuvarozói szolgáltatói felelősség	68,40%
Baleset	27,72%
Lengyel kiterjesztett garancia	97,22%

Az egyéb működési költségek becslése a 2017-es üzleti tervben szereplő egyéb működési költséghányadok alapján történt termékcsopontonként, a csoportban szereplő termékek költséghányadának díjakkal súlyozott átlagában.

A termékcsopontonkénti szerzési költségek megállapításánál a Csoport az adott termékre vonatkozó szerzési és fenntartási jutalékkulcsok közül a magasabb kulccsal számolt, valamint figyelembe vette a termékcsoponton belül a különböző termékenkénti állomány összetételét. A Csoport az alkalmazott jutalékkulcsot a következő évek megszolgált díjaira vetíti.

A díjat terhelő adók között a jelenlegi szabályozás alapján fizetendő adóból visszaszámolt kulccsal számolt becsült biztosítási adó, valamint a KGFB állományra fizetendő adójellegű ráfordításokat, mint a KALAP, KSZ, BM díj valamint itt vettük figyelembe az OEP, ONYF-nek

fizetendő átalányt is. Azon termékcsoportoknál amelyek határon átnyúló szolgáltatásokat tartalmaznak, alacsonyabb adóteherrel számoltunk.

4.3 Kamatozó részvények kibocsátásához kapcsolódó becslések

A Csoport Igazgatósága 2012. harmadik negyedében – a korábbi közgyűlési felhatalmazás alapján – döntött a kamatozó részvények kibocsátásával megvalósuló zártkörű tőkeemelésről, a részvényesek 1.410.854 ezer forintos tőkeemelést hajtottak végre. Az alaptőke ezek után a törzsrészvényeken felül 1.150.367 db dematerializált, szavazati jogot biztosító, egyenként negyven forint névértékű, névre szóló, "B" sorozatú kamatozó részvényből, valamint 730.772 db dematerializált, szavazati jogot biztosító, egyenként negyven forint névértékű, névre szóló, "C" sorozatú kamatozó részvényből áll.

A kamatozó részvények közül a "B" sorozatúak után a kibocsátási értékre vetített éves fix kilenc százalék mértékű kamat forint összegben kerül meghatározásra. A "C" sorozatúak után pedig az éves fix hét százalék mértékű kamat az euró összegben nyilvántartott kibocsátási érték után euró összegben kerül meghatározásra. A "B" és "C" sorozatú részvények a kibocsátást követő 5 év elteltével meghatározott átalakítási arány szerint kötelezően "A" sorozatú törzsrészvénné kerülnek átalakításra.

A kamatozó részvények elszámolása a 3.19.3-as megjegyzésben leírtaknak megfelelően történik.

A kamatozó részvénykibocsátásból származó instrumentumot, a törzsrészvénné történő átváltásáig a Csoport az IAS 32-vel összhangban az alábbiak szerint mutatja be.

A kamatozó részvény értéke a 3.19.3-as megjegyzésben bemutatottak szerint a következőképpen kerül meghatározásra:

$$\text{Kamatozó részvény} = \text{Alapinstrumentum} + \text{Opció 1} + \text{Opció 2}$$

Ezen instrumentumok meghatározásakor a Csoport az alábbi besorolásokkal és feltételezésekkel él.

4.3.1 Az egyes elemek értékelése

4.3.1.1 Alapinstrumentum (host)

A kötelezettség értékének első összetevője egy amortizált bekerülési értéken nyilvántartott alap-instrumentum.

A kötelezettség nyitó értéke a beágyazott derivatívákat nem tartalmazó komponens valós értéke.

Ennek az instrumentumnak az értéke az effektív kamatláblábból adódó kamatráfordítással nő évről évre az átalakításkor érvényes lejáratkori értékre. A host effektív kamatlábbal számított értékének meghatározásakor a korábbi évek tapasztalatai és a várakozások alapján a nominális kamatok évente történő kifizetéssel kerülnek figyelembevételre.

A host kibocsátását követően, lejáratáig a két sorozat az alábbi effektív kamatlábbal kamatozik.

„B” sorozatú kamatozó részvény	„C” sorozatú kamatozó részvény
13,81%	10,96%

Az alpinstrumentum lejáratkori értéke (figyelembe véve a két sorozat eltérően megállapított kamatszintjét):

	Dátum	B sorozat (HUF)	C sorozat (EUR)
Nyitó érték	2012.09.24	869,75	3,27
Lejáratkori érték	2017.09.11	1 250,00	4,41

A modellszámítás alapján a bekerülési érték az alábbi:

„B” sorozatú kamatozó részvény	„C” sorozatú kamatozó részvény
869.75 HUF	925.73 HUF (kibocsátáskori értéken 3,27 EUR)

4.3.1.2 Opció

A kibocsátás feltételeit meghatározó term sheet kamatozó részvények átalakítási arányára vonatkozó pontja alapján amennyiben a Törzsrészvényeknek az Átalakítási időpontot közvetlenül megelőző hat hónapos időtartamra számított, a Budapesti Értéktőzsdén elért forgalommal súlyozott átlagára („VWA”) eléri vagy meghaladja az 1.250,- Ft-ot, úgy a Kamatozó részvények az alábbi képlet alapján kerülnek Törzsrészvényekké átalakításra:

- „B” sorozatú Kamatozó részvény

$$Q_t = \frac{Q_{kr} * Kib_{forint}}{750 \text{ Ft}}$$

ahol:

Q_t : az átalakított Törzsrészvények száma
 Q_{kr} : az átalakítandó Kamatozó részvények száma
 Kib_{forint} : a Kamatozó részvények kibocsátási értéke

- C” sorozatú Kamatozó részvény

$$Q_t = \frac{Q_{kr} * Kib_{euro} * FX}{750 \text{ Ft}}$$

ahol:

Q_t : az átalakított Törzsrészvények száma
 Q_{kr} : az átalakítandó Kamatozó részvények száma

Kib_{euro} : a Kamatozó részvények részvényenkénti kibocsátási értékének a pénzügyi hozzájárulás Társaság részére történő megfizetésének napján érvényes MNB hivatalos euró devizaárfolyamon átszámított euró összege

FX: MNB hat havi átlag hivatalos euró devizaárfolyama az Átalakítási időpontot közvetlenül megelőző hat havi időszakra

Ez a szabály forintos esetben egy 1-1 arányú átváltást ír le. Eurós esetben az átváltási arányt módosítja a szimuláció során előrejelzett hat havi forint-euró átlagárfolyam és a kibocsátáskori forint-euró árfolyam közötti különbség.

A host azt a kötelezettség-pályát írja le, ahol a kötelezettség értéke 1250 forint (illetve 4.41 euró) + felhalmozott kamatok értékre növekszik. Forintos esetben – a kibocsátással járó, a jegyzőt terhelő kötelezettséget most nem számítva – a VWA árfolyamának függvényében lejáratkor a kötelezettség nem lehet ennél alacsonyabb; lehet azonban magasabb, ha a VWA az 1250 forintos küszöbértéket meghaladja. Eurós esetben a kötelezettséget az utolsó hat havi forint-euró árfolyam még önmagában is eltérítheti.

A host esetén leírt kötelezettség kamatok nélküli részét 1250 forint feletti VWA esetén 1 db-nál kevesebb átalakított Törzsrészvény segítségével is teljesíteni lehet; a szabály alapján a darabszámot azonban ebben az esetben „B” sorozatú papíroknál egy darabra, „C” sorozatú papíroknál pedig – az átlagárfolyam függvényében – adott esetben szintén a hostnál leírttól eltérő darabszámú részvényre kell kiegészíteni. Az Opció I leválasztott derivatíva az alapinstrumentumok darabszámának fent leírt darabszámra történő cseréjét testesíti meg.

Ennek a lehetőségnek az értéke lejáratkor egy call opció értékére hasonlít: forintos esetben például az értéke nulla, ha a VWA 1250 forint alatt van, és pozitív, ha 1250 forint felett.

Az első opció értékének meghatározásához ezért

1. a szimuláció során előálló lejáratkori forgalommal súlyozott átlagárfolyamok segítségével kiszámoljuk az adódó átalakított Törzsrészvény-darabszámokat,
2. a kötelezettséget növelő érték „B” sorozatú részvényekre az 1 darab, „C” sorozatú részvényekre pedig a szabályok szerint számolt darab átalakított részvény eléréséhez szükséges addicionális részvény-darabszám lejáratkori spot árfolyamon számított értéke lesz, és
3. az opció értékét ezen értékek értékelési napra kockázatmentes hozammal diszkontált jelenértékeinek átlaga adja.

	„B” sorozatú kamatozó részvény	„C” sorozatú kamatozó részvény
Opció I kezdeti értéke (HUF)	5.37	7.49

4.3.1.3 Opció2

Amennyiben a VWA értéke az Átalakítási időpontban nem éri el az 1.250,- Ft-ot, úgy a Kamatozó részvények az alábbi képlet alapján kerülnek Törzsrészvényekké átalakításra.

- „B” sorozatú Kamatozó részvény

$$Q_t = \frac{Q_{kr} * Kib_{\text{forint}}}{VWA * 0,6}$$

- „C” sorozatú Kamatozó részvény

$$Q_t = \frac{Q_{kr} * Kib_{\text{euro}} * FX}{VWA * 0,6}$$

A Term sheet Kamatozó részvények átalakítási arányára vonatkozó pontja alapján amennyiben az átalakított Törzsrészvények darabszáma (Q_t) meghaladja az átalakítandó Kamatozó részvények számát (Q_{kr}), abban az esetben a Kamatozó részvények tulajdonosa átalakításakor köteles az átalakítandó Kamatozó részvények darabszámán felül kibocsátott Törzsrészvények névértékét a Társaság ezen Törzsrészvények kibocsátására irányuló tőkeemelésé keretében a Társaságnak megfizetni (amennyiben a Q_t és a Q_{kr} közötti különbségnek megfelelő részvények megszerzésére vonatkozó joggal élni akar).

Így ha a jegyző az átváltás során olyan módon jut 1250 forint értéknek megfelelő törzsrészvényhez, hogy ehhez egynél több darab részvény kibocsátására van szükség, akkor az 1 db feletti részvények névértéke a jegyző által megfizetésre kerül a Csoport részére, ami viszont a Csoport „végső” kötelezettségét az 1 db felett részvényenként 40 forinttal csökkenti. A kötelezettség fenti módon történő csökkentését testesíti meg az alapinstrumentumról leválasztott Opció 2 derivatíva.

Racionális magatartást (és a részvények spot árfolyamon történő azonnali értékesíthetőségét) feltételezve az opciót minden esetben érdemes lehívni, ha a spot árfolyam 40 forint felett van (az egyéb tranzakciós költségekkel most nem számolva ekkor mindenképpen nyereséggel lehet zárni a pozíciót).

A második opció értékének meghatározásához ezért

1. a szimuláció során előálló lejáratkori forgalommal súlyozott átlagárfolyamok segítségével kiszámoljuk az adódó átalakított Törzsrészvény-darabszámokat,
2. a kötelezettséget csökkentő érték 40 forint lesz átalakított Törzsrészvényenként (kizárólag a lejáratkori darabszám 1 db feletti részét tekintve), és
3. az opció értéke ezen értékek értékelési napra diszkontált jelenértékeinek átlaga lesz.

	„B” sorozatú kamatozó részvény	„C” sorozatú kamatozó részvény
Opció 2 kezdeti értéke	-125,12 HUF	-183,21 HUF

Az Opció 2 negatív kezdeti értékei eszköz típusú instrumentumot testesítenek meg.

Az Opció 1 és az Opció 2 egy azon instrumentumhoz kapcsolódó derivatívák ezért együtt, nettósítva kerülnek kimutatásra a beszámolóban.

4.3.2 Értékelési módszertan

A kezdeti értékelést a Csoport a kamatozó részvények cégbíróság általi bejegyzésekor 2012.09.24-i fordulónappal végezte el. Ezt követően minden fordulónapon megismétli az értékelést.

A számítások során a „C” sorozatú részvény esetében az egyes elemek értéke mind az alapinstrumentumra, mind a leválasztott derivatívákra euróban áll elő. Ezeket az értékeket minden értékelési napon az aktuális forint/euró árfolyam használatával kell forintra konvertálni.

Az értékelés elvégzéséhez szükséges az alaprészvény spot árfolyamai, valamint a forint-euró árfolyamok szimulációs előrejelzése. A szimuláció binomiális opcióértékelésnél szokásos módszereket használja. A feltételezett modellperiódus során az alaptermék árfolyama fölfelé is, lefelé is elmozdulhat a binomiális opcióárazási modellkeretnek megfelelően. A számításhoz használt szórás-adatok becslése az értékelési napig megfigyelhető tényadatokból történik.

Az értékelés elvégzéséhez szükséges az egyes napokon kereskedett mennyiségek szimulációs előrejelzése. A vizsgált időszak adatain elvégzett Jarque–Bera teszt szerint a napi kereskedett mennyiség normális eloszlású valószínűségi változó. Ezért a szimuláció során minden értékelési naphoz generálunk egy normális eloszlású valószínűségi változót, amelynek eloszlás paramétereit az értékelésig összegyűjtött kereskedési mennyiségek logaritmusából becsljük.

A megadott számú szimulált forgatókönyv előállítás után az instrumentum két leválasztott derivatívája lejáratkori pozíciójának értékét a 4.3.1. Az egyes elemek értékelése megjegyzésnél részletezett módon számszerűsítjük.

A konverzió a forgalommal súlyozott átlagos árfolyam (VWA) függvénye, amit a Term Sheet Kamatozó részvények átalakítási arányáról rendelkező pontjában található definíció alapján számolunk, felhasználva a szimulált részvényárfolyam- és kereskedett mennyiség folyamatokat. Elsősorban a VWA használata teszi szükségessé a szimuláció használatát az opciók értékének meghatározásához. Az árfolyamok és a VWA értékek karakterisztikája azonban jelentősen eltér, ezért indokolt az analitikus képletek helyett a numerikus szimuláció használata.

A kezdeti értékeléshez használt feltételezések, paraméterek, konstansok

A papír kibocsátáskori értéke:	750 HUF („B” sorozat), 2.65 EUR („C” sorozat)
Átalakítás dátuma:	2017.09.11
VWA számítás kezdőnapja:	2017.03.11
Kezdeti értékelés dátuma:	2012.09.24
Alaptermék spot árfolyama a kezdeti értékeléskor:	268.47
Alaptermék hozamának az értékelésig megfigyelt éves szórása:	32.45%
Kockázatmentes éves hozam:	6.79%
Futások száma:	25 000
huf/eur sigma:	9.70%

A szimuláció során feltesszük, hogy a volumen, a forint-euró árfolyam és a hozam kölcsönösen és összességükben is függetlenek egymástól. A függetlenség feltételezését alátámasztják a változók historikus adatai, amelyek elemzése nem tárt fel közöttük kapcsolatot.

A számításokhoz kockázatmentes hozamként az ÁKK Zrt. által publikált magyarországi referencia-hozamgörbe alapján a kibocsátás napján induló, öt éves lejáratú állampapírokhoz számított belső megtérülési rátát használjuk.

4.3.3 Az értékelés hatása a pénzügyi kimutatásokra

A fent leírt kamatozó részvénykibocsátásból származó kötelezettségek változása a részvény futamideje alatt jelentős negatív hatással lesz a Csoport eredményére. Mind az amortizáció, mind pedig a kamat, a futamidő végéig eredménycsökkentő hatású. Az eredményen keresztül a hatás begyűrűzik az IFRS szerinti tőkébe, ami – a kamatozó részvények feltételei alapján ténylegesen fizetendő kamat kivételével – nem jelent tényleges ráfordítást a Csoport számára, hiszen a futamidő leteltével, a kamatozó részvények törzsrészcsekké történő átalakításakor a kötelezettségként kimutatott összeg (mind a „kamatozó részvény kibocsátásából származó kötelezettség” mind a „Pénzügyi eszközök – kamatozó részvényekhez kapcsoló beágyazott derivatívák”) automatikusan tőkeemelésként kerül kimutatásra.

4.4 Részvény alapú juttatás

A csoportnál a következő részvény alapú juttatási program volt érvényben 2016. december 31-én.

A Csoport 2014-ben indított részvényopciós programot a Csoport vezető munkavállalói számára az alábbi feltételekkel. Az opciót birtokló munkavállaló három egymást követő év eredménytervének legalább 100%-os teljesülése esetén 3 év időtartamig megadott db/év opciós részvényvásárlásra jogosult. 1 db részvényopció 1 db „A” sorozatú CIGPANNÓNIA részvény 210 forinton történő megvásárlására jogosít, a juttatástól (az éves beszámoló közgyűlés általi elfogadásától) számított három éven keresztül (függetlenül az elkövetkező évek eredményétől). A juttatást követően a jogosultnak az adott év május 31-ig döntési lehetősége van, hogy az opciót lehívja, azaz a lehívási áron megvásárolja a részvényeket, vagy pénzbeli megváltást kér. (ennek összege: a Társaság bruttó ráfordítása = (tőzsdei átlagár - 210 Ft) x részvényopció darabszáma). Amennyiben a jogosult pénzbeli megváltást kér, az opció érvényes marad a következő évre összesen három évig. Az összeg az éves közgyűlés után az eredmények ismeretében, a tárgyévet követő év május 31-ig kifizetésre kerül. A juttatásban az a munkaviszonyban álló munkatárs részesülhet, aki a kifizetés napján nem áll felmondás hatálya alatt.

A mérlegfodolónapon hatályban lévő kiadott opciók száma az első (2014-ben indult program esetén) 300.000 db, a második és harmadik program esetében 400.000 db.

A program egy összetett pénzügyi instrumentum, amelyben az opció birtokosának joga van eldönteni, hogy részvényt vagy pénzbeli megváltást kér a lehíváskor. Ezen összetett pénzügyi instrumentum értékelésekor a Csoport az összetett instrumentum értékéről először leválasztja a pénzbeli megváltás értékét, amelyet kötelezettségként mutat ki, a fennmaradó rész a tőkében kerül elszámolásra. Jelen opciós program esetében a részvény vagy pénz

lehívásának értéke egyenlő egy adott pillanatban, így a tőke rész 0, és program összességében egy pénzben megváltott részvényprogram.

Az opció lehívásának feltétele, hogy az adott munkavállaló még szerződésben áll a Társasággal az opció lehívásakor. A programhoz kapcsolódó teljesítmény kritériumok, hogy teljesülnek a konszolidált eredménytervek 2014 és 2016 között. Ez a feltétel minden évben teljesült.

Az első program esetében a program indulásának napja a kiírás időpontja (2014.03.14), míg a második és harmadik program az adott éves terv elfogadásával (2014.11.24-én és 2015.11.30-án) indult. Ezen időpontokra a programok aktuális értékelési értéke adja a kiírás kori valós értéket, melyet a Csoport az adott program élethosszára amortizál a költségek között. Minden fordulónapon a program az aktuális adatok és megszolgátsági feltételek alapján ártértékelésre kerül a befektetési eredménnyel szemben, a kimutatott kötelezettség értéke minden esetben a fordulónapi valós érték. A Társaság az opcióból eredő kötelezettséget az egyéb kötelezettségek között mutatja ki. Az opció juttatásához kapcsolódó eredménytétel az egyéb működési költségek között került elszámolásra.

Az opció értékelésénél Csoport a CIGPANNÓNIA részvények elmúlt két évi kereskedési adatait vesszi figyelembe. 2016.12.31-én figyelembe vett adatok az éves átlag hozam tekintetében 7,41%, míg a szórás esetében 29,29%.

Az opció 2016.12.31-én és 2015.12.31-én aktuális piaci értéke az egyes programok esetében a következő volt:

Adatok ezer forintban

Kiírás napja	Lejárat	Piaci érték 2016	Piaci érték 2015	Eredmény
2014.03.14	2017.04.30	11 367	194	11 172
2014.11.24	2018.04.30	18 337	61	18 276
2015.11.30	2019.04.30	8 337	-	8 337
Összesen		38 041	255	37 785

5 SZÁMVITELI POLITIKA VÁLTOZÁSAI

5.1 A 2016. január 1-jével kötelezően alkalmazandó standardok hatása a konszolidált pénzügyi kimutatásokra

A 2016. január 1-jével kezdődő üzleti évének vonatkozásában a következő új, kötelező standardok váltak alkalmazandóvá, melyek hatása nem jelentős a pénzügyi kimutatásokra:

- IAS 16 Ingatlanok, gépek és berendezések és IAS 38 Immateriális javak standardok módosítása – Az értékvesztés és amortizáció elszámolásának elfogadható módszereiről
- IAS 16 Ingatlanok, gépek és berendezések és IAS 41 Mezőgazdaság standardok módosítása – Termő növények
- IAS 27 Egyedi pénzügyi kimutatások standard kiegészítése a tőkemódszer egyedi pénzügyi kimutatásokban való alkalmazására vonatkozóan
- A hatósági árszabályozás alá eső tevékenységet folytató vállalatok számára kibocsátott IFRS 14 Hatósági árszabályozásból eredő elhatárolások standard,
- IFRS 11 Közös megállapodások standard módosítása – Közös érdekeltségben lévő részesedés megszerzésének elszámolása
- IFRS-ek javításai 2010-2012 és 2012-2014 ciklus – különböző standardok és értelmezések módosításai
 - IAS 1 Pénzügyi kimutatások prezentálása standard módosítása – Közzétételi kezdeményezés
 - IFRS 5 Értékesítésre tartott tárgyi eszközök és megszűnt tevékenységek
 - IFRS 7 Pénzügyi instrumentumok közzététele
 - IAS 19 Munkavállalói juttatások
 - IAS 34 Pénzügyi beszámolók

5.2 A 2017. január 1-jével kötelezően alkalmazandó standardok hatása a konszolidált pénzügyi kimutatásokra

A 2017. január 1-jével kezdődő üzleti évnek vonatkozásában a következő új, kötelező standardok válnak alkalmazandóvá, melyek hatása várhatóan nem lesz jelentős a pénzügyi kimutatásokra:

- IFRS 2 Részvény-alapú kifizetések
- IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok
 - Besorolások és értékelések
 - Értékvesztés
 - Fedezeti elszámolás
- az IFRS 10 Konszolidált pénzügyi kimutatások, IFRS 12 Más gazdálkodó szervezetekben lévő érdekeltségek közzététele és IAS 28 Társult vállalkozásokban és közös vállalkozásokban lévő befektetések standard módosítása a befektetési társaságok esetében alkalmazható konszolidációs kivétel témával.
- IFRS 15 Vevőkkel kötött szerződésekből származó bevételek,
- IFRS 16 Lízingek,
- az IAS 7 Cash flow kimutatás standard közzétételre vonatkozó kiegészítése, az IAS 12 Nyereségadó nem realizált veszteségekkel kapcsolatban felvett halasztottadó-követelések megjelenítésére vonatkozó módosítása.

6 A BIZTOSÍTÁSI KOCKÁZAT KEZELÉSE

6.1 Bevezetés és áttekintés

A Csoport biztosítási kockázatot vállal biztosítási szerződések (illetőleg ilyen komponens tartalmazó szerződések) kibocsátása által és ennek kezelése az üzletmenet fontos részét képezi. A biztosítási kockázatok az életbiztosító esetében általában élet és egészségügyi kockázatokhoz kapcsolódnak, a Csoport biztosítási kockázati kitettsége a magyarországi egyéni halálozási kockázatokkal kapcsolatosan a legnagyobb. A nem-életbiztosító esetében a biztosítási kockázatok a művelt termékekhez kötődnek, így vagyonszerződések esetében a kumulált kockázat természeti katasztrófák esetén a legmagasabb, míg gépjárműbiztosítások esetében szükséges a gépjármű felelősségbiztosításhoz kapcsolódó esetleges limitig történő kárkifizetés megfelelő kockázatkezelése. A Csoport számára a vonatkozó szerződések alapján a károk bekövetkezésének időpontjával, gyakoriságával és nagyságával kapcsolatos bizonytalanságok jelentenek kockázatot.

A Csoport az alábbi típusú szerződések értékesítésével foglalkozik:

Életbiztosítások

- (a) befektetési egységhez kötött (unit-linked) szerződések,
- (b) kockázati életbiztosítási szerződések,
- (c) egész életre szóló kockázati életbiztosítási szerződések,
- (d) vegyes életbiztosítási szerződések,
- (e) baleseti és betegség kiegészítő biztosítás,
- (f) halál esetére szóló díjvállalási kiegészítő biztosítás.

Egészségbiztosítás

Nem-életbiztosítások

- (g) csoportos baleset és betegségbiztosítási szerződések,
- (h) vagyonszerződések,
- (i) felelősségbiztosítási szerződések,
- (j) gépjármű felelősségbiztosítási szerződések,
- (k) casco biztosítási szerződések,
- (l) szállítmánybiztosítási szerződések
- (m) kiterjesztett garancia biztosítási szerződések
- (n) kezességbiztosítási szerződések.

A Csoport biztosítási rendszerének kulcsfontosságú eleme a kockázatkezelési stratégia, amelynek részét képezi az egyik kiemelt eszközt jelentő viszontbiztosításokkal foglalkozó viszontbiztosítási stratégia.

6.2 A kockázatkezelés általános elvei és eszközei

A Csoport hatékony működtetése érdekében biztosítja, hogy a vezetés valamennyi fontos kockázat ismeretében hozza meg üzleti döntéseit. A kockázatkezelési tevékenység magában foglalja a kockázatok azonosítását, hatásuk felmérését, szükséges intézkedési tervek kialakítását, valamint ezek hatékonyságának és eredményeinek követését.

A kockázatkezelési rendszer kiépítésének célja, hogy az biztosító döntéshozatali folyamataiba a kockázatkezelés szempontjai integrálódjanak. A kockázatok azonosításában kiemelt

szerepet kapott a társaság Kockázati Bizottsága. A Kockázati Bizottság tagjai olyan személyek, akik átlátják csoportunk üzletmenetének, gazdálkodásának és kockázatainak különféle fontos aspektusait és érdemben állást tudnak foglalni vagy javaslatot tenni a kockázat hatékony csökkentésére.

A csoport a feltárt kockázatokról kockázati térképet készít melyen folyamatosan nyomon követi a kockázatok csökkentése érdekében hozott lépések hatékonyságát.

A kockázatkezelési rendszer kiterjed a biztosítási kockázatok vállalására és a tartalékképzésre, a likviditási és koncentrációs kockázatok kezelésére valamint a működési és megfelelőségi kockázatok kezelésére. A rendszer integráns részét képezi a viszontbiztosítási és más kockázatcsökkentési technikák működtetése.

6.3 Kockázatvállalási stratégia

A kockázatvállalási stratégia célja, hogy a kockázatok befogadását megvalósító folyamat során elkerülhető legyen a Csoport által előre definiált kockázatvállalási limitek meghaladása.

A kockázatvállalási stratégia részei:

- a kockázatvállalási limitek definiálása,
- a limiteknek való megfelelés folyamatos ellenőrzése, monitoringja,
- az ajánlatfogadási folyamatra vonatkozó szabályok, ide értve a partnerkockázatok folyamatos monitorozását is,
- a termékbe ágyazott opciók és garanciák árazása és az árazás rendszeres felülvizsgálata,
- a viszontbiztosítási politika.

6.3.1 A kockázatvállalási limitek definiálása

A Csoport a kockázatok számára megfelelő kockázatközösséget alakít ki, úgy, hogy a Csoport által alkalmazott kockázatingadozási mérték egy általa elfogadhatónak tartott érték alatt maradjon.

A kockázatközösség megfelelő kialakításán felül a Csoport folyamatosan figyelemmel kíséri a várható kifizetésekre vonatkozó becsléseit.

6.3.2 A limiteknek való megfelelés folyamatos mérése

A Csoport a kockázatok fenti mérőszámok szerinti minőségi mérését rendszeresen elvégzi. Ha valamelyik kockázat esetében nem biztosított a limiteknek való megfelelés, akkor a kockázatvállalási hajlandóságnak megfelelő működés több eszközzel is helyreállítható:

- A kockázatközösség újradefiniálása a kilógó kockázatok leválasztása és külön kezelése érdekében.
- A kockázatközösség méretének megnövelése akár új szerződésekkel, akár több, már meglévő kockázatközösség összevonásával.
- A biztosítási összegek csökkentése akár megfelelően választott viszontbiztosítási szerződésekkel, akár a szolgáltatások adminisztratív eszközökkel, például a termékfeltételek módosításával történő csökkentésével.
- A limitek növelése a viszontbiztosítási szerződések változtatásával.

6.3.3 Az ajánlatelfogadási folyamatra vonatkozó szabályok

Az ajánlat-elbírálást életbiztosítások esetében egy erre a célra létrehozott önálló szervezeti egység végzi, amely formális limitek mentén végzi munkáját, és megfelelően képzett, illetve továbbképzett személyzettel rendelkezik. Az ajánlat-elbírálás szabályai egyértelműen dokumentáltak, leírják a nem biztosítható kockázatokat és a nem-standard kockázatokra vonatkozó feltételeket, valamint meghatározzák a döntési pontokat és a követendő eljárásokat.

Az egészségügyi kockázatok kiértékelése része a Csoport ajánlat-elbírálási eljárásainak, és a díj mértéke tükrözi a jövőbeni biztosítottak egészségügyi állapotát és családi kórtörténetét. Az árazás feltételezéseken alapszik, így például a halálozási ráták és a szerződés megmaradási arányok feltételezésein, amelyek a múltbeli tapasztalatokat és a jelenlegi trendeket veszik figyelembe. Bizonyos kockázatokat és garanciákat tartalmazó szerződések esetében a Csoport meghatározott módon végrehajtott profit tesztet végez az ajánlat elfogadása előtt.

Nem-életbiztosítási szerződések esetében a termékek kialakításáért felelős vezető kollégák a kockázatvállalás vezetői is egyben. A kötelezettségvállalási szabályzat szerint a kockázatvállalók döntenek az automatikusan nem vállalható kockázatok befogadásáról, azok gondos megvizsgálása után.

6.3.4 A termékek árazása és az árazás rendszeres felülvizsgálata

A termékek árazása az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások és azok várható értékének figyelembe vételével történik. Ha szükséges, a magasabb díjtételek helyett a Csoport adminisztratív eszközökkel kezeli a termékbe épített kockázati kitettséget.

Ilyen eszköz lehet:

- ésszerű várakozási időszak kikötése,
- ésszerű kockázat kizárások.

Ezek betartását mind a termékfejlesztési, mind az aktuárius osztály szakemberei figyelemmel kísérik, illetve ellenőrzik.

A Csoport folyamatosan követi a termékek profitabilitását. Elemzés készül a bevételekről és a kötelezettségek alakulásáról, hogy a várakozástól különböző tényleges eredmények eltéréseinek okaira fény derüljön. Ez az elemzés erősíti meg az ajánlat-elbírálás és árazás feltételezéseinek helyességét.

6.3.5 A viszontbiztosítási politika

A Csoport írott viszontbiztosítási politikával rendelkezik, ami meghatározza, hogy milyen szabályokat kell alkalmazni a kockázatok porlasztására, illetve azon esetekre is, ha a fenti pontokban ismertetett módon kockázati toleranciaszintet meghaladó kockázatvállalás történik, és a választható lehetőségek közül a kockázatok viszontbiztosítása tűnik optimális megoldásnak.

A viszontbiztosító kiválasztásához a Csoport az alábbi szempontokat tartja kívánatosnak:

A viszontbiztosítót valamely nagy nemzetközi minősítő intézet minősítse. A Csoport olyan viszontbiztosító partnert választ, amely rendelkezik valamely nagy nemzetközi minősítő intézet minősítésével, és az elfogadható minősítésnek számít. A hazai jellemzően nem

minősített viszontbiztosítói partnerek esetén a Csoport publikus pénzügyi mutatókra alapozott hitelminősítési értékelést végez, illetve a fióktelepek esetén az anyacég besorolását veszi figyelembe. A részletes szabályokat a Csoport viszontbiztosítási utasítása tartalmazza.

6.4 A biztosítási kockázatok koncentrációja

A Csoport számára kockázatot jelent, ha a biztosítási események nem a kalkulációnak megfelelően egymástól függetlenül következnek be, hanem összekapcsolódva, egy közös trendre illeszkedve vagy közös okra visszavezetve jelentkeznek. A kockázat elsősorban abból adódik, hogy a díjkalkulációk többségénél feltételezzük az események bekövetkezésének függetlenségét, és bár a Csoport minden díja tartalmaz implicit vagy explicit biztonsági pótlékot, a pótlékok elégségességét szélsőséges körülmények között is vizsgálni kell.

A kockázatok összekapcsolódása az alábbi okokból következhet be:

6.4.1 A földrajzi diverzifikáció

A Csoport a biztosítási kockázatokat elsősorban a Magyarország területén vállalja, de a működése kiterjed a régió további országaira (Szlovákia, Románia, Lengyelország, Litvánia, Olaszország). A földrajzi koncentrációs kockázatot részben a működési terület további kiterjesztésével, illetve a területek közötti arányok (vállalt kockázatok és díjbevétel szerinti) arányának egyenletesebbé tételével kezeli.

A Csoport ezen kívül az egyes termékek általános és különös feltételeiben igyekszik kizárni azokat a kockázatokat, amelyeknek a bekövetkezése tipikusan megsértené a kalkulációban alkalmazott függetlenségi feltételezést, és egy adott földrajzi területen a biztosítási események koncentrált bekövetkezését okoznák. Ezek a kizárások megfelelnek a piacon elterjedt szokványoknak (pl. ionizáló sugárzás, járványok, terrorizmus, háború).

A nem-életbiztosítási szerződések kapcsán kiemelt fontosságú az ún. katasztrófa limitek megfelelő megválasztása, mely a kockázati kumuláció kezelésének nélkülözhetetlen eleme. A szükséges limit megállapításához a viszontbiztosítási partnerek segítségét, modelljeit is felhasználja a Csoport.

6.4.2 Foglalkozási csoportok, kockázati profilok arányainak felborulása

A kockázatok koncentrációját okozhatja, ha a portfólión belül egyes foglalkozási csoportok vagy kockázati profilok túlreprezentálttá válnak, mert ebben az esetben az adott alcsoport kockázatát szisztematikusan érintő külső változás jelentős eltérést okozhat a díjkalkulációknál alkalmazott feltételezésektől.

A Csoport ezt a kockázatot egyes foglalkozási csoportok feltételszerű kizárásával (illetve a foglalkozási körön belül bekövetkező biztosítási események kizárásával) valamint az állomány összetételének lehetőség szerinti monitorozásával kezeli.

6.4.3 Demográfiai kockázatok

Tágabb értelemben vett koncentrációs kockázatot okoznak azok a teljes népességet (így valamennyi biztosítottat) érintő demográfiai folyamatok és trendek, amelyek szisztematikusan változást okoznak a biztosítási események bekövetkezési valószínűségeiben. A jelenleg zajló legfontosabb ilyen folyamat a várható élettartam emelkedése, amely a biztosítók számára longevity (túlélési) kockázatot jelentenek.

A Csoport jelenlegi termékei ugyanakkor csak nagyon korlátozottan tartalmaznak longevity kockázat által érintett szolgáltatásokat, ezért ez a kockázat mérsékelt. Ugyanakkor a jövőben is minden longevity kockázat befogadása előtt mérlegelni kell ennek a folyamatnak a hatását.

6.4.4 Ügyfélopciók

A Csoport számára kockázatot jelent, ha a termékekbe beágyazott opciókat, elsősorban a szerződés felmondására vagy módosítására vonatkozó opciókat az ügyfelek koncentráltan, egy közös ok által kiváltva veszik igénybe. Egy jellemző lehetséges forgatókönyv a szerződések nagy volumenű törlése egy reputációs kockázat bekövetkezése vagy a gazdasági környezet általános romlása miatt.

A Csoport az ügyfélopciók árazásánál az opciók tömeges lehívásának lehetőségét figyelembe veszi, és az opciók díját olyan módon állapítja meg, hogy az kompenzációt jelentsen a tömeges opciólehívás miatti költségekre is. A díjak elégségességéről a Csoport stressz tesztekkel és utókalkulációkkal győződik meg, erőforrásainak jelentős részét pedig a kockázatot jelentő ügyfélmagatartással kapcsolatos motivációs tevékenységekre fordítja.

A legjelentősebb kockázatot jelentő ügyfélopció a szerződések díjmentesítésének lehetősége és a szerződések idő előtti törlése.

6.4.5 Személyi koncentráció

Az állományban koncentrációs kockázatot okoz, ha az állomány nem elégséges mérete miatt a kockázatközösségen belüli kockázatporlasztás nem valósul meg. Ilyen helyzet adódhat akkor is, ha egy biztosított több életbiztosítási szerződésben is biztosítottként van megjelölve, és ezért kiemelt kockázatot jelent, amelyet az adott kockázatközösségen belül nem lehet hatékonyan elosztani. A Csoport az állományán belül több ilyen kiemelt kockázatot nyilvántart.

A Csoport kockázatkezelési stratégiája mérőszámokat fogalmaz meg azzal kapcsolatban, hogy egy kockázatközösség kockázatporlasztó képessége mikor elégséges, és ezeket a mérőszámokat folyamatosan monitorozza. Ha egy kockázatközösségen belül a kockázatporlasztás nem hatékony, akkor akár viszontbiztosítási megállapodásokkal, akár a szolgáltatások adminisztratív (szerződés szintű) korlátozásával a Csoport csökkenti a kockázati kitettséget.

6.5 A biztosítási szerződések feltételei és a jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők

Az alábbi rész áttekintést nyújt a Csoport által értékesített termékek feltételeiről, az értékesítés területeiről (országok szerint) és a jövőbeni cash-flow-k időzítését és bizonytalanságát befolyásoló főbb tényezőkről.

6.5.1 Unit-linked szerződések (Magyarország, Románia és Szlovákia)

Feltételek:

A Csoport által kibocsátott unit-linked szerződések egész életre szóló vagy tartamos, rendszeres vagy egyszeri díjfizetésű szerződések, melyek esetében az elsődleges cél megtakarítási jellegű – a befizetett díjakon és az ezeken elért befektetési hozam elérésén keresztül. A szerződés aktuális számla- és visszavásárlási értéke a befektetett díjak ellenében

befektetési eszközalapokban megképzett befektetési egységek árfolyamának teljesítményétől, illetve a Csoport által érvényesített díjak (kockázat, befektetési szolgáltatások, adminisztrációs szolgáltatások ellenértéke) mértékétől függ.

A halál esetén fizetendő szolgáltatás a számla aktuális értéke és a garantált haláleseti kifizetés közül a magasabb összeg.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A pénzügyi kockázatot a kötvénytulajdonos viseli, mivel a befektetési teljesítmény közvetlenül érinti a befektetési alap értékét és így a kifizetendő szolgáltatást is. A Csoport annyiban visel biztosítási kockázatot, amennyiben az alap szerződés aktuális értéke alacsonyabb, mint a garantált minimális haláleseti szolgáltatás.

Ha a kötvénytulajdonos számlájának értéke alacsonyabb, mint a garantált haláleseti kifizetés, a Csoport jogosult havi kockázati díj levonására, ezzel fedezve mortalitási kockázatát. További, a tulajdonosok számára befolyó jövőbeli cash-flow-t érintő tétel a unit-linked alapokra kivetett díjak (eszközalap-kezelési díjak, kezelési díjak) mértéke.

Költségek kockázatként jelentkezik a ténylegesen felmerülő költségek és a szerződési feltételek szerint kivonható költségfedezetek kedvezőtlen alakulása. Ehhez kapcsolódik még a befektetési kockázat áttételes hatása, amennyiben ugyanis a befektetői környezet kedvezőtlenül alakul, és az ügyfelek számára nyilvántartott eszközök értéke lecsökken, úgy fennáll annak a lehetősége, hogy a százalékos mértékben meghatározott költségfedezet (alapkezelési költség) nem nyújt megfelelő fedezetet a ténylegesen felmerülő költségekre.

6.5.2 Kockázati biztosítás (Magyarország)

Feltételek:

A Csoport portfóliójában található rendszeres díjfizetésű kockázati biztosítási termék, amely fix összeget fizet a haláleset bekövetkeztekor. A legtöbb szerződés esetében a díjak összege a szerződés megkötésekor az egész időtartamra rögzítésre kerül, indexálás lehetőségének fenntartása mellett. A szerződéseknek nincs visszavásárlási értéke.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők: halandóság, törlések, ügyfelek opciói (indexálás) és költségek.

Fennáll a megfizetett rendszeres díjakból képzett matematikai tartalékokon elért befektetési hozam elvárttól való elmaradás kockázata is.

6.5.3 Egész életre szóló kockázati életbiztosítás (Magyarország)

Feltételek:

A rendszeres díjfizetésű egész életre szóló termék halál esetén garantált szolgáltatást nyújt. A szolgáltatás értéke évente 3 százalékkal nő, az ügyfél által fizetendő rendszeres díj azonban állandó. A várakozási idő alatt bekövetkezett – nem baleseti – halál esetén csak csökkentett kifizetést teljesít a Csoport. A termék közös két életre szóló változata díjvállalási szolgáltatást is tartalmaz, azaz a két biztosított közül bármelyik halálának esetén nincs további díjfizetési kötelezettség, amennyiben a haláleset várakozási időn túl, vagy baleset

következtében történt – ellenkező esetben az életben maradt biztosított vonatkozásában továbbra is fennáll a díjfizetési kötelezettség. A szerződéseket csak két díjjal fedezett biztosítási év után lehet felmondani. Eseti befizetés lehetséges.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: a halandóság tényleges alakulása a feltételezethez képest, a törlések alakulása és a felmerülő költségek. Fennáll a megfizetett rendszeres díjakból képzett matematikai tartalékokon elért befektetési hozam elvárttól való elmaradásának kockázata is.

A korlátozott díjfizetési időszak miatt, és a biztosítási összeg indexálása miatt (miközben a díj állandó), a termék inflációs kockázattal is rendelkezik.

6.5.4 Vegyes életbiztosítás (Magyarország és Románia)

Feltételek:

A rendszeres díjfizetésű vegyes életbiztosítási szerződések a tartam közben bekövetkező biztosítási, vagy a biztosított tartam végi életben léte esetén teljesít szolgáltatást.

A kockázati fedezet választhatóan normál (tartam közbeni halál) vagy kiterjesztett (tartamon belüli halál, tartam közbeni baleseti eredetű maradandó funkciókárosodás, tartamon belül diagnosztizált rettegett betegség). A szerződésre eseti befizetéseket lehet teljesíteni. A szerződés a harmadik évfordulótól visszavásárolható.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: a halandóság tényleges alakulása a feltételezethez képest, a törlések alakulása és a felmerülő költségek, valamint a rettegett betegségekre és a baleseti eredetű maradandó egészségkárosodásra nyújtott fedezet miatt a tapasztalt és a feltételezett morbiditás alakulása.

Fennáll a megfizetett rendszeres díjakból képzett matematikai tartalékokon elért befektetési hozam elvárttól való elmaradás kockázata is.

6.5.5 Kiegészítő balesetbiztosítás (Magyarország és Románia)

Feltételek:

Kiegészítő balesetbiztosítási szerződést unit-linked, kockázati illetve vegyes életbiztosítások mint főbiztosítások mellé lehet kötni. A balesetbiztosítás a választott fedezeteknek megfelelően a biztosítás kockázatviselése alatt bekövetkezett biztosítási események alapján teljesít kifizetést a kedvezményezett(ek)nek. A fedezet kötelező elemei a baleseti eredetű halál és a baleseti eredetű rokkantság; választható elemek a baleseti eredetű kórházi napi térítés és a baleseti eredetű műtéti térítés. A biztosítás visszavásárlási opciót nem kínál.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: a baleseti halandóság tényleges alakulása a feltételezethez képest, a törlések alakulása és a felmerülő költségek, valamint a baleseti eredetű maradandó egészségkárosodásra nyújtott fedezet miatt a tapasztalt és a feltételezett morbiditás alakulása.

6.5.6 Halál esetére szóló díjtvállalási kiegészítő biztosítás (Magyarország)

Feltételek:

Halál esetére szóló díjtvállalási kiegészítő biztosítás unit-linked és kockázati életbiztosítások mint főbiztosítások mellé köthető. A kiegészítő biztosítás biztosítottjának tartamon belüli halála esetén a Csoport a fő biztosítás fennmaradó díjfizetési kötelezettségeit átvállalja.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: a halandóság tényleges alakulása a feltételezethez képest, a törlések alakulása és a felmerülő költségek.

Az alábbi részek áttekintést nyújtanak a Csoport által értékesített nem-életbiztosítási termékek feltételeiről, az értékesítés területeiről (országok szerint) és a jövőbeni cash-flow-k időzítését és bizonytalanságát befolyásoló főbb tényezőkről.

6.5.7 Kármentességi bónuszt tartalmazó egészségbiztosítás (Magyarország)

Feltételek:

A rendszeres díjfizetésű termék alapvetően egészségbiztosítás– egy nemzetközi egészségügyi szolgáltatóval kötött megállapodás alapján az ügyfeleknek második orvosi szakvélemény, és külföldi gyógykezelési szolgáltatást nyújt az előre definiált biztosítási események bekövetkezése esetén. Azonban a termék ezenfelül tartalmaz haláleseti szolgáltatást (a befizetett díjak mértékéig) illetve, kármentesség esetén a tartam végén a tartam során befizetett díjak előre definiált százalékának visszatérítését. A szerződés (részleges) visszavásárlási opciót kínál.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: a halandóság és morbiditás tényleges alakulása a feltételezethez képest, a törlések alakulása és a felmerülő (egészségügyi és egyéb) költségek valós értéke.

6.5.8 Egészségbiztosítási kiegészítő biztosítás (Magyarország)

Feltételek:

Kiegészítő egészségbiztosítási szerződést unit-linked illetve vegyes életbiztosítások mint főbiztosítások mellé lehet kötni. A kiegészítő biztosítás egy nemzetközi egészségügyi szolgáltatóval kötött megállapodás alapján az ügyfeleknek második orvosi szakvélemény, és külföldi gyógykezelési szolgáltatást nyújt az előre definiált biztosítási események bekövetkezése esetén. A kiegészítő biztosításból eredő visszavásárlási opció nincsen.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: a halandóság és morbiditás tényleges alakulása a feltételezethez képest, a törlések alakulása és a felmerülő (egészségügyi és egyéb) költségek valós értéke.

6.5.9 Vagyonbiztosítások (Magyarország)

Feltételek:

A vagyonbiztosítások esetében a Csoport megtéríti a biztosított azon kárait, melyek az általa biztosított vagyontárgyakban keletkeztek és a biztosítási szerződésben megnevezett kockázatokhoz kötődő eseményekre volt a károsodás visszavezethető. Esetenként ún. all risks fedezetet is nyújt Csoportunk, ekkor a nem kizárt kockázatok azok, amelyek bekövetkezése esetén a biztosított vagyontárgyakban keletkezett károkat megtéríti a Csoport. Technikai biztosítások esetében a fedezet jellemzően all risks típusú.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: az egyes események bekövetkezésének tényleges alakulása a feltételezethez képest, az átlagos kárkifizetések alakulása és a felmerülő költségek alakulása a tervezetthez képest.

6.5.10 Felelősségbiztosítások (Magyarország, Lengyelország)

Feltételek:

A felelősségbiztosítások esetében a Csoport azokat a biztosított által okozott károkat téríti meg a biztosított helyett, amelyeket a biztosított harmadik személyeknek okozott, vagy a Biztosított a harmadik személyek vonatkozásában kárért felelős személynek minősül és a károkozásért a magyar jog szabályai szerint felelősséggel tartozik. Szakmai felelősségbiztosítás esetén a Csoport megfizet minden olyan kárigényből származó kártérítési összeget, amelyet a biztosítottal szemben üzleti tevékenységek folytatása során, szakmai köteletségének megszegéséből adódóan bármely szakmai műhiba kapcsán a biztosítási időszak alatt érvényesítenek.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: az egyes események bekövetkezésének tényleges alakulása a feltételezethez képest, az átlagos kárkifizetések alakulása és a felmerülő költségek alakulása a tervezetthez képest.

6.5.11 Gépjármű-felelősségbiztosítások (Magyarország)

Feltételek:

A gépjármű-felelősségbiztosítások esetében a Csoport azokat a biztosított által okozott károkat téríti meg a biztosított helyett, amelyeket a biztosított gépjármű üzemeltetésével összefüggésben okozott és a károkozásért a magyar jog szabályai szerint felelősséggel tartozik.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: az egyes események bekövetkezésének tényleges alakulása a feltételezethez képest, az átlagos kárkifizetések alakulása és a felmerülő költségek alakulása a tervezetthez képest.

6.5.12 Casco biztosítások (Magyarország, Lengyelország)

Feltételek:

A casco biztosítások esetében a Csoport azokat a károkat téríti meg, melyek a biztosított gépjárműben a biztosítási események következtében keletkeznek.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: az egyes események bekövetkezésének tényleges alakulása a feltételezethez képest, az átlagos kárkifizetések alakulása és a felmerülő költségek alakulása a tervezetthez képest.

6.5.13 Szállítmánybiztosítások (Magyarország, Litvánia)

Feltételek:

A szállítmánybiztosítások esetén a Csoport vállalja a véletlen, balesetszerűen bekövetkező, a szállítás rendes folyamatával együtt járó veszélyek okozta károk megtérítését. A Biztosító azokra az árukra illetve káreseményekre nyújt szállítmánybiztosítási fedezetet, amelyek a szerződési feltételekben, a kötvényben, illetve a szerződéshez tartozó egyéb okiratban feltüntetésre kerültek. Esetenként ún. all risks fedezetet is nyújt Csoportunk, ekkor a nem kizárt kockázatok azok, amelyek bekövetkezése esetén a biztosított szállítmányban keletkezett károkat megtéríti a Csoport.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: az egyes események bekövetkezésének tényleges alakulása a feltételezethez képest, az átlagos kárkifizetések alakulása és a felmerülő költségek alakulása a tervezetthez képest.

6.5.14 Kiterjesztett garancia biztosítások (Magyarország, Lengyelország)

Feltételek:

A kiterjesztett garanciabiztosítások keretében a Csoport a biztosított vagyontárgyak gyári garanciaidején túli meghibásodására nyújt biztosítási fedezetet. A biztosítási események bekövetkezése esetén, amennyiben a szolgáltatási igény jogosnak minősül a Csoport a javítás illetve alkatrész költségeket téríti.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: az egyes események bekövetkezésének tényleges alakulása a feltételezethez képest, az átlagos kárkifizetések alakulása és a felmerülő költségek alakulása a tervezetthez képest.

6.5.15 Kezesség biztosítások (Magyarország, Olaszország)

Feltételek:

A kezesi biztosítások esetén a Csoport az előzetes partnerminősítés alapján megállapított keret terhére kötelezvényeket állít ki, melyet a partnerrel/biztosítottal szerződésben álló harmadik fél hívhat le a partner nem- vagy nem jól teljesítése esetén. A biztosító kockázata tehát a kötelezvény kedvezményezettje részéről a kötelezvényben foglalt feltételekkel, a Biztosítóval szemben történő igényérvényesítés. A biztosítási kockázatot a biztosító számára adott garanciák csökkentik.

A jövőbeli cash-flow-kat érintő főbb tényezők:

A jövőbeli cash-flow-kat érintő kulcstényezők: az egyes események bekövetkezésének tényleges alakulása a feltételezethez képest, az átlagos kárkifizetések alakulása és a felmerülő költségek alakulása a tervezetthez képest.

7 TŐKEMEGFELELÉS

Cél

A Csoport célja, hogy erős tőke háttérrel biztosítson a kötvénytulajdonosok és a hitelezők érdekeinek védelmében, a szabályozó szervek előírásainak való megfelelés érdekében, egyidejűleg megőrizve a tulajdonosok részesedéseinek értékét. E célok a következők által valósulnak meg:

- a Csoport vállalkozás folytathatóságára vonatkozó képességének megőrzése, és így hozam biztosítása a tulajdonosok és egyéb előnyök biztosítása más érdekelt felek számára,
- megfelelő hozam biztosítása a tulajdonosok számára a biztosítási és befektetési szerződések kockázattal arányos árazása által, valamint
- a Csoport biztosítási piacain működő szabályozó szervek által meghatározott tőkekövetelményeknek való megfelelés.

2016. január 1-től életben lépett a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló Európai Parlament és Tanács 2009/138/EK irányelve (2009. november 25.), röviden Szolvencia II irányelv. Az eddigi szabály alapú tőkekövetelménnyel („Szolvencia I”) szemben komplex, kockázatalapú tőkekövetelményt, kockázatalapú felügyelési szabályrendszer vezet be európai szinten, ezzel kockázatalapú szemlélet érvényesül a teljes követelményrendszerben. A kockázat-érzékeny szavatolótőke-szükséglet számítás mellett az üzleti tervezésbe, a pénzügyi helyzet értékelésébe is beépül a kockázatalapú szemlélet; a biztosítók saját kockázat- és szolvenciaértékelés (ORSA) keretében rendszeresen felméri az általános szavatolótőke-szükséglet igényüket az üzleti tervek alapján, kitérve az I. pillérrel le nem fedett (pl. likviditási), illetve a hosszú távú kockázatokra is.

A kockázat alapú szemlélet megjelenik a minőségi követelmények vonatkozásában is. Ezek a minőségi szempontok teljesen új megközelítést jelentenek a biztosító vezető testületei számára, továbbá alapvetően új követelményként jelenik meg az információ nyújtását, a felügyeleti jelentés tartalmát illetően is (egységes európai táblarendszer kerül bevezetésre), amely a Szolvencia II gazdasági értékelési elven alapul, és főként a befektetésekről és a tartalékokról nyújt részletes információt. A 2016. január 1-től életbe lépett Szolvencia II és Bit. szerinti tőkemegfelelési követelmények teljesítésére a Csoport a korábbi években felkészült és 2016. január 1-től megfelel azoknak.

A Csoport konszolidált rendszelkezésre álló szavatoló tőkéje 2016. december 31-én a szükséges szavatoló tőke szint több mint kétszerese, tehát jelentősen meghaladja a Felügyelet által elvárt - 50 százalékos volatilitási puffert is tartalmazó - 150 százalékos szintet. A Csoport konszolidálásba bevont vállalatai az egyedi tőkemegfelelési követelménynek is eleget tesznek, melyet a egyedi beszámolójukban mutatnak be.

Adatok ezer forintban

2016.12.31	
Rendelkezésre álló szavatoló tőke	8 968 075
Minimális szavatoló tőke szükséglet	4 323 881
A biztosító minimális biztonsági tőkéje	2 290 000
Szavatoló tőke szükséglet	4 323 881
Szavatoló tőke megfelelés	207%

8 NETTÓ BIZTOSÍTÁSI DÍJBEVÉTEL

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Rendszeres díjakból származó bevétel	14 260 907	13 775 612
Eseti befizetések és egyszeri díjak bevétele	4 680 115	3 669 239
Bruttó díjbevétel	18 941 022	17 424 851
Meg nem szolgált díjak tartalékváltozása	-1 388 483	-546 593
Bruttó megszolgált díj	17 552 539	16 898 258
Vizontbiztosítóknak átadott megszolgált díj	-1 799 723	-1 311 161
Biztosítási díjak, nettó	15 752 816	15 587 097

A Csoport biztosítási szerződéseinek egy részét vizontbiztosításba adja, több vizontbiztosító partnerrel áll kapcsolatban, melynek eredményeképpen vizontbiztosítási díjfizetési kötelezettsége keletkezik. A vizontbiztosítónak átadott díj növekedésének oka elsősorban a nem életbiztosítási szegmens esetében átadott vizontbiztosítási díj, mely a nem élet szegmens bővülésével, illetve a vizontbiztosítási struktúra átalakításával párhuzamosan nőtt.

A bruttó díjbevétel az alábbiak szerint oszlott meg az egyes biztosítási ágazatokban:

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Unit-linked biztosítás	12 333 045	13 223 898
Hagyományos életbiztosítás	492 791	440 244
Egészségbiztosítás	267 999	216 915
Casco biztosítás	1 856 551	1 380 420
Kötelező gépjármű felelősség biztosítás	37 169	39 822
Általános felelősség biztosítás	954 436	861 144
Kezesi biztosítás	1 532 283	433 257
Egyéb nem-élet biztosítás	1 466 748	849 151
Összesen	18 941 022	17 444 851

2016. évben a unit-linked biztosítások között 2.641.288 ezer forint értékben jelenik meg a 2014-től értékesített nyugdíjbiztosítási termékek díjbevétele. 2015-ben 2.137.753 ezer forint volt a nyugdíjbiztosításokon elért díjbevétel.

A bruttó díjbevétel az alábbiak szerint oszlott meg a Csoport magyarországi tevékenysége, illetve a Romániában, Szlovákiában, Lengyelországban, Litvániában és Olaszországban folytatott határon átnyúló szolgáltatás keretében értékesített biztosításokra:

Adatok ezer forintban

	Deviza	2016	2015
Magyarország	HUF	16 408 708	15 938 675
Románia	EUR	25 694	29 105
Szlovákia	EUR	174 473	425 350
Lengyelország	PLN	1 026 098	711 331
Litvánia	EUR	5 047	6 043
Olaszország	EUR	1 301 002	334 347
Összesen		18 941 022	17 444 851

9 DÍJ- ÉS JUTALÉKBEVÉTELEK, BEFEKTETÉSI SZERZŐDÉSEK

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Kötvény-alapú díjak	82 400	129 760
Alapkezelési díjak	21 144	16 414
Szolgáltatásokhoz kapcsolódó díjak	957	528
Díj- és jutalékbevételek összesen	104 501	146 702

10 BEFEKTETÉSEK BEVÉTELE ÉS RÁFORDÍTÁSA

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Kapott kamatok	262 067	211 498
Befektetések értékesítésének árfolyamnyeresége	62 527	62 131
Értékpapírok nem realizált árfolyamnyeresége	-374	1 579
Devizaárfolyam nyereség	50 584	214 079
Valós érték változás nyeresége	3 767 005	166 422
Befektetések bevétele	4 141 809	655 709
Tőke módszerrel elszámolt befektetések hozama (nyereség)	222 368	250 471
Befektetések működési ráfordítása	24 942	24 208
Kamatkozó részvény effektív kamata	276 287	247 536
Pénzügyi viszontbiztosítás kamata	74 484	125 778
Értékpapírok nem realizált árfolyamvesztesége	39 387	55 955
Devizaárfolyam veszteség	84 629	212 254
Befektetések értékesítésének árfolyamvesztesége	113 376	22 905
Befektetések ráfordítása	613 105	688 636
Befektetések bevétele (ráfordítása) összesen	3 528 704	-32 927

11 EGYÉB MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Portfoliókezelés bevétele	741 468	763 739
Tárgyi eszköz értékesítés bevétele	3 048	3 509
Egyéb biztosítástechnikai bevételek	91 796	34 874
Egyéb bevételek	36 449	16 051
Függő költségek elvonása	69 584	60 140
Egyéb működési bevételek	942 345	878 313

A portfoliókezelés bevétele a unit-linked portfólión realizált eszközalapkezelési díjbevételeket tartalmazza.

12 NETTÓ KÁRKIFIZETÉSEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Kárkifizetések és szolgáltatások biztosítási kötvénytulajdonosoknak	9 296 065	8 905 650
Kármegtérülések	-1 397 595	-836 028
Függőkár tartalékok nettó növekedése/(csökkenése)	184 286	-167 465
További biztosítástechnikai tartalékok nettó növekedése/(csökkenése)	298 241	-388 222
Befektetési egységekhez kötött (unit-linked) tartalékok nettó növekedése/(csökkenése)	5 251 737	2 918 691
Nettó kárkifizetések és szolgáltatások összesen	13 632 734	10 432 626

2016-ban a kárkifizetések és szolgáltatások 78,3 százaléka az életbiztosítási szerződések részleges és teljes visszavásárlásait tartalmazta (2015-ben 83,2 százalék), 4,2 százalékot tett ki a haláleseti kárkifizetés (2015-ben 4,2 százalék) és 16,0 százalékot a nem-élet biztosításokhoz kapcsolódó kárkifizetés (2015-ben 11,3 százalék).

A kárkifizetések és szolgáltatások biztosítási kötvénytulajdonosoknak sort csökkentette a viszontbiztosításba adott szerződésekre kapott kármegtérülés 1 398 millió forint értékben (2015-ben 836 millió forint). A kármegtérülések növekedését a nem-élet szegmensben a viszontbiztosítási struktúra átalakítása eredményezte.

13 JUTALÉKOK ÉS EGYÉB SZERZÉSI KÖLTSÉGEK

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Díjak és jutalékok	4 041 150	3 273 384
Halasztott szerzési költségek állományváltozása	-497 406	-37 521
Egyéb szerzési költségek	494 967	539 516
Díjak, jutalékok és egyéb szerzési költségek összesen	4 038 711	3 775 379

Az egyéb szerzési költségek tartalmazzák a jutalékkövetelésekre tárgyévben elszámolt értékvesztés összegét, 2016-ban 40 millió forint értékben (2015-ben 96 millió forint). A szerzési költségek összességében növekvő tendenciát mutatnak, mely ellentétes tényezők eredménye. Az élet szegmens szerzési költségei elsősorban a termékmix változása miatt csökkenetek, míg a nem-élet szegmens portfóliója jelentősen növekedett, azon belül is a magasabb szerzési költségű termékek felé tolódott el az értékesítés.

14 EGYÉB MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Béreköltség	498 831	590 688
Járulékok és egyéb személyi kifizetések	197 103	219 641
Tanácsadói és megbízási díjak	79 830	37 354
Oktatási költség	4 189	3 986
Marketing és kommunikációs költség	1 964	478
Adminisztrációs és nyilvántartási költség	23 573	46 925
IT működési költség	131 252	129 207
Bérleti díj és üzemeltetési költség	40 903	53 781
Utazási és gépkocsi költség	11 458	10 193
Irodaszer, telefon, banki költség	63 820	63 364
Értékcsökkenési leírás	274 654	295 781
Terven felüli értékcsökkenés	41 591	43 168
Egyéb költség	166 176	175 092
Egyéb követelés értékvesztés	50 357	32 742
Biztosítási adó	169 585	130 423
Egyéb működési költségek összesen	1 755 286	1 832 823

A Csoport 2016-ban is tovább tudta csökkenteni költségeit, mintegy 4%-kal 2015-höz viszonyítva. Az egyéb működési költségek több költségneven is csökkentek az előző évhez képest, mely a Csoport következetesen alkalmazott költséggazdálkodásának és hatékony működésének eredménye.

A legnagyobb megtakarítások a béreköltségek és a járulékok és egyéb személyi kifizetések, illetve az adminisztrációs és nyilvántartási költségek elnevezésű költségnevekben alakultak ki.

A béreköltségek között 2016-ban 253.379 ezer forint (2015-ben 196.158 ezer forint) kapcsolódott a Csoport menedzsmentjének bér és bérjellegű kifizetéseihez.

2016-ban jelentősebb növekedés a tanácsadói és megbízási díjakon keletkezett, aminek fő oka az üzletviteli tanácsadások növekedése.

A Biztosítási adó ráfordítások a nem-élet szegmensbeli növekedés eredményeképpen jelentősen megemelkedtek 2015-höz képest.

15 ADÓBEVÉTELEK (ADÓRÁFORDÍTÁSOK)

A Csoport Magyarországon folytatott tevékenységére vonatkozóan 2015-ben és 2016-ban is 10%, illetve 19% volt az adókulcs az adóalap mértékének függvényében, 2017-től kezdve azonban egységesen 9%-ra változik, mely jelentős hatással van a halasztott adókra.

A Csoport 2014 előtt elhatárolt veszteséget halmozott fel, amelyek a jövőbeli adóköteles eredménnyel szemben felhasználhatók. 2016-ban a Csoport a halasztott adókövetelését lecsökkentette 6 millió forint értékben mivel az elhatárolt veszteségből a jövőben várhatóan megtérülő rész csökkent. Ugyanakkor a társasági adó kalkuláció során az adóköteles eredménnyel szemben részben felhasználásra került a korábbi években felhalmozott elhatárolt veszteség (179 millió forint értékben). Az adókulcsváltozás hatása is jelentős, 130 millió forint csökkenést jelent. A magyarországi működés tekintetében a 2015-ig felhalmozott veszteségeket legfeljebb 2026-ig lehet felhasználni.

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. 2015-ben nyereségessé vált az EU IFRS-es szerinti pénzügyi kimutatásai alapján. A Csoport elfogadott stratégiai tervei szerint a nyereséges működés a jövőben is biztosított, ezáltal a belátható jövőben keletkező nyereségek lehetővé teszik majd az elhatárolt veszteségek felhasználását, ahogy az már alkalmazásra került. A halasztott adó követelésként 2016. év végén beállított összeg (340 millió forint) az elhatárolt veszteségből középtávon várhatóan megtérülő rész, vagyis a Csoport üzleti tervei és az új adókulcs alapján várhatóan realizálható adómegetakarítás.

Az eredményben és az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt adóráfordításokat, és halasztott adó bevételeket az alábbi táblázat tartalmazza:

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Helyi iparűzési adó, Innovációs járulék	-103 266	-80 591
Tárgyévi társasági adóráfordítás	-38 988	-42 275
Halasztott adó ráfordítások	-6 033	103 614
Adóbevételek/(ráfordítások) az eredményben elszámolva összesen	-148 287	-19 252

A 2016-os és 2015-ös év során az eredmény, illetve az egyéb átfogó jövedelem javára a következő követelés jellegű különbözetek keletkeztek, melyek adóhatásai azonban nem kerültek megjelenítésre a pénzügyi kimutatásokban, mivel egyelőre nem valószínű, hogy a belátható jövőben keletkező nyereségek lehetővé teszik majd ezek felhasználását.

Meg nem jelenített halasztott adókövetelések állományváltozása

Adatok ezer forintban

	2015. december 31.	Változás	2016. december 31.
Levonható átmeneti különbözetek	374 630	-178 627	196 003
Elhatárolt veszteség	10 170 942	-786 925	9 384 017
Összesen	10 545 572	-965 551	9 580 021

Az el nem számolt levonható átmeneti különbözetekből 92 527 ezer forint kötelezettség jellegű tétel az egyéb átfogó jövedelemmel szemben merült volna fel.

Az alábbi táblázat az adóráfordítások, illetve az adózás előtti eredmény és érvényes adómértékek szorzatának számszaki egyeztetését tartalmazza:

Effektív adókulcs levezetése

Adatok ezer forintban

Effektív adókulcs levezetése	2016.	2015.
Adózás előtti eredmény	872 269	947 197
Számított adó bevételek/(ráfordítások) (10%, 500 m felett 19%)	-101 111	-119 655
Veszteségekre vonatkozó korábban keletkezett halasztott adókövetelés változása	-6 033	103 614
Tárgyévben keletkezett el nem számolt halasztott adókövetelés – veszteségekre	0	0
Tárgyévben felhasznált korábbi időszakban ki nem mutatott – elhatárolt veszteségből származó- különbözete	178 566	42 230
Egyéb el nem számolt átmeneti különbözetek	19 823	17 189
Adókulcsváltozás hatása	-129 658	0
Állandó különbözetek	-6 608	17 961
Helyi iparűzési adó, Innovációs járulék átsorolása	-103 266	-80 591
Adóbevételek/(ráfordítások) összesen	-148 287	-19 252

16 EGYÉB ÁTFOGÓ JÖVEDELEM

Adatok ezer forintban

	2016.	2015.
A jövőben eredménybe át nem sorolható egyéb átfogó jövedelem	0	0
A jövőben eredménybe átsorolható egyéb átfogó jövedelem	64 076	-12 653
Egyéb átfogó jövedelem összesen	64 076	-12 653

Az egyéb átfogó jövedelem része a jövőben eredménybe átsorolható egyéb átfogó jövedelmek között kimutatott értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének változása, csökkentve a matematikai tartalék mögött álló értékesíthető pénzügyi eszközök ügyfeleket illető valós érték változásával, mely az eredménytől függő díjvisszatérítési tartalékok között került kimutatásra.

17 EGY RÉSZVÉNYRE JUTÓ EREDMÉNY

	2016	2015
A Társaság tulajdonosaira jutó adózott eredmény (e Ft)	723 982	927 945
Törzsrészesvények súlyozott átlagállománya (ezer db)	62 086 453	62 086 453
Egy részesvényre jutó eredmény (alap) (Ft)	11,7	14,9

A Társaság tulajdonosaira jutó módosított adózott eredmény (eFt)	1 161 952	1 037 063
Törzsrészesvények súlyozott átlagállománya (ezer db)	75 387 443	74 751 363
Egy részesvényre jutó eredmény (hígított) (Ft) kalkulált	15,4	13,9
Egy részesvényre jutó eredmény (hígított) (Ft)	11,7	13,9

A kibocsátott kamatozó részesvények és a saját részesvények az EPS számítás szempontjából nem minősülnek törzsrészesvényeknek, ezért azok az átlagos forgalomban lévő részesvények darabszámánál nem kerülnek figyelembevételre.

Az egy részesvényre jutó eredmény 11,7 Ft. A számított hígított EPS (11,7 Ft) értéke az IFRS-eknek megfelelően legfeljebb az alap EPS-sel megegyező nagyságú lehet.

A törzsrészesvények súlyozott átlagállománya (a fentiek figyelembevételével) az alábbiak szerint került kiszámításra:

2016

Dátum	Kibocsátott törzs-részesvény (db)	Saját részesvények (db)	Kibocsátott kamatozó részesvény (db)	Forgalomban lévő törzsrészesvények száma (db)	Napok száma*	Súlyozott átlag
2015.12.31	63 283 203	- 1 196 750	1 881 139	62 086 453	366	62 086 453
2016.12.31	63 283 203	- 1 196 750	1 881 139	62 086 453	366	62 086 453

*2016. év 366 napos volt.

2015

Dátum	Kibocsátott törzs-részesvény (db)	Saját részesvények (db)	Kibocsátott kamatozó részesvény (db)	Forgalomban lévő törzsrészesvények száma (db)	Napok száma	Súlyozott átlag
2014.12.31	63 283 203	- 1 196 750	1 881 139	62 086 453	365	62 086 453
2015.12.31	63 283 203	- 1 196 750	1 881 139	62 086 453	365	62 086 453

A kamatozó részesvények a hígított EPS szempontjából hígító hatásának minősülnek, mivel átalakításuk a jövőben növelni fogja a forgalomban lévő törzsrészesvények számát.

A potenciális hígító hatást az alábbi táblázatok szemléltetik.

2016

	Kibocsátott db	Átalakítási képlet alapján (db)
„B” sorozat	1 150 367	7 840 612
„C” sorozat	730 772	5 460 378
Összesen	1 881 139	13 300 990

2015

	Kibocsátott db	Átalakítási képlet alapján (db)
„B” sorozat	1 150 367	7 445 666
„C” sorozat	730 772	5 219 244
Összesen	1 881 139	12 664 910

18 IMMATERIÁLIS JAVAK

A szellemi termékek a működést támogató vásárolt és a szoftverfejlesztő partnerek által fejlesztett szoftvereket tartalmazzák. A szellemi termékek növekedése elsősorban a biztosítástechnikai nyilvántartó rendszerek fejlesztéseihez kapcsolódik. Az előző évben indult és 2016 végére nagyrészt befejeződött átfogó életbiztosítási szegmensbeli biztosítástechnikai rendszerfejlesztési (TATA- BANCS projekt) miatt a szellemi termékek növekedése az előző éveknél jelentősebb összegű volt. Ugyancsak az átfogó rendszerfejlesztési projekt eredményeképpen a korábbi rendszer már nem használható funkcionálisaihoz kapcsolódó fejlesztésekre terven felüli értékcsökkenést számolt el a Csoport 54 millió forint értékben.

A Csoport 2010-ben 100% értékvesztést számolt el Pannónia PI-ETA Kft. vásárlásakor keletkezett goodwill értékére. A biztosítási állomány átruházásáért fizetett díj a TIR Biztosító Egyesülettől átvett nem-élet biztosítási állomány ellenértékének aktivált értéke.

Adatok ezer forintban

2016. december 31.	Szellemi termékek, vagyon értékű jogok	Biztosítási állomány átruházásáért fizett díj	Goodwill	Immateriális javak összesen
Bekerülési érték				
2016. január 1.	2 005 551	30 000	37 613	2 073 164
Növekedés	303 275	-	-	303 275
Csökkenés	- 217 852	-	-	- 217 852
2016. december 31.	2 090 974	30 000	37 613	2 158 587
Halmozott amortizáció, értékvesztés				
2016. január 1.	- 1 163 270	- 20 275	- 37 613	- 1 221 158
Növekedés	- 258 391	- 3 300	-	- 261 691
Csökkenés	164 343	-	-	164 343
2016. december 31.	- 1 257 318	- 23 575	- 37 613	- 1 318 506
Nettó könyv szerinti érték	833 656	6 425	-	840 081

Adatok ezer forintban

2015. december 31.	Szellemi termékek, vagyon értékű jogok	Biztosítási állomány átruházásáért fizetett díj	Goodwill	Immateriális javak összesen
Bekerülési érték				
2015. január 1.	1 851 371	20 000	37 613	1 908 984
Növekedés	218 000	10 000	-	228 000
Csökkenés	- 63 820	-	-	- 63 820
2015. december 31.	2 005 551	30 000	37 613	2 073 164
Halmozott amortizáció, értékvesztés				
2015. január 1.	- 920 852	- 20 000	- 37 613	- 978 465
Növekedés	- 273 094	- 275	-	- 273 369
Csökkenés	30 675	-	-	30 675
2015. december 31.	- 1 163 270	- 20 275	- 37 613	- 1 221 158
Nettó könyv szerinti érték	842 281	9 725	-	852 006

19 INGATLANOK, GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK

Adatok ezer forintban

2016. december 31.	Gép- járművek	Irodabútorok, berendezések	Ingatlanok	Befejezetlen beruházás	Összesen
Bekerülési érték					
2016. január 1.	28 676	144 971	75 475	578	249 700
Növekedés	2 650	3 717	-	18 135	24 502
Csökkenés	- 10 342	- 879	-	- 14 604	- 25 825
2016. december 31.	20 984	147 809	75 475	4 109	248 377
Halmazott amortizáció					
2016. január 1.	- 8 046	- 117 191	- 74 101	-	- 199 338
Növekedés	- 5 227	- 9 514	- 731	-	- 15 472
Csökkenés	4 824	690	-	-	5 514
2016. december 31.	- 8 449	- 126 015	- 74 832	-	- 209 296
Nettó könyv szerinti érték	12 534	21 794	643	4 109	39 080

Adatok ezer forintban

2015. december 31.	Gép- járművek	Irodabútorok, berendezések	Ingatlanok	Befejezetlen beruházás	Összesen
Bekerülési érték					
2015. január 1.	26 596	156 618	74 675	214	258 103
Növekedés	10 362	2 616	800	20 984	34 762
Csökkenés	- 8 282	- 14 263	-	- 20 620	- 43 165
2015. december 31.	28 676	144 971	75 475	578	249 700
Halmazott amortizáció					
2015. január 1.	- 9 750	- 113 948	- 72 693	-	- 196 391
Növekedés	- 4 122	- 15 292	- 1 409	-	- 20 823
Csökkenés	5 826	12 048	-	-	17 874
2015. december 31.	- 8 046	- 117 191	- 74 101	-	- 199 338
Nettó könyv szerinti érték	20 629	27 780	1 374	578	50 361

A Biztosító eszközei között nem tart nyilván olyan ingatlanokat, gépeket és berendezéseket, melyeket nem használ, mivel azok kivezetésre kerülnek a könyvekből.

20 HALASZTOTT SZERZÉSI KÖLTSÉGEK

Adatok ezer forintban

Halasztott szerzési költségek	2016. december 31.	2015. december 31.
Egyenleg január 1-jén	995 493	957 972
Halasztott szerzési költségek nettó állomány változása	507 778	37 521
Egyenleg december 31-én	1 503 271	995 493

21 BEFEKTETÉS KÖZÖS VEZETÉSŰ VÁLLALATOKBAN

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Pannónia CIG Alapkezelő Zrt.	297 979	326 081
Befektetés közös vezetésű vállalatokban	297 979	326 081

A Csoport 2011. év első negyedében hosszú távú stratégiai együttműködésről szándéknyilatkozatot írt alá a Villamosenergia-ipari Társaságok Nyugdíjpénztárával, mely felvette a Pannónia Nyugdíjpénztár, a CIG partnerség tagja nevet. A szerződéses felek az együttműködésben rejlő szinergiák minél hatékonyabb kiaknázása érdekében létrehozták a Pannónia Befektetési Szolgáltató Zrt. és Pannónia Pénztárszolgáltató Zrt. társaságokat. A felek közötti megállapodás értelmében ezen társaságok irányítása a Pénzügyi Koordinációs Bizottságon keresztül történik, ami a felek számára közös irányítást biztosít.

A Pannónia Befektetési Szolgáltató Zrt. az engedélyezési folyamat lezárását követően, 2012 januárjában megkezdte a tevékenységét. A Csoport a Pannónia Befektetési Szolgáltató Zrt.-ben fennálló 20 százalékos mértékű közvetlen minősített befolyását 2012 folyamán 41 százalékosra növelte. A PSZÁF 2013. február 5-i H-EN-III-7/2013. sz. határozatában engedélyezte a Pannónia Befektetési Szolgáltató Zrt. alapkezelővé alakulását, mely tevékenységét azóta Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. néven folytatja.

A Csoport 2013. november 4-én az alapítási szerződésben rögzített vagyonnövekményi vételi opcióval élve 4 százalékos részvételre hívott le a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. tulajdonrészéből. Mindemellett további 1 százalékos részesedést megtestesítő részvénycsomagot vásárolt a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt.-ben, a Pannónia Nyugdíjpénztártól, így 2013. december 31-én immár 46 százalékos tulajdonrészrel rendelkezett. Ezzel egyidejűleg értékesítette a Pénztárnak a Pannónia Pénztárszolgáltató Zrt.-ben meglévő 20 százalékos részesedését. 2015-ben a Biztosító további 4 százalékos tulajdonrész megvásárlásával 50 százalékos tulajdonosa az Alapkezelőnek.

A Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. a 2016. üzleti év végén közel 181 milliárd forintot kezelt, ezen belül közel 114 milliárd forintnyi pénztári és több, mint 66 milliárd forintnyi unit-linked biztosítói vagyont, amivel a pénztári vagyongazdálkodás területén 8,2%-os, a unit-linked biztosítói vagyongazdálkodás területén 12,6%-os piaci részesedést ért el. Az Alapkezelő 2016 végén öt zártkörű befektetési alapot kezelt, amivel az év végén a hazai zártkörű alapok piacán 8,8%-os piaci részesedést szerzett. A Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. 2016. évi árbevétele 1,044 millió forint, adózott eredménye 484 millió forint nyereség volt, melyből 222 millió forint jut a Csoportra.

A Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. eredményének felosztása a tulajdonosok között nem a tulajdoni részesedésük arányában történik. A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt., a Pannónia Nyugdíjpénztár, és a Pannónia Önszegélyező Pénztár között 2015-ben létrejött együttműködési megállapodásnak megfelelően a Pannónia CIG Alapkezelőnél az eredmény felosztása a tulajdonosok között az Alapkezelő eredményéhez való hozzájárulásuk mértékében történik. Az Alapkezelőnél két profitcentrum került kialakításra, melyekhez az

eredmény allokálása a Biztosító és a Pénztárak közötti együttműködési megállapodás részét képező ún. Profitcentrum Allokációs Szabályzat alapján történik. A Csoportot megillető eredmény 2015-től kezdődően minden évben az ún. „biztosítói profitcentrum” eredménye. 2016-ban a Alapkezelő eredményének 46 százaléka került a Csoporthoz allokálásra.

A Csoport 2015-ben 233 millió forint, 2016-ban pedig 251 millió forint osztalékot kapott a közös vezetésű vállalatától.

A Pannónia CIG Alapkezelő Csoportra jutó tőkéje 2016-ban és 2015-ben a következők szerint alakult:

Adatok ezer forintban

2016	Jegyzett tőke	Eredmény-tartalék	Saját tőke összesen
Alapkezelő	151 220	483 675	634 895
Csoportra jutó arány	50%	46%	
Csoportra jutó tőke	75 610	222 369	297 979

Adatok ezer forintban

2015	Jegyzett tőke	Eredmény-tartalék	Saját tőke összesen
Alapkezelő	151 220	579 847	731 067
Csoportra jutó arány	50%	43%	
Csoportra jutó összeg	75 610	250 471	326 081

A Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. pénzügyi kimutatásainak főbb adatai*

Eredmény (adatok ezer forintban)	2016.	2015.
Árbevétel	1 043 723	1 119 187
Egyéb bevételek	12 457	7 646
Anyagijellegű költségek	-117 274	-112 704
Személyi jellegű költségek	-260 512	-286 356
Értékcsökkenés és amortizáció	-25 224	-14 622
Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	-40 407	-232
Egyéb ráfordítások	-83 200	-66 939
Szokásos vállalkozási eredmény	529 563	645 980
Pénzügyi bevételek	18 591	22 499
- ebből kamatbevétel	16 392	16 088
Pénzügyi ráfordítások	-3 456	-6 776
Pénzügyi eredmény	15 135	15 723
Adózás előtti eredmény	544 698	661 703
Társasági adó	-61 023	-81 856
Adózott eredmény	483 675	579 847

*Magyar számviteli törvény szerint készített kimutatások

Mérleg (adatok ezer forintban)	2016. december 31.	2015. december 31.
Forgóeszközök	708 395	839 017
- ebből pénzeszközök	38 900	101 378
- ebből értékpapírok	462 717	354 688
Befektetett eszközök	57 659	40 322
Eszközök összesen	766 054	879 339
Rövid lejáratú kötelezettségek	928	8 379
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
- ebből hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségek	0	0
Egyéb kötelezettségek	125 231	139 893
Céltartalékok	5 000	0
Források összesen	131 159	148 272
Nettó eszközök	634 895	731 067
Jegyzett tőke	151 220	151 220
Eredménytartalék	483 675	579 847
Saját tőke összesen	634 895	731 067

22 ÉRTÉKESÍTHETŐ PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Államkötvények, diszkontkincstárjegyek	5 952 201	6 114 512
Értékesíthető pénzügyi eszközök összesen	5 952 201	6 114 512

23 BEFEKTETÉSI EGYSÉGEKHEZ KÖTÖTT (UNIT-LINKED) ÉLETBIZTOSÍTÁSOK SZERZŐDŐI JAVÁRA VÉGREHAJTOTT BEFEKTETÉSEK

A befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások szerződői javára végrehajtott befektetések a kötvényfeltételeknek megfelelően a Csoport elkülönített eszközalapjaiba történnek. A Csoport a 2015. és 2016. év végén 71 elkülönített eszközalappal rendelkezett. A végrehajtott befektetések az eszközalapok befektetési politikájától függően kerülnek különböző pénzügyi instrumentumokba befektetésre. A még be nem fektetett – de már az eszközalaphoz tartozó bankszámlapénz az eszközalapon belüli pénzeszközként kerül kimutatásra. A derivatív instrumentumok az eszközalapokban lévő deviza-forward ügyletek. Az egyéb befektetések soron az eszközalapokban lévő útonlévő instrumentumok, illetve az eszközalapokat terhelő díjfizetési kötelezettségek jelennek meg.

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Részvények	10 403 364	6 100 194
Államkötvények, kincstárjegyek	2 114 743	1 435 333
Befektetési jegyek	44 671 722	44 339 675
Derivatív instrumentumok	11 606	179
UL eszközalapokban lévő pénzeszközök	1 731 378	1 732 851
Egyéb befektetések	-15 125	-25 797
Befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások szerződői javára végrehajtott befektetések összesen	58 917 687	53 582 434

A befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások szerződői javára végrehajtott befektetések és a pénzügyi eszközök – befektetési szerződések mögött álló portfóliókban található olyan zártkörű befektetési jegyek, mely a Csoport közös vezetésű vállalata a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. által kezelt alapokba fektetnek. Ezen alapok (Pannónia CIG Oraculum Alap, Pannónia CIG Hazai Kötvény Alap, Pannónia CIG Hazai Részvény Indexkövető Alap, Pannónia CIG HUF Likviditási Alap, Pannónia CIG EUR Likviditási Alap) jelentős részét a Csoport jegyezte 2016 végén.

A következő táblázat tartalmazza ezen alapok mögöttes eszközösszetételét.

Adatok ezer forintban

Pannónia CIG Alapok mögöttes befektetései	2016. december 31.	2015. december 31.
Részvények	2 332 655	1 145 849
Államkötvények, kincstárjegyek	9 478 718	16 890 483
Vállalati kötvények	980 112	480 768
Befektetési jegyek	775 621	1 187 459
Pénzeszközök	1 831 166	4 959 730
Egyéb befektetések	-26 354	-28 795
Összesen	15 371 918	24 635 494

24 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK – BEFEKTETÉSI SZERZŐDÉSEK

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Részvények	247 037	149 315
Államkötvények, kincstárjegyek	50 216	35 133
Befektetési jegyek	1 060 768	1 085 304
Derivatív instrumentumok	276	4
UL eszközalapokban lévő pénzeszközök	41 113	42 415
Egyéb befektetések	-359	-631
Pénzügyi eszközök – befektetési szerződések összesen	1 399 050	1 311 539

25 KÖZVETLEN BIZTOSÍTÁSI ÜGYLETEKBŐL SZÁRMAZÓ ÉS EGYÉB KÖVETELÉSEK

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Biztosítási követelések kötvénytulajdonosoktól	1 425 182	1 500 468
Követelések biztosításközvetítőktől	352 310	294 104
Viszontbiztosítóval szembeni követelések	68 840	88 922
Vevőkövetelések	6 094	8 311
Adott kölcsönök	9 646	18 934
Eszközalapkezelői díj követelés	73 510	57 227
Szállítóknak és költségvetésnek adott előlegek	92 425	96 396
Egyéb követelések	18 000	36 000
Függő költség elvonás	585 179	515 595
Részesedésvásárlás előlege	901 958	0
Közvetlen biztosítási ügyletekből származó és egyéb követelések összesen	3 533 144	2 615 956

A biztosítási kötvénytulajdonosokkal szembeni követelések meghatározó részét a 90 napon belüli díjkövetelések teszik ki. A követelések korossága, struktúrája nem változott jelentősen.

A Követelések biztosításközvetítőktől az életbiztosítási szegmensben elsősorban a nem aktív (megszűnt szerződésű) közvetítőkkal szembeni jutalék visszairásból származó követelések értékvesztése, illetve a behajthatatlan követelések kivezetése miatt csökkentek. Ugyanakkor a nem-élet szegmens esetében a Követelések biztosításközvetítőktől jelentősen növekedtek a nettó elszámolású közvetítő partnerek kintlevőségeinek növekedése miatt.

26 EGYÉB ESZKÖZÖK ÉS ELHATÁROLÁSOK

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Költségek aktív időbeli elhatárolása	118 887	74 557
Kamat, bérleti díj, és egyéb bevétel jellegű elhatárolás	986	147
Készletek	17 173	33 794
Egyéb eszközök és aktív időbeli elhatárolások összesen	137 046	108 498

27 PÉNZESZKÖZÖK ÉS PÉNZESZKÖZ-EGYENÉRTÉKESEK

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Látraszóló betétek	1 601 865	1 087 681
Óvadék	4 351	0
Pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek összesen	1 606 216	1 087 681

A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek között kimutatott óvadék a Csoport non-life szegmenséhez tartozó kezesi termékhez kapcsolódik. Egy adott partner fizette be biztosítékként, lejáratá 2018. május 31.

28 BIZTOSÍTÁSTECHNIKAI TARTALÉKOK ÉS VIZONTBIZTOSÍTÓ RÉSZESÉDÉSE A BIZTOSÍTÁSTECHNIKAI TARTALÉKOKBÓL

Adatok ezer forintban

Biztosítástechnikai tartalékok bruttó értéke	2016. december 31.	2015. december 31.
Meg nem szolgáltat díjak tartaléka	2 971 315	1 582 831
Matematikai tartalékok	442 290	329 960
Eredménytől függő díj-visszatérítési tartalék	24 302	16 694
Eredménytől független díj-visszatérítési tartalék	264	17 613
Függőkár tartalékok:	1 513 929	1 104 827
- tételes függőkárok tartaléka	1 167 525	753 465
- IBNR	346 404	351 362
Törlési tartalék	1 314 190	1 375 516
Egyéb tartalék	1 014 709	832 552
- ügyfelek hűségbónusz kifizetéseire képzett tartalék	974 776	825 402
- kezesi tartalék	11 419	7 150
- várható veszteségek tartaléka	28 514	0
Biztosítástechnikai tartalékok összesen	7 280 999	5 259 993

Adatok ezer forintban

Biztosítástechnikai tartalékok viszontbiztosítói részesedése	2016. december 31.	2015. december 31.
Meg nem szolgáltat díjak tartaléka	1 377 501	580 586
Matematikai tartalékok	465	259
Eredménytől független díj-visszatérítési tartalék	0	8 503
Függőkár tartalékok:	885 044	660 229
- tételes függőkárok tartaléka	684 831	452 188
- IBNR	200 213	208 041
Törlési tartalék	50 110	42 740
Vizontbiztosító részesedése a biztosítástechnikai tartalékokból összesen	2 313 120	1 292 317

A Társaság passzív viszontbiztosításának eredménye 2016-ban 362 179 ezer forint veszteség, 2015-ben pedig 268 329 ezer forint veszteség volt.

A tartalékok ágazonkénti bontása a következő táblázatokban kerülnek kimutatásra:

Adatok ezer forintban

2016. évi tartalékok fő ágazonkénti bontása	Unit-linked	Tradicionális	Casco biztosítás	Kötelező gépjármű felelősség biztosítás	Általános felelősség biztosítás	Kezesi biztosítás	Egyéb nem-élet biztosítás	Összesen
Meg nem szolgáltat díjak tartaléka	45 345	125 329	669 078	0	358 162	1 057 011	716 390	2 971 315
Matematikai tartalék (életbiztosítási díjtartalék)	0	442 290	0	0	0	0	0	442 290
Függőkár tartalék (RBNS, IBNR)	36 502	151 845	459 624	514 770	58 272	9 169	358 611	1 588 793
Díj-visszatérítési tartalék	19 183	5 119	0	0	0	0	264	24 566
<i>ebből eredménytől függő</i>	19 183	5 119	0	0	0	0	0	24 302
<i>ebből eredménytől független</i>	0	0	0	0	0	0	264	264
Törlési tartalék bruttó	1 191 267	51 252	50 133	253	6 409	0	14 876	1 314 190
Egyéb biztosítástechnikai tartalék	974 776	0	0	0	0	0	0	974 776
Regressz tartalék	0	0	-71 330	-610	-30	0	-2 894	-74 864
Kezesi tartalék	0	0	0	0	0	11 419	0	11 419
Várható veszteségek tartaléka (egyéb tartalék)	0	0	0	0	0	0	28 514	28 514
Összesen	2 267 073	775 835	1 107 505	514 413	422 813	1 077 599	1 115 761	7 280 999

Adatok ezer forintban

2015. évi tartalékok fő ágazatonkénti bontása	Unit-linked	Tradicionális	Casco biztosítás	Kötelező gépjármű felelősség biztosítás	Általános felelősség biztosítás	Kezesi biztosítás	Egyéb nem-élet biztosítás	Összesen
Meg nem szolgáltat díjak tartaléka	51 006	106 144	560 069	0	309 712	296 896	259 004	1 582 831
Matematikai tartalék (életbiztosítási díjtartalék)	0	329 960	0	0	0	0	0	329 960
Függőkár tartalék (RBNS, IBNR)	31 748	160 976	336 355	295 706	68 453	13 863	269 980	1 177 081
Díj-visszatérítési tartalék	824 959	17 138	0	0	0	7 149	0	849 246
<i>ebből eredménytől függő</i>	9 560	7 134	0	0	0	0	0	16 694
<i>ebből eredménytől független</i>	815 399	10 004	0	0	0	7 149	0	832 552
Törlési tartalék bruttó	1 234 465	49 116	47 933	272	3 890	0	39 840	1 375 516
Egyéb biztosítástechnikai tartalék	0	0	0	0	0	0	0	0
Regressz tartalék	0	0	-31 998	-1 075	-523	0	-38 658	-72 254
Kezesi tartalék	0	0	6 230	0	0	0	11 383	17 613
Várható veszteségek tartaléka (egyéb tartalék)	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	2 142 178	663 334	918 589	294 903	381 532	317 908	541 549	5 259 993

29 A KÖTELEZETTSÉG MEGFELELŐSÉGI TESZT (LAT) EREDMÉNYEI

Életbiztosítási szegmens

A modellezés eredményei termékcsopontonként (unit-linked, hagyományos és Best Doctors termékek) illetve devizanemenként (forint- és euró alapú termékek) szerepelnek az alábbi táblázatban. A vizsgálat kiterjed valamennyi unit-linked módozatra, a Best Doctors termékekre valamint a hagyományos termékek közül a kockázati és egész életre szóló kockázati életbiztosításokra. A vegyes módozatok az év végén alacsony élő állomány és tartalékérték miatt nem képviselnek materiális portfóliót.

Adatok millió forintban	2016				2015			
	HUF UL	EUR UL	HUF TRAD	BD* TRAD	HUF UL	EUR UL	HUF TRAD	BD* TRAD
+ Díjbevétel	32 453	6 839	696	491	29 451	6 790	906	283
- Haláleseti szolgáltatás	-2 260	-516	-567	-19	-2 364	-546	-761	-12
- Visszavásárlás	-66 849	-15 637	-304	-92	-61 065	-14 432	-217	-64
- Elérés	-2 006	-48	0	-64	-775	-25	0	-31
- Egészségbirt. szolg.	0	0	0	-133	0	0	0	0
- Költségek	-4 867	-1 142	-59	-38	-4 932	-1 183	-83	-26
- Szerzési jutalék	-282	-25	0	-7	-294	-32	-1	-3
- Fenntartási jutalék	-894	-236	-1	-34	-901	-265	-2	-13
+ Jutalék visszairás	63	5	1	2	61	14	1	2
CF összesen	-44 642	-10 759	-234	105	-40 819	-9 679	-156	135
Forgóeszköz	0	0	0	0	0	0	0	0
+ Befektetési egységhez kötött tartalék	48 883	11 434	0	0	44 023	10 172	0	0
+ Matematikai	0	0	303	4	0	0	245	0
+ Hűségbónusz tartalék	760	215	0	0	570	245	0	0
- Halasztott szerz. ktg	-291	-15	-4	-3	-336	-37	-4	-4
Nettó tartalékok	49 351	11 634	300	2	44 258	10 380	241	-3
Többlet/(Hiány)	4 709	875	65	107	3 439	701	85	132

*BD TRAD termékek alatt a biztosító a Best Doctors termékeit érti.

2016. év végén minden termékcsoport pozitív eredményt mutat, azaz az elhatárolt szerzési költségek összegével csökkentett tartalékok minden esetben meghaladják az előrevetített cash-flow-k jelenértékét, ezért a halasztott szerzési költségek értékvesztésének elszámolására a vizsgálat miatt egyik esetben sem volt szükség (ugyanakkor a halasztott szerzési költségekre vonatkozó lebonyolítási eredményeik befolyásolták e szerzési költségek év végi értékét).

A kötelezettség megfelelési vizsgálat eredménye különböző mértékben érzékeny a jövőbeli cash flow-k előrejelzéséhez használt feltételezésekre.

A költségekkel kapcsolatos kiinduló feltételezés a Csoport vezetése által hivatalosan elfogadott rövid- és középtávú üzleti tervekben szereplő költségterv nem szerzéshez köthető összegénél 5%-kal magasabb költségszint volt. Az egy szerződésre tervezett fajlagos költségszintre, a költségszint abszolút értékén felül, jelentős hatása van a jövőbeni szerzésekre vonatkozó feltételezéseknek. Magasabb új szerzés a meglévő állomány ápolására jutó jövőbeni vállalati költségeket csökkenti.

Az induló költségek szintjének további 5 százalékos emelése, azaz a Csoport vezetősége által jóváhagyott tervhez képest több mint 10 százalékkal magasabb költségszint, a forintos unit-linked biztosítások többletét 5 százalékkal, az eurós unit-linked biztosítások többletét 7 százalékkal, a forintos hagyományos biztosítások többletét 4 százalékkal, míg a Best Doctors termékek többletét közel 2 százalékkal csökkenti.

A jövő évekre várt új szerződések volumenének csökkenése szintén negatívan hat a többlet nagyságára, hiszen így, minden más változatlansága mellett a már élő állománynak magasabb költséget kell viselnie. A jövőbeni új üzlet volumenének a Csoport vezetősége által jóváhagyott tervhez képest 20 százalékkal történő csökkenése esetén a portfólió szintű többlet 10 százalékkal csökken.

A fenti érzékenységi szintek miatt a Csoport kiemelt figyelemmel kíséri a költség és értékesítés tervek együttes teljesülését.

Nem életbiztosítási szegmens

Adatok ezer forintban	CASCO	Vállalati vagyon és felelősség	Kiterjesztett garancia	Kezesség	Szállítmány	Fuvarozói felelősség	Fuvarozói szolgáltatói felelősség	Baleset	Lengyel kiterjesztett garancia
Díjbevétel	1 955 271	643 938	40 271	1 057 010	98 009	206 832	370 859	44 923	237 938
Kifizetés összes	1 932 115	452 220	67 789	590 858	57 352	206 585	258 368	43 160	234 976
Kárkifizetés	1 355 860	240 466	63 494	12 367	9 665	128 444	4 692	30 707	3 643
Igazgatási költségek	124 177	40 896	2 558	67 129	6 224	13 136	23 553	2 853	15 111
Szerzési költségek	340 981	144 280	0	506 896	37 632	55 560	227 351	8 366	216 221
Adók	111 097	26 578	1 738	4 467	3 830	9 445	2 772	1 234	0
CF összesen	23 157	191 718	-27 518	466 152	40 658	247	112 491	1 762	2 962

Az eredmények alapján a legtöbb ágazatban 2016-os tartalékok és a jövőbeni díjak fedezik a várható kifizetéseket, pótlólagos tartalékképzésre nincs szükség. A mezőgazdasági gépek kiterjesztett garanciája esetében a cash flow veszteséget mutat, amely fedezetére huszonnyolc és félmillió forint várható veszteség tartalékot képzünk. A modell kárhányaddal és költséghányaddal kapcsolatos feltételezésekre való érzékenységet minden termék esetében megvizsgáltuk. A mezőgazdasági gépek kiterjesztett garancia termékénél a kombinált hányadtól való eltérés abszolút értékben nem jelentős a kisebb portfólió nagyság miatt. A casco esetében az eredmény negatívba fordulásához a casco kárhányad 2 százalékkal való növekedése vagy a költséghányad 5 százalékos növekedése szükséges. A portfólió nagyságából következően a feltételezett kombinált hányadtól való eltérés a casco eredmény esetében abszolút értékben is magas veszteséget eredményezne. A magas veszteséget azonban jelentős mértékben mérsékli az ágazat magas arányos viszontbiztosítási fedezete, amelyet ebben a számításban nem vettünk figyelembe. A fuvarozó felelősség illetve a baleset ágazat esetében a kárhányad 1 százalékkal való növekedése vagy a költséghányad 1 százalékos növekedése szükséges. Utóbbi termékeknél azonban az állomány nagysága miatt a feltételezett kombinált hányadtól való eltérés az eredményt tekintve abszolút értékben nem okozna nagy veszteséget. Az egyéb termékcsoportok esetén a tartalékok többlete kevésbé érzékeny a költségek és kárhányadok változására.

30 BEFEKTETÉSI EGYSÉGHEZ KÖTÖTT (UNIT-LINKED) TARTALÉKOK

Az alábbi táblázat mutatja a befektetési egységekhez kötött (unit-linked) tartalékok tárgyévi változásait:

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Nyitó egyenleg január 1-jén	53 582 434	51 056 621
Díjbevételek	12 042 913	13 014 155
Levont díjak	-2 686 774	-2 801 631
Kárkifizetések és szolgáltatások miatti tartalékfeloldás	-7 762 344	-7 820 592
Befektetési eredmény	3 671 653	188 151
Képzetes és valós kezdeti egységek közötti átrendezés	-1 14 745	-88 998
Egyéb mozgások	184 550	34 728
Egyenleg december 31-én	58 917 687	53 582 434

31 BEFEKTETÉSI SZERZŐDÉSEK

Az alábbi táblázat mutatja a befektetési szerződésekhez kapcsolódó kötelezettségek tárgyévi változásait:

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Nyitó egyenleg január 1-jén	1 311 539	839 638
Díjbevételek	756 274	1 144 649
Levont díjak	-487 273	-608 858
Kárkifizetések és szolgáltatások miatti tartalékfeloldás	-264 537	-42 213
Befektetési eredmény	90 150	-23 569
Képzetes és valós kezdeti egységek közötti átrendezés	-6 816	-1 563
Egyéb mozgások	-288	3 455
Egyenleg december 31-én	1 399 050	1 311 539

A befektetési szerződések olyan unit-linked szerződések, amelyek a Csoport szerződés-besorolásra vonatkozó számviteli politikája alapján (lásd 3.6. Megjegyzés) nem tartalmaznak jelentős biztosítási kockázatot.

32 KÖLCSÖNÖK ÉS PÉNZÜGYI VISZONTBIZTOSÍTÁS

A Társaság pénzügyi viszontbiztosítási megállapodást kötött a céllal, hogy a Társaság működésének kezdeti időszakában finanszíroztassa a unit-linked szerződések szerzési költségeit. A szerződésben a kezdetektől szereplő viszontbiztosítók köre (Hannover Re, Mapfre Re) 2012-ben két új szereplővel bővült (VIG Re, Partner Re), valamint 2012-től az új generációk vonatkozásában a Mapfre Re már nem érintett. A 2015-ös évtől a 2012-ben belépett két új partner nem újította meg a viszontbiztosítási szerződést, a részüket a szerződésbe 2015-től újra visszalépő Mapfre Re vette át. A megállapodás a 2008 és 2016 között értékesített, rendszeres díjfizetésű unit-linked termékekre terjed ki; a területi hatálya Magyarország, Románia, illetve 2011-től Szlovákia is. A viszontbiztosítók finanszírozzák a Társaság által kifizetett, a visszaírt jutalékokkal korrigált szerzési jutalékokat. A rendelkezésre álló összeg az eladott szerződések száma és értéke alapján kerül meghatározásra. A felek közötti elszámolást negyedévente, kötvény generációnként kell elkészíteni.

Mivel a kölcsön visszafizetését a biztosítási szerződések cash-flow-ja fedezi, ezért a visszafizetések ütemezése a díjak befolyásával összhangban történt. A szerződésben 2012-től az új generációk vonatkozásában módosításra került a viszontbiztosításba adott állomány rendszeres biztosítási díja esetén meghatározott százalékos mérték 60 százalékról 85 százalékra. A Társaság az első évben - 2012-től - az állománydíj 50-52 százalékának (2012 előtt 35-37 százalékának) megfelelő likviditási többletkezletre jut, amellyel a szerzési jutalékok mintegy 38 százaléka (2012 előtt 27 százaléka) kerül megfinanszírozásra. A második évben a kapott díjak 40 százalékának (2012 előtti generációk esetén 27,6 százalékának), a további években a teljes visszafizetésig évi 3-6 százalékának (2012 előtti generációk esetén 3,6 százalékának) visszafizetése esedékes. A fennálló egyenleg az adott kötvénygeneráció függvényében 3,38-7,91 százalék közötti fix rátával kamatozik.

A mozgásokat az alábbi tábla mutatja be 2015-re és 2016-ra:

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Kölcsönök és pénzügyi viszontbiztosítás nyitó egyenlege	1 863 130	2 410 587
Kapott kölcsön	542 920	761 122
Visszafizetések (tőke és tőkésített kamat)	-1 204 853	-1 394 622
Egyéb mozgások	68 497	86 043
Kölcsönök és pénzügyi viszontbiztosítás záró egyenlege	1 269 695	1 863 130

Az egyéb mozgások 2016-os állományából -12 735 ezer forint (2015-ös állományából -18 581 ezer forint) devizaárfolyam-változáshoz, 74 484 ezer forint 2016 során tőkésedett kamathoz kapcsolódó változás. (2015-ben: 125 778 ezer forint a tőkésedett kamat.)

33 KÖZVETLEN BIZTOSÍTÁSI SZERZŐDÉSEKHEZ ÉS BEFEKTETÉSI SZERZŐDÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ KÖTELEZETTSÉGEK

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Kötelezettségek kötvénytulajdonosok felé	278 794	268 530
Kötelezettségek biztosítási közvetítők felé	322 304	257 735
Kötelezettségek viszontbiztosító/együttbiztosító felé	710 578	512 732
Közvetlen biztosítási szerződésekhöz és befektetési szerződésekhöz kapcsolódó kötelezettségek összesen	1 311 676	1 038 997

A biztosítási kötvénytulajdonosokkal szembeni kötelezettségek nagyrészt olyan, biztosítási szerződésekre fizetett díjelőleget tartalmaznak, amelyek a fordulónapon még ajánlati státuszban voltak. Amennyiben az ajánlat a fordulónapot követően kötvényesítésre kerül, a kapcsolódó díj (az élet szegmensben) befektetésre kerül, és bekerül a könyvekbe díjbevételeként vagy befektetési szerződési kötelezettségként. Amennyiben az ajánlatot elutasítják, a befizetett összeg az ügyfélnek visszautalásra kerül.

A kötelezettségek biztosítási közvetítők felé olyan jutalékkötelezettségeket tartalmaznak, amelyek a közvetítők már decemberben kiszámláztak, de a biztosító csak januárban fizetett ki, illetve amelyek decemberre járnak a közvetítőknek a jutalékszámfejtés szerint, de csak januárban számlázták ki azokat.

A kötelezettségek viszontbiztosító felé soron az életbiztosítási szegmensben a hagyományos viszontbiztosítási kötelezettségeket, a nem életbiztosítási szegmensben pedig a nem életbiztosítási portfólióra átadott díjból származó viszontbiztosítási kötelezettségeket mutatja ki a Csoport.

34 EGYÉB KÖTELEZETTSÉGEK ÉS CÉLTARTALÉKOK

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Szállítói kötelezettségek	97 732	97 449
Alapkezelőkkel szembeni kötelezettségek	96 930	100 164
Kötelezettségek munkavállalókkal szemben	32 783	31 966
Adó- és járulékkötelezettségek	82 193	86 294
Egyéb kötelezettségek	29 066	23 729
Passzív időbeli elhatárolások	401 096	403 776
Céltartalékok	42 829	63 847
Egyéb kötelezettségek és céltartalékok összesen	782 629	807 225

Az alapkezelőkkel szembeni kötelezettség olyan, unit-linked befektetésekhez kapcsolódó összegeket tartalmaz, melyek rendezésére az alapkezelőkkel a fordulónapot követően került sor. A passzív időbeli elhatárolások összege jutalékokat és egyéb fordulónap előtt esedékes költségeket tartalmaz, amelyek számlázása fordulónapig nem történt meg.

Adatok ezer forintban

	2016	2015
Állomány január 1-jén	63 847	0
Céltartalék feloldás	-40 276	0
Céltartalék képzés	19 258	63 847
Állomány december 31-én	42 829	63 847

A Csoport 2015-ben és 2016-ban az alábbi jogcímeneken képezett céltartalékot:

Adatok ezer forintban

Céltartalék a várható kötelezettségekre	2016	2015
NAV átfogó vizsgálati bírságra képezett céltartalék	0	15 286
Várható jutalékviszairásokra képezett céltartalék	3 111	24 990
Peres ügyekre képezett céltartalék	23 571	23 571
Adóvizsgálat megállapítása alapján várható adóhiányra képezett céltartalék	16 147	0
Összesen	42 829	63 847

35 KAMATOZÓ RÉSZVÉNY KIBOCSÁTÁSÁBÓL SZÁRMAZÓ KÖTELEZETTSÉGEK

A Csoport Igazgatósága 2012. harmadik negyedévében – a korábbi közgyűlési felhatalmazás alapján – döntött a kamatozó részvények kibocsátásával megvalósuló zártkörű tőkeemelésről, a részvényesek 1.410.854 ezer forintos tőkeemelést hajtottak végre. Az alaptőke ezek után a törzsrészvényeken felül 1.150.367 db dematerializált, szavazati jogot biztosító, egyenként negyven forint névértékű, névre szóló, "B" sorozatú kamatozó részvényből, valamint 730.772 db dematerializált, szavazati jogot biztosító, egyenként negyven forint névértékű, névre szóló, "C" sorozatú kamatozó részvényből áll.

A kamatozó részvények közül a "B" sorozatúak után a kibocsátási értékre vetített éves fix kilenc százalék mértékű kamat forint összegben kerül meghatározásra. A "C" sorozatúak után pedig az éves fix hét százalék mértékű kamat az euró összegben nyilvántartott kibocsátási érték után euró összegben kerül meghatározásra. A "B" és "C" sorozatú részvények a kibocsátást követő 5 év elteltével meghatározott átalakítási arány szerint kötelezően "A" sorozatú törzsrészvénnyé kerülnek átalakításra.

A kamatozó részvények elszámolása a 3.19.3-as megjegyzésben leírtaknak megfelelően történik.

A derivatív elemek értékeléséhez felhasznált becslések és feltételezések részletezését a 4.3-as megjegyzés tartalmazza.

A kamatozó részvények törzsrészcénné történő átalakításának pillanatában a kötelezettség teljes értéke átvezetésre kerül a saját tőkébe.

A kamatozó részvény kibocsátásából származó kötelezettségek és a leválasztott opciók értékét a 2016. és 2015. évi értékeléskor az alábbi táblázatok tartalmazzák:

Adatok ezer forintban

Kamatozó részvény kötelezettség - fordulónapi értékelés (2016.12.31)	Kibocsátott részvényyszám (db)	Host értéke/db	Host értéke	Opciók nettó értéke/db	Opciók nettó értéke
"B" sorozatú kamatozó részvények	1 150 367	1 262	1 451 674	-262,11	-301 526
"C" sorozatú kamatozó részvények	730 772	1 380	1 008 414	-291,62	-213 111
Összesen	1 881 139		2 460 088		-514 637

Adatok ezer forintban

Kamatozó részvény kötelezettség - fordulónapi értékelés (2015.12.31)	Kibocsátott részvényyszám (db)	Host értéke/db	Host értéke	Opciók nettó értéke/db	Opciók nettó értéke
"B" sorozatú kamatozó részvények	1 150 367	1 180	1 357 213	-340,16	-391 305
"C" sorozatú kamatozó részvények	730 772	1 307	955 070	-390,02	-285 015
Összesen	1 881 139		2 312 283		-676 320

Mivel a leválasztott opciók nettó értéke a fordulónapi értékeléskor eszköz típusú, ezért azt a Pénzügyi eszközök – kamatozó részvényekhez kapcsolódó beágyazott derivatívák soron mutatja ki a Csoport 2016.12.31-én.

A kamatozó részvények eredményhatását 2016-ban és 2015-ben az alábbi táblázat tartalmazza:

Adatok ezer forintban

Kamatozó részvények eredményhatása (2016)	Effektív kamatláb	Elszámolt effektív kamat	Beágyazott derivatívákhoz kapcsolódó eszközök és kötelezettségek valós érték változása	Kamatozó részvény nettó eredményhatás a
"B" sorozatú kamatozó részvények	13,81%	-184 916	-89 778	-274 694
"C" sorozatú kamatozó részvények	10,96%	-91 372	-71 904	-163 277
Összesen		-276 288	-161 683	-437 970

Kamatozó részvények eredményhatása (2015)	Effektív kamatláb	Elszámolt effektív kamat	Beágyazott derivatívákhoz kapcsolódó eszközök és kötelezettségek valós érték változása	Kamatozó részvény nettó eredményhatás a
"B" sorozatú kamatozó részvények	13,81%	-161 162	85 034	-76 128
"C" sorozatú kamatozó részvények	10,96%	-86 374	53 384	-32 990
Összesen		-247 536	138 418	-109 119

Az elszámolt effektív kamat a Befektetési ráfordítások soron jelenik meg az átfogó jövedelemkimutatásban.

36 JEGYZETT TŐKE, TŐKETARTALÉK ÉS SAJÁT RÉSZVÉNYEK

A kibocsátott részvények a tárgyévben nem változtak.

Megnevezés	Kibocsátott törzsrészvény (db)	Kibocsátott kamatozó részvény (db)	Forgalomban lévő részvények száma (db)
"A" sorozatú törzsrészvények	63 283 203		62 086 453
"B" sorozatú kamatozó részvények		1 150 367	1 150 367
"C" sorozatú kamatozó részvények		730 772	730 772
	63 283 203	1 881 139	63 967 592

A 35. és 3.19.3. kiegészítő megjegyzésekben leírtak alapján a 2012. szeptember 24-én kibocsátott kamatozó részvények az EU IFRS-ek szerint az átváltásig nem minősülnek jegyzett tőkének és tőketartaléknak. Mindezek miatt a Csoport által kimutatott jegyzett tőke és tőketartalék eltér a magyar számviteli törvény szerint kimutatott jegyzett tőkétől és tőketartaléktól. A fenti részvények közül a 63 282 203 db kibocsátott törzsrészvény kerül jegyzett tőkeként kimutatásra.

A forgalomban lévő törzsrészvények száma eltér a kibocsátott törzsrészvények számlától a következők miatt. 2014. május 22-én a Biztosító korábbi vezető tisztségviselője ajándékozási szerződés keretében átruházott a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt.-re 1 196 750 db egyenként negyven forint névértékű, névre szóló, „A” sorozatú CIGPANNONIA dematerializált törzsrészvényt, melyet korábban a Csoport dolgozói részvényprogramjának keretében szerzett meg. A 22/2014. sz. közgyűlési határozat alapján a dolgozói részvények eredeti céljuknak megfelelően menedzsment ösztönzési funkciót töltenek be a jövőben. A részvények a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. saját, szavazati jogot nem megtestesítő részvényei között kerülnek nyilvántartásra. A saját részvények megszerzése ellenérték nélkül, ajándékozással történt, emiatt a saját részvények megszerzése a Társaság saját tőkéjének összegére nem volt hatással.

A konszolidált pénzügyi kimutatások alapján a Csoport jegyzett tőkéjében a 2015-ös és 2016-os évben nem történt változás.

A törzsrészvények névértéke 2016-ban és 2015-ben is a következőképpen alakult:

Részvénytípus	Névérték (Ft/darab)	Kibocsátott darabszám	Össznévérték (e Ft)
„A” sorozat	40	63 283 203	2 531 328
Törzsrészvények névértéke			2 531 328

A Biztosító Igazgatósága 2016.03.16-án döntött a Társaság tőkeszerkezetének átalakításáról; a tőketartalékból a 2015. év végi negatív eredménytartalék ellentételezésére átvetett összesen 14.793.245.506-, forintot.

37 EGYÉB TARTALÉKOK

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós érték különbözete	73 345	9 269
Egyéb tartalékok	73 345	9 269

Az egyéb tartalékok az értékesíthető pénzügyi eszközök közvetlenül tőkében elszámolt valós érték különbözetét tartalmazzák.

38 SZEGMENSENKÉNTI PÉNZÜGYI INFORMÁCIÓK

ESZKÖZÖK	Szegmensenkénti pénzügyi információk 2016			2016 Q4		Összesen
	Életbiztosítási szegmens	Nem-életbiztosítási szegmens	Egyéb	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (IFRS - HAL)	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (konszolidáció)	
Immateriális javak	746 166	80 051	-	13 864	-	840 081
Ingatlanok, gépek és berendezések	36 230	2 850	-	-	-	39 080
Halasztott adó követelések	-	-	-	339 998	-	339 998
Halasztott szerzési költségek	312 147	1 193 151	-	- 2 027	-	1 503 271
Viszontbiztosító részesedése a biztosítástechnikai tartalékokból	167 402	2 145 718	-	-	-	2 313 120
Leányvállalatok	2 805 888	-	-	-	- 2 805 888	-
Befektetés közös vezetésű vállalatokban	78 383	-	-	219 596	-	297 979
Értékesíthető pénzügyi eszközök	3 557 269	2 279 371	-	115 561	-	5 952 201
Befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások szerződői javára végrehajtott befektetések	60 316 736	-	-	- 1 399 049	-	58 917 687
Pénzügyi eszközök – befektetési szerződések	-	-	-	1 399 050	-	1 399 050
Pénzügyi eszközök – beágyazott derivatívák	-	-	-	514 637	-	514 637
Biztosítási szerződésből származó és egyéb követelések	2 805 189	907 070	796	- 179 911	-	3 533 144
Egyéb eszközök és elhatárolások	111 218	146 767	1 042	- 103 981	- 18 000	137 046
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	1 228 613	373 106	4 497	-	-	1 606 216
Kapcsolt követelések	53 365	-	-	-	- 53 365	-
Eszközök összesen	72 218 606	7 128 084	6 335	917 738	- 2 877 253	77 393 510

KÖTELEZETTSÉGEK	Szegmensenkénti pénzügyi információk 2016 (folyt)			2016 4		Összesen
	Életbiztosítási szegmens	Nem-életbiztosítási szegmens	Egyéb	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (IFRS - HAL)	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (konszolidáció)	
Biztosítástechnikai tartalékok	3 200 159	4 238 092	-	- 157 252	-	7 280 999
Biztosítástechnikai tartalékok a befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítás szerződői javára	60 316 736	-	-	- 1 399 049	-	58 917 687
Befektetési szerződések	-	-	-	1 399 050	-	1 399 050
Kamatkozó részvény kibocsátásából származó kötelezettségek	-	-	-	2 460 088	-	2 460 088
Kölcsönök és pénzügyi viszontbiztosítás	1 269 695	-	-	-	-	1 269 695
Kötelezettségek biztosítási ügyletekből	423 731	887 945	-	-	-	1 311 676
Kapcsolt kötelezettségek	-	53 365	12	-	- 53 376	0
Egyéb kötelezettségek és céltartalékok	833 789	273 063	2 222	- 333 142	6 697	782 629
Kötelezettségek összesen	66 044 110	5 452 465	2 234	1 969 695	- 46 680	73 421 824
NETTÓ ESZKÖZÖK	6 174 496	1 675 619	4 101	- 1 051 957	- 2 830 573	3 971 686
SAJÁT TŐKE						
Jegyzett tőke	2 606 574	1 030 000	3 000	- 75 246	- 1 033 000	2 531 328
Tőketartalék	2 010 903	2 755 000	-	- 867 262	- 2 755 000	1 143 641
Egyéb tartalékok	-	-	-	73 345	-	73 345
Eredménytartalék	1 557 019	- 2 109 381	1 101	- 182 794	957 427	223 372
Saját tőke összesen	6 174 496	1 675 619	4 100	- 1 051 957	- 2 830 573	3 971 686

Szegmensenkénti pénzügyi információk 2016 (folyt)

ÁTFOGÓ JÖVEDELEMKIMUTATÁS	2016 Q1-Q4					
	Életbiztosítási szegmens	Nem-életbiztosítási szegmens	Egyéb	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (IFRS - HAL)	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (konszolidáció)	Összesen
Biztosítási díjak	13 535 462	5 934 015	-	- 441 626	- 86 829	18 941 022
Meg nem szolgáltat díjak tartalékának változása	- 13 523	- 1 374 960	-	-	-	- 1 388 483
Bruttó megszolgált díj	13 521 939	4 559 055	-	- 441 626	- 86 829	17 552 539
Viszontbiztosítóknak átadott megszolgált díj	- 252 572	- 1 621 814	-	-	74 663	- 1 799 723
Biztosítási díjak, nettó	13 269 367	2 937 241	-	- 441 626	- 12 166	15 752 816
Díj -és jutalékbevételek befektetési szerződésekből	-	-	-	104 501	-	104 501
Befektetések bevétele	4 273 532	1 18 748	-	- 250 471	-	4 141 809
Tőke módszerrel elszámolt befektetések hozama (nyereség)	-	-	-	222 368	-	222 368
Egyéb működési bevételek	956 033	31 459	25 829	-	- 70 976	942 345
Egyéb bevételek	5 229 565	150 207	25 829	76 398	- 70 976	5 411 023
Bevételek összesen	18 498 932	3 087 448	25 829	- 365 228	- 83 142	21 163 839
Kárfizetések és szolgáltatások, valamint kárrendezési költségek	- 7 927 415	- 257 908	-	264 537	22 316	- 7 898 470
Biztosítástechnikai tartalékok és befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítási tartalékok nettó állományváltozása	- 5 712 083	- 193 207	-	171 026	-	- 5 734 264

Szegmensenkénti pénzügyi információk 2016 (folyt)

2016 Q1-Q4

ÁTFOGÓ JÖVEDELEMKIMUTATÁS	Életbiztosítási szegmens	Nem-életbiztosítási szegmens	Egyéb	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (IFRS - HAL)	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (konszolidáció)	Összesen
Befektetések ráfordítása	- 272 319	- 22 404	-	- 318 382	-	- 613 105
Befektetési szerződésekhez kapcsolódó kötelezettségek valós érték változása	-	-	-	- 90 051	-	- 90 051
Beágyazott derivatívákhoz kapcsolódó eszközök és kötelezettségek valós érték változása	-	-	-	- 161 683	-	- 161 683
Befektetési ráfordítások, tartalékváltozások és szolgáltatások, nettó	- 13 911 817	- 473 519	-	- 134 553	22 316	- 14 497 573
Díjak, jutalékok és egyéb szerzési költségek	- 2 261 719	- 1 789 159	-	-	12 167	- 4 038 711
Egyéb működési költségek	- 1 169 422	- 571 203	- 27 119	- 36 201	48 659	- 1 755 286
Működési költségek	- 3 431 141	- 2 360 362	- 27 119	- 36 201	60 826	- 5 793 997
Adózás előtti eredmény	1 155 974	253 567	- 1 290	- 535 982	-	872 269
Adóbevételek / (ráfordítások)	- 91 214	- 50 942	- 98	-	-	- 142 254
Halasztott adó bevételek / (ráfordítások)	-	-	-	- 6 033	-	- 6 033
Adózott eredmény	1 064 760	202 625	- 1 388	- 542 015	-	723 982
Egyéb átfogó jövedelem	-	-	-	64 076	-	64 076
Teljes átfogó jövedelem	1 064 760	202 625	- 1 388	- 477 939	-	788 058

Szegmensenkénti pénzügyi információk 2015

ESZKÖZÖK	Szegmensenkénti pénzügyi információk 2015			2015 Q4		Összesen
	Életbiztosítási szegmens	Nem-életbiztosítási szegmens	Egyéb	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (IFRS - HAL)	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (konszolidáció)	
Immateriális javak	695 447	102 185	-	54 374	-	852 006
Ingatlanok, gépek és berendezések	47 467	2 894	-	-	-	50 361
Halasztott adó követelések	-	-	-	346 031	-	346 031
Halasztott szerzési költségek	380 536	627 356	-	- 12 399	-	995 493
Viszontbiztosító részesedése a biztosítástechnikai tartalékokból	150 770	1 141 547	-	-	-	1 292 317
Leányvállalatok	2 805 888	-	-	-	-2 805 888	-
Befektetés közös vezetésű vállalatokban	78 382	-	-	247 699	-	326 081
Értékesíthető pénzügyi eszközök	3 875 211	2 208 105	-	31 196	-	6 114 512
Befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások szerződői javára végrehajtott befektetések	54 893 973	-	-	-1 311 539	-	53 582 434
Pénzügyi eszközök – befektetési szerződések	-	-	-	1 311 539	-	1 311 539
Pénzügyi eszközök – beágyazott derivatívák	-	-	-	676 320	-	676 320
Biztosítási szerződésből származó és egyéb követelések	2 149 804	569 042	2 292	- 104 782	- 400	2 615 956
Egyéb eszközök és elhatárolások	106 670	123 477	-	- 85 649	- 36 000	108 498
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	897 120	187 356	3 205	-	-	1 087 681
Kapcsolt követelések	119 696	-	4 194	-	- 123 890	-
Eszközök összesen	66 200 964	4 961 962	9 691	1 152 790	-2 966 178	69 359 229

Szegmensenkénti pénzügyi információk 2015 (folyt)

KÖTELEZETTSÉGEK				2015 Q4		Összesen
	Életbiztosítási szegmens	Nem-életbiztosítási szegmens	Egyéb	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (IFRS - HAL)	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (konszolidáció)	
Biztosítástechnikai tartalékok	2 888 869	2 454 483	-	- 83 359	-	5 259 993
Biztosítástechnikai tartalékok a befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítás szerződői javára	54 893 973	-	-	-1 311 539	-	53 582 434
Befektetési szerződések	-	-	-	1 311 539	-	1 311 539
Kamatkozó részvény kibocsátásából származó kötelezettségek	-	-	-	2 312 283	-	2 312 283
Kölcsönök és pénzügyi viszontbiztosítás	1 863 130	-	-	-	-	1 863 130
Kötelezettségek biztosítási ügyletekből	411 284	627 713	-	-	-	1 038 997
Kapcsolt kötelezettségek	-	117 858	2 497	-	- 120 355	-
Egyéb kötelezettségek és céltartalékok	957 382	288 913	1 706	- 425 525	- 15 251	807 225
Kötelezettségek összesen	61 014 638	3 488 967	4 203	1 803 399	- 135 606	66 175 601
NETTÓ ESZKÖZÖK	5 186 326	1 472 995	5 488	- 650 609	-2 830 572	3 183 628

SAJÁT TŐKE

Jegyzett tőke	2 606 574	1 030 000	3 000	- 75 246	-1 033 000	2 531 328
Tőketartalék	16 804 149	2 755 000	-	- 867 263	-2 755 000	15 936 886
Egyéb tartalékok		-	-	9 269	-	9 269
Eredménytartalék	- 14 224 397	- 2 312 005	2 488	282 631	957 428	- 15 293 855
Saját tőke összesen	5 186 326	1 472 995	5 488	- 650 609	-2 830 572	3 183 628

Szegmensenkénti pénzügyi információk 2015 (folyt)

ÁTFOGÓ JÖVEDELEMKIMUTATÁS				2015 Q1-Q4		Összesen
	Életbiztosítási szegmens	Nem-életbiztosítási szegmens	Egyéb	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (IFRS - HAL)	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (konszolidáció)	
Biztosítási díjak	14 642 622	3 661 430	-	- 761 565	- 97 636	17 444 851
Meg nem szolgált díjak tartalékának változása	- 14 726	- 531 867	-	-	-	- 546 593
Bruttó megszolgált díj	14 627 896	3 129 563	-	- 761 565	- 97 636	16 898 258
Viszontbiztosítóknak átadott megszolgált díj	- 245 711	- 1 150 593	-	-	85 143	- 1 311 161
Biztosítási díjak, nettó	14 382 185	1 978 970	-	- 761 565	- 12 493	15 587 097
Díj -és jutalékbevételek befektetési szerződésekből	-	-	-	146 702	-	146 702
Befektetések bevétele	538 854	112 974	-	3 881	-	655 709
Tőke módszerrel elszámolt befektetések hozama (nyereség)	-	-	-	250 471	-	250 471
Egyéb működési bevételek	1 026 160	17 687	22 354	- 102 066	- 85 822	878 313
Egyéb bevételek	1 565 014	130 661	22 354	298 988	- 85 822	1 931 195
Bevételek összesen	15 947 199	2 109 631	22 354	- 462 577	- 98 315	17 518 292
Kárfizetések és szolgáltatások, valamint kárrendezési költségek	- 7 776 283	- 357 906	-	42 213	22 354	- 8 069 622
Biztosítástechnikai tartalékok és befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítási tartalékok nettó állományváltozása	- 3 073 287	164 119	-	546 164	-	- 2 363 004

Szegmensenkénti pénzügyi információk 2015 (folyt)

ÁTFOGÓ JÖVEDELEMKIMUTATÁS	2015 Q1-Q4			Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (IFRS - HAL)	Módosító tételek a pénzügyi kimutatások levezetéséhez (konszolidáció)	Összesen
	Életbiztosítási szegmens	Nem-életbiztosítási szegmens	Egyéb			
Befektetések ráfordítása	- 618 633	- 24 942	-	- 45 061	-	- 688 636
Befektetési szerződésekhez kapcsolódó kötelezettségek valós érték változása	-	-	-	19 951	-	19 951
Beágyazott derivatívákhoz kapcsolódó eszközök és kötelezettségek valós érték változása	-	-	-	138 418	-	138 418
Befektetési ráfordítások, tartalékváltozások és szolgáltatások, nettó	- 11 468 203	- 218 729	-	701 685	22 354	- 10 962 893
Díjak, jutalékok és egyéb szerzési költségek	- 2 571 989	- 1 167 323	-	- 48 560	12 493	-3 775 379
Egyéb működési költségek	- 1 254 423	- 597 485	-22 263	- 22 120	63 468	-1 832 823
Működési költségek	- 3 826 412	- 1 764 808	-22 263	- 70 680	75 961	-5 608 202
Adózás előtti eredmény	652 584	126 094	91	168 428	-	947 197
Adóbevételek / (ráfordítások)	- 83 737	- 39 017	- 112		-	-122 866
Halasztott adó bevételek / (ráfordítások)	-	-	-	103 614	-	103 614
Mérleg szerinti eredmény	568 847	87 077	- 21	272 042	-	927 945
Egyéb átfogó jövedelem	-	-	-	- 12 653	-	- 12 653
Teljes átfogó jövedelem	568 847	87 077	- 21	259 389	-	915 292

Az élet szegmensben elszámolt értékvesztés mértéke 2016-ban 27 980 ezer forint volt (2015-ben 95 484 ezer forint). A nem-élet szegmens esetén ez az összeg 2016-ban 52 653 ezer forint (2015-ben 37 221 ezer forint) volt.

A 18-as pontban bemutatott 2016-os 41 591 ezer forint összegű terven felüli értékcsökkenés az élet szegmenshez, 8 350 ezer forint pedig a nem-élet szegmenshez kapcsolódik, 2015-ben pedig a teljes 33 145 ezer forint terven felüli értékcsökkenés a nem-élet szegmenshez kapcsolódott.

A Csoport pénzügyi kimutatásai és a szegmensenként bemutatott információk az alábbi okok miatt térnek el egymástól:

- 1) Szegmensek között lévő részesedések a konszolidációkor kiszűrésre kerültek
- 2) Szegmensek közötti követelések és kötelezettségek a konszolidációkor kiszűrésre kerültek
- 3) Szegmensek közötti bevételek és ráfordítások a konszolidációkor kiszűrésre kerültek. A következő típusú tranzakciók merültek fel a szegmensek között, melyek elszámolása az EU IFRS-eknek megfelelően történt:
 - adminisztrációs, informatikai és kárrendezési szolgáltatás nyújtása
 - üzletviteli tanácsadás nyújtása
 - költségátszámlázások és eszközértékesítések
 - casco és kötelező felelősségbiztosítás nyújtása
- 4) Szegmensek közötti tranzakciókból származó közbenső eredmény, ami a konszolidációkor kiszűrésre került.
- 5) A pénzügyi kimutatások és a szegmensenként bemutatott információk a magyar számviteli jogszabályok és az EU IFRS-ek előírásai közötti különbségek miatt is eltéréseket mutatnak.

39 PÉNZÜGYI KOCKÁZAT

A konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásban szereplő pénzügyi instrumentumok befektetési szerződésekhez és biztosítási szerződésekhez kapcsolódó befektetések és követelések, egyéb követelések, pénzeszköz és pénzeszköz-egyenértékesek, kölcsönök, szállítói és egyéb kötelezettségek.

A legjelentősebb biztosítási kockázatok és a kockázatkezelési politika a 6. megjegyzésben kerültek bemutatásra.

A Csoport befektetési egységekhez kötött biztosítási tartaléka és a hozzájuk rendelt eszközfedezet a jelenlegi tartalékolási szabályok mellett egy kamatsokk hatására egyformán reagál, azaz a hozamgörbe eltolódása miatti eszközátértékelés a tartalékok egyidejű és azonos értékű átértékelését jelenti. Hasonlóképpen, a devizaárfolyam változására az eszközök átértékeléséből származó változással azonos mértékben változnak a Csoport tartalékai, emiatt a befektetési egységhez kötött biztosítások tartaléka a befektetési szerződésekből származó kötelezettségek és a hozzájuk rendelt eszközfedezet összességében nem hordoz közvetlen kamat-, deviza- vagy hitelezési kockázatot a Csoport számára; a kamatlábban, árfolyamban bekövetkező változásoknak nincs közvetlen hatása a Csoport eredményére és saját tőkéjére.

A pénzügyi instrumentumokat a Csoport fajtájuk és a vételi szándék alapján különböző kategóriákba sorolja. Jelenleg három különböző eszköz-, és két kötelezettség kategória van használatban: eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök, kölcsönök és követelések, és értékesíthető pénzügyi instrumentumok, valamint eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek és egyéb pénzügyi kötelezettségek.

A Csoport számos pénzügyi kockázatnak van kitéve pénzügyi eszközein és kötelezettségein keresztül (befektetési szerződések, kölcsönök). A pénzügyi kockázatok legfontosabb elemei a kamatkockázat, likviditási kockázat, devizakockázat és a hitelezési kockázat. A Biztosító megítélése szerint a pénzügyi eszközökön lévő koncentrációs kockázat nem jelentős, mindössze magyar állampapírokon keletkezhet.

A fenti kockázatok a kamat, deviza és értékpapír termékek nyitott pozícióiból származnak, amelyek általános és sajátos piaci mozgásoknak vannak kitéve.

A Csoport ezeket a pozíciókat az Eszköz-Forrás Management keretei között kezeli, azzal a céllal, hogy hosszú távon a befektetési és biztosítási szerződésekből származó kötelezettségeket meghaladó megtérülést érvényesítsen pénzügyi eszközein. Meghatározó technikája a Csoport eszköz-forrás kezelésének, hogy összeillessze a biztosítási és befektetési szerződéseket jellegük szerint eszköz és forrás oldalról.

A Csoportra ható pénzügyi kockázatok értékelése egymástól függetlenül történik, mivel azok együttes hatása a Csoport megítélése szerint nem jelentős.

A fenti kockázatokat az alábbiakban mutatjuk be.

39.1 Hitelkockázati kitettség

A Csoportnak hitelkockázati kitettsége elsősorban a biztosítási kötvénytulajdonosokkal szembeni díjköveteléseken, a jutalék-visszaírásokból származó biztosítás-közvetítőkkal szembeni követeléseken, a bankbetéteken és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjain keletkezik. A kötvénytulajdonosokkal szembeni követelések várhatóan meg-nem térülő részére a Csoport a helyi számviteli elvek szerint ún. törlési tartalékot képez (lásd: 3.5 (iv) megjegyzés).

A jutalékkövetelések egy része még aktív, egy része már kilépett, a Csoporttal kapcsolatban nem álló biztosításközvetítővel szembeni követelés. A Csoport a várhatóan meg nem térülő követelésekre értékvesztést számolt el.

A pénzügyi eszközök könyv szerinti értéke mindezek miatt megfelelően reprezentálja a Csoport maximális hitelkockázati kitettségét. A maximum hitelkockázati kitettség a fordulónapokon az alábbi volt:

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Államkötvények	8 117 160	7 584 977
Pénzeszközök	3 378 707	2 862 947
Követelések	1 106 518	2 726 857
Egyéb pénzügyi eszközök	306 474	539 173
Viszontbiztosító részesedése a biztosítástechnikai tartalékokból	2 313 120	1 292 317

A hitelkockázati kitettséget a pénzügyi eszközök meghatározó részét kitevő államkötvények esetében a Csoport nem tekinti jelentősnek, mivel azt állam által garantált követelések alkotják. A viszontbiztosítókkal szembeni követeléseket hitelkockázati szempontból nem tartjuk jelentősnek, mivel viszontbiztosítási partnereink besorolása legalább A-.

Értékvesztések

A közvetlen biztosítási ügyletekből származó és egyéb követelések közül a Csoport a biztosítási közvetítőkkal szembeni követelésekre, illetve a Széchenyi Bankkal szembeni követelésére képzett értékvesztést. A közvetlen biztosítási ügyletekből származó és egyéb követelések korosítása, valamint az elszámolt értékvesztés az alábbiak szerint alakult:

Adatok ezer forintban

	2016.	2015.
Nyitó egyenleg január 1-jén	1 231 086	1 228 846
Értékvesztés kivezetése behajthatatlan követeléseken	-334 863	-125 671
Értékvesztés kivezetése elengedett követelés miatt	0	-4 794
Tárgyévben az eredmény terhére elszámolt értékvesztés	80 633	132 705
Záró egyenleg december 31-én	976 856	1 231 086

A közvetlen biztosítási ügyletekből származó és egyéb követelések értékvesztése az alábbiak szerint változott:

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.		2015. december 31.	
	Bruttó	Értékvesztés	Bruttó	Értékvesztés
Nem lejárt	2 030 677	0	1 014 229	-39 446
0 és 30 nap között lejárt	953 414	0	928 089	-499
31 és 120 nap között lejárt	388 217	-18 492	443 550	-1 309
121 és 360 nap között lejárt	52 398	-18 492	77 783	-9 992
Éven túl lejárt	1 085 295	-939 873	1 383 931	-1 179 840
Összesen	4 510 001	-976 857	3 847 582	-1 231 086

A Csoport 2016.12.31-én nem rendelkezik olyan nem lejárt és nem értékvesztett követeléssel, melynek kimenetele bizonytalan vagy megtérülése problémát jelenthet.

39.2 Likviditási kockázat

A likviditási kockázat annak kockázata, hogy a Csoport nem képes kötelezettségeit esedékességük időpontjában teljesíteni, akár kötvénytulajdonosok kárigényei, szerződéses elkötelezettségek vagy más pénzkirámlások miatt. Az ilyen pénzkirámlások hiányt keletkeztethetnek a működéshez és befektetési tevékenységekhez rendelkezésre álló pénzeszközökben. Szélsőséges esetekben a likviditás hiánya eszközök értékesítéséhez vagy potenciálisan a kötvénytulajdonosok felé vállalt kötelezettségek teljesítésének megghiúsulásához vezethet. Annak kockázata, hogy a Csoport a fentieket nem tudná teljesíteni, a biztosítási üzletágak eredendő kockázata, amelyet egy sor intézményspecifikus és piaci esemény befolyásolhat.

A Csoport likviditáskezelési folyamata, ahogyan azt a vezetés végrehajtja és nyomon követi, tartalmazza a napi szintű forrásbiztosítást, a jövőbeli cash flow-k nyomon követésén keresztül annak érdekében, hogy a követelményeknek eleget tegyen a Csoport; könnyen értékesíthető piacképes eszközportfólió fenntartását előre nem látható cash flow akadályok ellen, illetve a konszolidált pénzügyi kimutatásokon alapuló likviditási mutatók nyomon követését a belső és szabályozói követelmények érdekében. A Csoport 970 ezer euró többcélú hitelkerettel rendelkezik, mely szükség esetén likviditáskezelési céllal felhasználható.

A nyomon követés és jelentés a likviditáskezeléshez kulcsfontosságú jövőbeli időszakok cash flow előrejelzései és mérései formájában jelennek meg. Az alábbi táblázat a pénzügyi helyzet kimutatás fordulónapjára vonatkozóan bemutatja a Csoport által fizetendő és behajtandó pénzeszközöket a szerződéses cash flow-k tekintetében:

2015. december 31. Adatok eFt-ban	Könyv szerinti érték	Szerződéses cash flow	6 hónap vagy kevesebb	6-12 hónap	1-2 év	2-5 év	5 éven túl
Kötelezettségek*	7 223 138	4 647 722	3 422 104	533 930	493 096	198 592	0
Államkötvények	2 160 816	2 144 419	76 504	500 193	308 404	1 086 502	172 816
Vállalati kötvények	0	0	0	0	0	0	0
Részvények	247 037	0	0	0	0	0	0
Befektetési jegyek	1 060 768	0	0	0	0	0	0
Pénzeszközök	1 620 137	1 620 137	1 620 137	0	0	0	0
Követelések	906 703	906 767	901 896	989	678	2 034	1 170
Egyéb pénzügyi eszközök	509 809	509 809	-4 828	514 637	0	0	0
Eszközök összesen**	6 505 269	5 181 131	2 593 708	1 015 819	309 082	1 088 536	173 986

*Kölcsönök, pénzügyi viszontbiztosítás, befektetési szerződések, kötelezettségek biztosítási ügyletekből, egyéb kötelezettségek és céltartalékok, kamatozó részvény kibocsátásából származó kötelezettségek.

**Mivel a biztosítástechnikai tartalékok mögötti befektetések nem állnak rendelkezésre a pénzügyi kötelezettségek rendezésére, ezért azokat a táblázatban szereplő összegek nem tartalmazzák.

2015. december 31. Adatok eFt-ban	Könyv szerinti érték	Szerződéses cash flow	6 hónap vagy kevesebb	6-12 hónap	1-2 év	2-5 év	5 éven túl
Kötelezettségek*	7 333 174	5 481 214	3 856 655	409 500	808 235	406 824	0
Államkötvények	3 991 438	4 046 868	593 119	1 487 756	219 065	1 588 361	158 568
Vállalati kötvények	0	0	0	0	0	0	0
Részvények	149 315	0	0	0	0	0	0
Befektetési jegyek	1 085 304	0	0	0	0	0	0
Pénzeszközök	1 075 003	1 075 003	1 075 003	0	0	0	0
Követelések	2 726 857	2 728 004	2 722 275	953	515	1 397	2 864
Egyéb pénzügyi eszközök	673 043	673 043	-3 277	0	676 320	0	0
Eszközök összesen**	9 700 960	8 522 918	4 387 120	1 488 709	895 900	1 589 758	161 432

*Kölcsönök, pénzügyi viszontbiztosítás, befektetési szerződések, kötelezettségek biztosítási ügyletekből, egyéb kötelezettségek és céltartalékok, kamatozó részvény kibocsátásából származó kötelezettségek.

**Mivel a biztosítástechnikai tartalékok mögötti befektetések nem állnak rendelkezésre a pénzügyi kötelezettségek rendezésére, ezért azokat a táblázatban szereplő összegek nem tartalmazzák.

39.3 Devizakockázat

A Csoport forintban és euróban denominált biztosítási és befektetési szerződéseket köt. A Csoport a vonatkozó kötelezettségek devizanemében fektet eszközökbe, amely csökkenti a devizaárfolyam kockázatokat. Szintén csökkenti a kockázatot, hogy a szerződésekkel kapcsolatos szerzési költségek szintén jellemzően abban a devizában merülnek fel, amelyben a bevételei felmerülnek.

A Csoport számára devizakockázatot jelent az a tény, hogy egy jelentős pénzügyi kötelezettsége, a pénzügyi viszontbiztosítás során kapott és még vissza nem törlesztett finanszírozás kamatokkal növelt összege euróban van meghatározva, és az éves törlesztés összegének meghatározása egy előre rögzített forintárfolyamon történik.

Mivel a törlesztés fedezetéül szolgáló biztosítástechnikai cash flow-k jellemzően forintban merülnek fel, ezért a forint-euró árfolyam megváltozása mind a szerződés alapján fizetendő törlesztő részlet fedezetei, mind a fennálló tartozás átértékelése szempontjából kockázatot jelent.

A kockázatot ugyanakkor limitálja, hogy egy viszontbiztosított generáció vonatkozásában a szerződés várható átlagos hátralévő futamideje két évnél rövidebb.

A Csoport a viszontbiztosítókkal szembeni pozíciókat folyamatosan figyelemmel kíséri, és megítélése szerint jelenleg minden viszontbiztosított generációnál kezelhető mértékű a devizakockázat szintje. A devizakockázat kezelése természetes fedezéssel, a deviza-gap csökkentésével történik. A Csoport az aktuálisan fennálló pénzügyi viszontbiztosítási kötelezettségeinek megfelelő összegű eurós befektetést tart fenn.

Az alábbi táblázat devizanemenként mutatja be a pénzügyi eszközök és kötelezettségek devizakockázati kitettségeit 2015. és 2016. év végével:

Adatok ezer forintban

2016. december 31.	HUF	EUR	USD	RON	PLN
Államkötvények, diszkontkincstárjegyek	6 827 163	1 289 997	0	0	0
Részvények	0	0	10 650 401	0	0
Befektetési jegyek	14 586 802	5 432 184	25 713 503	0	0
Pénzeszközök	2 085 967	1 057 525	230 102	5 113	0
Követelések	2 186 736	1 516 032	511	41	34 384
Derivatív instrumentumok	313 407	213 111	0	0	0
Egyéb UL eszközök	-155 441	-64 596	-8	0	0
Kamatozó részvények	-1 451 674	-1 008 414	0	0	0
Kölcsönök és pénzügyi viszontbiztosítás	0	-1 269 695	0	0	0
Biztosítási és egyéb kötelezettségek	-757 962	-553 715	0	0	0
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	-579 376	-203 252			
Befektetési szerződések	-962 285	-436 765	0	0	0

Adatok ezer forintban

2015. december 31.	HUF	EUR	USD	GBP	RON
Államkötvények, diszkontkincstárjegyek	5 320 354	2 264 623	0	0	0
Részvények	0	0	6 249 509	0	0
Befektetési jegyek	21 759 170	6 899 462	16 766 346	0	0
Pénzeszközök	2 147 210	582 508	128 471	4 758	0
Követelések	2 148 156	537 854	2 055	124	38 668
Derivatív instrumentumok	391 488	285 015	0	0	0
Egyéb UL eszközök	-70 535	-34 646	-32 148	0	0
Kamatozó részvények	-1 357 213	-955 070	0	0	0
Kölcsönök és pénzügyi viszontbiztosítás	0	-1 863 130	0	0	0
Biztosítási és egyéb kötelezettségek	-887 510	-147 384	0	-4 103	0
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	-739 523	-67 702			
Befektetési szerződések	-908 705	-402 834	0	0	0

A táblázat bemutatja a Csoport eredményének és saját tőkéjének érzékenységet a devizakockázatokkal szemben. A devizaárfolyamok lehetséges elmozdulásai 2015. és 2016. év végével az alábbi hatással lennének a Csoport eredményére és saját tőkéjére:

Adatok ezer forintban

2016. december 31.	EUR	USD	RON	PLN
Év végi devizaárfolyam	311,02	293,69	68,53	70,29
Lehetséges változás (+)	8%	8%	8%	8%
Lehetséges változás (-)	8%	8%	8%	8%
Árfolyamnövekedés hatása az eredményre / saját tőkére	56 192	25	421	2 809
Árfolyamcsökkenés hatása az eredményre / saját tőkére	-56 192	-25	-421	-2 809

2015. december 31.	EUR	USD	RON	PLN
Év végi devizaárfolyam	313	287	69	73
Lehetséges változás (+)	7%	12%	7%	6%
Lehetséges változás (-)	7%	14%	7%	6%
Árfolyamnövekedés hatása az eredményre / saját tőkére	25 751	37	54	2 158
Árfolyamcsökkenés hatása az eredményre / saját tőkére	-27 678	-42	-58	-2 286

A devizakockázat alacsony szintjének oka a devizakockázatok és az eszköz-forrás illesztés szoros monitoringja.

39.4 Kamatkockázat

A Csoport pénzügyi viszontbiztosításból adódó kamatfizetési kötelezettségének megállapítása viszontbiztosítási generációnként rögzített kamat megállapodás mellett történik. Emiatt kamatkockázatot a meglévő viszontbiztosított generációk nem hordoznak, a jövőben viszontbiztosítani kívánt szerződések esetében ugyanakkor bizonytalanság forrása a későbbiekben a megállapodás alapján rájuk vonatkozó kamat.

A Csoport az életbiztosítási díjtartalékok értékét prospektív módon, technikai kamatláb alkalmazásával határozza meg, a tartalékok értéke a jelenlegi tartalékolási szabályok mellett önmagában a hozamgörbe eltolódása miatt nem értékelődik át. Ugyanakkor a hozamgörbe eltolódása érintheti az életbiztosítási díjtartalékokhoz rendelt eszközök értékét, ezért ezeknél az eszközöknél létezik kamatkockázat. A kamatkockázatot a Csoport olyan eszközök választásával ellensúlyozza, amelyeknek alacsony a kamatláb-érzékenysége. A kockázatkezelést az eszköz-forrás illesztés folyamatos figyelemmel kísérése is szolgálja.

Az alábbi táblázat a Csoport kamatozó követeléseit és kötelezettségeit mutatja be 2015 és 2016 év végével:

Adatok ezer forintban

	2016. december 31.	2015. december 31.
Fix kamatozású	11 495 867	10 447 924
Változó kamatozású	0	0
Kamatozó eszközök	11 495 867	10 447 924
Fix kamatozású	3 729 783	4 175 413
Változó kamatozású	0	0
Kamatozó kötelezettségek	3 729 783	4 175 413

A fix kamatozású értékesíthető pénzügyi eszközök esetében a kamatláb lehetséges változása (2016-ban forintos befektetések esetén 30 bázispont, eurós befektetések esetén 20 bázispont) a Csoport saját tőkéjét éves szinten -67.636 ezer forinttal változtatná. (2015-ben forintos befektetések esetén 27 bázispont, eurós befektetések esetén -45 bázispont volt, ami a Csoport saját tőkéjét éves szinten -16.961 ezer forinttal változtatta volna.)

A Csoport kamatozó- eszközei és kötelezettségei 2015. és 2016. év végével az alábbi kamatlábakon kamatoztak:

	2016. december 31.		2015. december 31.	
	HUF	EUR	HUF	EUR
Államkötvények	2,00% - 7,50%	3,88% - 6,00%	2,50% - 7,50%	3,50% - 5,75%
Vállalati kötvények	n/a	n/a	n/a	n/a
Pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek	0,00%	0,00%	0,75% - 1,05%	0,015% - 0,03%
Kölcsönök és pénzügyi viszontbiztosítás	n/a	3,38% - 7,91%	n/a	4,01% - 8,67%
Kamatozó részvények	9,00%	7,00%	9,00%	7,00%

39.5 Számviteli besorolás és valós értékek

A kölcsönök és követelések, az értékesíthető pénzügyi instrumentumok, és az egyéb pénzügyi kötelezettségek könyv szerinti értéke nem tér el jelentősen a valós értéküktől.

Az alábbi táblázatban látható a csoport eszközeinek és kötelezettségeinek besorolása az egyes pénzügyi eszköz és kötelezettség kategóriákba:

Adatok ezer forintban

2016. december 31.	Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	Kölcsönök és követelések	Értékesíthető pénzügyi eszközök	Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	Egyéb pénzügyi kötelezettségek
Államkötvények	2 164 959	0	5 952 201	0	0
Vállalati kötvények	0	0	0	0	0
Részvények	10 650 401	0	0	0	0
Befektetési jegyek	45 732 489	0	0	0	0
UL eszközalapokban lévő és saját pénzeszközök	1 772 491	1 606 216	0	0	0
Követelések	204 560	901 958	0	0	0
Egyéb UL eszközök	-220 044	0	0	0	0
Kamatkozó részvények	0	0	0	0	2 460 088
Kölcsönök, pénzügyi viszontbiztosítás, egyéb kötelezettségek és céltartalékok, kötelezettségek közvetlen biztosítási ügyletekből	0	0	0	0	3 364 000
Befektetési szerződések	0	0	0	1 399 050	0
Derivatív instrumentumok	526 518	0	0	0	0
Összesen:	60 831 374	2 508 174	5 952 201	1 399 050	5 824 088

Adatok ezer forintban

2015. december 31.	Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	Kölcsönök és követelések	Értékesíthető pénzügyi eszközök	Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	Egyéb pénzügyi kötelezettségek
Államkötvények	1 470 465	0	6 114 512	0	0
Vállalati kötvények	0	0	0	0	0
Részvények	6 249 509	0	0	0	0
Befektetési jegyek	45 424 978	0	0	0	0
UL eszközalapokban lévő és saját pénzeszközök	1 775 266	1 087 681	0	0	0
Követelések	110 901	2 615 956	0	0	0
Egyéb UL eszközök	-137 329	0	0	0	0
Kamatozó részvények	0	0	0	0	2 312 283
Kölcsönök, pénzügyi viszontbiztosítás, egyéb kötelezettségek és céltartalékok, kötelezettségek közvetlen biztosítási ügyletekből	0	0	0	0	3 709 352
Befektetési szerződések	0	0	0	1 311 539	0
Derivatív instrumentumok	676 503	0	0	0	0
Összesen:	55 570 293	3 703 637	6 114 512	1 311 539	6 021 635

A Csoport az eszközök és kötelezettségek valós értékének meghatározásakor az alábbi három értékelési szintet alkalmazza:

- 1.szint: aktív piacon jegyzett ár az eszköz/kötelezettségre vonatkozóan
- 2.szint: Az 1. szinttől eltérő input információk alapján, amelyek az adott eszközzel/kötelezettséggel kapcsolatban közvetlenül vagy közvetetten megfigyelhetőek
- 3. szint: Eszközökre és kötelezettségekre vonatkozó inputok amelyek nem megfigyelhető piaci adatokon alapulnak

A különböző pénzügyi instrumentumok esetében a valós érték meghatározásának módja az alábbi:

- Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok
 - az elsődleges forgalmazói rendszerbe bevezetett államkötvényeket és diszkont kincstárjegyeket kivéve - egységesen az értékelési időszakban az utolsó tőzsdei záró nettó árfolyam felhasználásával kell értékelni oly módon, hogy a nettó árhoz a piaci érték meghatározásakor hozzá kell adni a fordulónapig felhalmozott kamatokat;
 - az elsődleges forgalmazói rendszerbe bevezetett, kötelező árjegyzésű, 3 hónapnál hosszabb hátralévő futamidejű fix és változó kamatozású, illetve diszkont állampapírok esetén az Államadósság Kezelő Központ (a továbbiakban: ÁKK) által

- a fordulónapon, illetve az azt megelőző legutolsó munkanapon közzétett legjobb vételi és eladási nettó árfolyamok számtani átlaga és a fordulónapig felhalmozott kamatok összegeként kell a piaci értéket meghatározni;
- az elsődleges forgalmazói rendszerben nem kötelező árjegyzésű, 3 hónapnál rövidebb hátralévő futamidejű, fix kamatozású és diszkont állampapírok - ideértve az állami készfizető kezességgel rendelkező értékpapírokat is - esetén az ÁKK által a fordulónapon, illetve az azt megelőző legutolsó munkanapon közzétett 3 hónapos referenciahozam felhasználásával a fordulónapra számított nettó árfolyam és a fordulónapig felhalmozott kamatok összegeként kell a piaci értéket meghatározni;
 - ha tőzsdére bevezetett hitelviszonyt megtestesítő értékpapírnak - az elsődleges forgalmazói rendszerbe bevezetett állampapírokat kivéve - nincsen 30 napnál nem régebbi árfolyama, akkor a piaci érték meghatározása a tőzsdén kívüli kereskedelem szerinti regisztrált és a fordulónapig közzétett utolsó, forgalommal súlyozott nettó átlagár és a fordulónapig felhalmozott kamat felhasználásával történik, ha ez az adat nem régebbi 30 napnál. A tőzsdén kívüli kereskedelem szerint regisztrált árfolyamok 30 napos érvényessége a közzétételben megjelölt időszak, azaz a vonatkozási időszak utolsó napjától számítandó akkor is, ha az nem munkanapra esik. Ugyanezen módszert kell alkalmazni a tőzsdére be nem vezetett hitelviszonyt megtestesítő értékpapírra;
 - **Részvények:**
 - a tőzsdére bevezetett részvényeket a fordulónapi tőzsdei záróárfolyam szerint kell értékelni;
 - ha az adott napon nem történt üzletkötés, akkor a legutolsó tőzsdei záróárfolyamot kell használni, ha ez az árfolyam a fordulónaphoz képest 30 napnál nem régebbi;
 - a tőzsdére nem bevezetett részvény esetében a tőzsdén kívüli kereskedelem szerinti és a hivatalosan közzétett utolsó súlyozott átlagárfolyam alapján kell meghatározni az eszköz értékelési árfolyamát, ha az nem régebbi 30 napnál
 - ha egyik módszer sem alkalmazható, akkor függetlenül annak régiségétől, az utolsó tőzsdei, ennek hiányában tőzsdén kívüli árfolyam, illetve a beszerzési ár közül az alacsonyabbat kell figyelembe venni.
 - **Derivatív instrumentumok:**
 - A budapesti értéktőzsdei határidős ügyletek T napi eredménye a vonatkozó tőzsdei határidős szabályzatok alapján, amennyiben az ügyletek T napon kerültek megnyitásra a kötési árfolyam és a T napi tőzsdei elszámolóár felhasználásával, amennyiben az ügyletek T napon kerültek lezárásra a kötési árfolyam és a T-1 napi tőzsdei elszámolóár felhasználásával, a T napnál korábban megnyitott ügyletek esetében pedig a T napi és T-1 napi legutolsó elszámolóár felhasználásával kerül meghatározásra.

- A tőzsdén kívüli deviza határidős ügyletek a T napi azonnali árfolyam és az érintett devizákban jegyzett bankközi kamatok alapján számított határidős árfolyamon kerülnek értékelésre. A számításban használandó kamatok a határidős kötés hátralévő futamidejéhez legközelebb eső lejáratú bankközi kamatok.
- a kamatozó részvény kibocsátásához kapcsolódó opciók valós értékének meghatározása a 4.3-as megjegyzésekben leírtaknak megfelelően történik.

A valós érték meghatározás hierarchiáját, a valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok tekintetében az alábbi táblázat mutatja:

Adatok ezer forintban

2016. december 31.	1. szint	2. szint	3. szint	Összesen
Államkötvények	8 117 160	0	0	8 117 160
Vállalati kötvények	0	0	0	0
Részvények	10 650 401	0	0	10 650 401
Befektetési jegyek	45 732 489	0	0	45 732 489
UL eszközalapokban lévő pénzeszközök	1 772 491	0	0	1 772 491
Követelések és egyéb UL eszközök	-15 484	0	0	-15 484
Derivatív instrumentumok	0	526 518	0	526 518
Eszközök összesen:	66 257 057	526 518	0	66 783 575
Valós értéken értékelt kötelezettségek	1 399 050	0	0	1 399 050
Kötelezettségek összesen:	1 399 050	0	0	1 399 050

Adatok ezer forintban

2015. december 31.	1. szint	2. szint	3. szint	Összesen
Államkötvények	7 584 977	0	0	7 584 977
Vállalati kötvények	0	0	0	0
Részvények	6 249 509	0	0	6 249 509
Befektetési jegyek	45 424 978	0	0	45 424 978
UL eszközalapokban lévő pénzeszközök	1 775 266	0	0	1 775 266
Követelések és egyéb UL eszközök	-26 428	0	0	-26 428
Derivatív instrumentumok	0	676 503	0	676 503
Eszközök összesen:	61 008 302	676 503	0	61 684 805
Valós értéken értékelt kötelezettségek	1 311 539	0	0	1 311 539
Kötelezettségek összesen:	1 311 539	0	0	1 311 539

40 FÜGGŐ KÖTELEZETTSÉGEK

A Csoport biztosítói solvencia szabályozások hatálya alá tartozik és megfelelt minden konszolidált szabályozói elvárásnak az EU Direktívák tekintetében és magyarországi viszonylatban. A Csoportnak nem áll fenn további függő kötelezettsége ezen szabályozásokkal kapcsolatban vagy bármely más tekintetben.

41 BERUHÁZÁSI KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSOK

2016. december 31-én és 2015. december 31-én a Társaságnak beruházási kötelezettségvállalása nem volt.

42 KAPCSOLT FELEKHEZ KAPCSOLÓDÓ KÖZZÉTÉTELEK

Kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók alatt a Csoport a közös vezetésű vállalkozásokkal folytatott ügyleteken kívül, az Igazgatóságának, valamint felügyelő bizottsága tagjainak érdekeltségével folytatott gazdasági eseményeket érti.

42.1 A Csoport Igazgatósága és felügyelő bizottsága tagjainak és közeli hozzátartozóinak ellenőrzése alatt álló gazdasági társaságokkal folytatott tranzakciói

Az Igazgatóság és Felügyelő Bizottság tagjainak nyújtott juttatások a következők:

Az Igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjai 2016. évben 4 100 ezer forint (2015. évben 7.200 ezer forint) tiszteletdíjban részesültek, számukra előleg, kölcsön folyósítására nem került sor.

Igénybe vett szolgáltatások:

A Csoport a profession.hu Kft.-től 2016-ban 1 651 ezer forint értékben (2015-ben 758 ezer forint) hirdetési szolgáltatást vett igénybe.

42.2 A Csoport közös vezetésű vállalkozásaival folytatott tranzakciói

A Csoport felé a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. 2016-ban:

- A unit-linked portfólió kezeléséért 220.302 ezer forint portfóliókezelési díjat¹ (2015-ben 215.267 ezer forint), továbbá nettó 77.649 ezer forint unit linked alapkezelési díjat¹ (2015-ben 89.766 ezer forint) számított fel.
- A saját portfóliókezelési díja 13.061 ezer forint volt. (a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. felé 8.421 ezer forint, míg a CIG Pannónia Első Magyar Általános Biztosító Zrt. felé 4.640 ezer forint), 2015-ben a portfóliókezelési díj 11.030 ezer forint volt.

Ezen kívül a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. 331 ezer forint közvetített szolgáltatást számlázott tovább a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt.-nek 2016-ban. (2015-ben ez 523 ezer forint volt.)

¹ A unit linked portfóliókezelési díj és alapkezelési díj közvetlenül a unit linked eszközalapok nettó eszközértékét terheli.

43 MÉRLEGFORDULÓNAP UTÁNI ESEMÉNYEK

2016. október 7-én írták alá azt a szerződést, melynek értelmében a Társaság az MKB Életbiztosító Zrt. 98,97%-át, leányvállalata, a CIG Pannónia Első Magyar Általános Biztosító Zrt. pedig az MKB Általános Biztosító Zrt. 98,98%-át vásárolja meg a Versicherungskammer Bayern-től (VKB). A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa határozatában engedélyezte, hogy a Társaság közvetlen egyedüli irányítást szerezzen az MKB Életbiztosító Zrt. felett, az EMABIT pedig az MKB Általános Biztosító Zrt. felett. A befolyásszerzést 2016. december 22-én a Magyar Nemzeti Bank is engedélyezte.

A Biztosító és leányvállalata, illetve a VKB között kötött szerződés értelmében 2017. január 1-jével teljesültek a megállapodásban foglalt feltételek a szerződés zárásával kapcsolatban. A részesedésszerzést a Cégbíróság az Életbiztosító esetében 2017. január 18-án, illetve az EMABIT esetében 2017. január 25-én bejegyezte.

Mivel 2016. december 31-én a Csoport még nem gyakorolt kontrollt az MKB Biztosítók felett, ezért a biztosítók bevonása a 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásokba nem történt meg. A biztosítók konszolidációba történő bevonása a kontroll megszerzésének időpontjában, a mérlegfordulónap után, 2017. január 1-jével történt meg, így az akvizíció hatásainak bemutatására a pénzügyi kimutatások kiegészítő megjegyzéseiben kerül sor.

A következő táblázatok az MKB Biztosítók 2016. évi egyedi pénzügyi kimutatásait mutatják be a CIG Csoport EU IFRS-eknek megfelelő számviteli politikája szerint.

Az MKB Biztosítók a 2016. évben továbbra is veszteségesen működtek, a 2016. évi adózott eredmény az MKB Általános Biztosító Zrt.-ben 113 millió forint veszteség, míg az MKB Életbiztosító Zrt.-ben 533 millió forint veszteség volt. Az MKB Általános Biztosító Zrt. esetében ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy az adózott eredmény már tartalmaz egy speciális stop-loss típusú viszontbiztosítási elszámolást, melyet a korábbi anyavállalat nyújtott a Biztosítónak és amely a Biztosító 2016. évi eredményét 1.133 millió forinttal javította.

MKB Általános Biztosító Zrt. egyedi átfogó jövedelemkimutatás (adatok millió forintban)	2016.01.01 – 2016.12.31
Biztosítási díjak	6 711
Meg nem szolgáltat díjak tartalékának változása	- 307
Viszontbiztosítóknak átadott megszolgált díj	- 2 413
Befektetések bevétele	213
Befektetések ráfordítása	- 99
Egyéb működési bevételek	69
Kárfizetések és szolgáltatások, valamint kárrendezési költségek	- 1 158
Biztosítástechnikai tartalékok és befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítási tartalékok nettó állományváltozása	- 308
Díjak, jutalékok és egyéb szerzési költségek	- 1 397
Igazgatási költségek	- 1 424
Adózott eredmény	- 1 13
Egyéb átfogó jövedelem	42
Teljes átfogó jövedelem	- 71

MKB Általános Biztosító Zrt. egyedi pénzügyi helyzet kimutatás (adatok millió forintban)	2017.01.01
Immateriális javak	407
Viszontbiztosító részesedése a biztosítástechnikai tartalékokból	1 420
Ingatlanok, gépek és berendezések	77
Halasztott szerzési költségek	148
Értékesíthető pénzügyi eszközök	3 281
Kapcsolt követelések	26
Biztosítási szerződésből származó és egyéb követelések	1 808
Egyéb eszközök és elhatárolások	18
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	199
Eszközök összesen	7 384
Biztosítástechnikai tartalékok	- 4 590
Kötelezettségek biztosítási ügyletekből	- 287
Egyéb kötelezettségek és céltartalékok	- 469
Kötelezettségek összesen	- 5 346
Nettó eszközök teljes valós értéke (Saját tőke)	2 038

MKB Életbiztosító Zrt. egyedi átfogó jövedelemkimutatás (adatok millió forintban)	2016.01.01 – 2016.12.31	
Biztosítási díjak		3 397
Meg nem szolgáltat díjak tartalékának változása	-	47
Viszontbiztosítóknak átadott megszolgált díj	-	6
Befektetések bevétele		1 129
Befektetések ráfordítása	-	454
Egyéb működési bevételek		9
Kárfizetések és szolgáltatások, valamint kárrendezési költségek	-	2 266
Biztosítástechnikai tartalékok és befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítási tartalékok nettó állományváltozása	-	992
Díjak, jutalékok és egyéb szerzési költségek	-	426
Igazgatási költségek	-	813
Adózott eredmény	-	533
Egyéb átfogó jövedelem		27
Teljes átfogó jövedelem	-	506

MKB Életbiztosító Zrt. egyedi pénzügyi helyzet kimutatás (adatok millió forintban)	2017.01.01	
Immateriális javak		265
Halasztott szerzési költségek		109
Értékesíthető pénzügyi eszközök		6 034
Befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások szerződői javára végrehajtott befektetések		6 385
Pénzügyi eszközök – befektetési szerződések		1 845
Biztosítási szerződésből származó és egyéb követelések		75
Egyéb eszközök és elhatárolások		5
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek		163
Eszközök összesen		14 881
Biztosítástechnikai tartalékok	-	4 938
Biztosítástechnikai tartalékok a befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítás szerződői javára	-	6 385
Befektetési szerződések	-	1 845
Kötelezettségek biztosítási ügyletekből	-	95
Egyéb kötelezettségek és céltartalékok	-	176
Kapcsolt kötelezettségek	-	26
Kötelezettségek összesen	-	13 465
Nettó eszközök valós értéke (Saját tőke)		1 416

A Csoport az IFRS 3 sztenderddel összhangban az akvizíció időpontjában értékelte a felvásárolt biztosítókat. A felvásárolt cég eszközeinek, kötelezettségeinek és függő kötelezettségeinek valós értékét, valamint az üzleti kombináció költségét (akvizíció becsült értéke) 2017. január 1-jei fordulónappal állapította meg, a mérlegkészítés időpontjában elérhető legfrissebb információk alapján. Az üzleti kombináció költsége és a felvásárlónak a felvásárolt valós értéken kimutatott eszközeiben, kötelezettségeiben és függő kötelezettségeiben megszerzett részesedése közötti negatív különbség a badwill (negatív cégérték), amely az akvizíció időpontjában egy összegben kerül az eredmény javára elszámolásra a befektetési bevételek között.

A számításokat a következő táblázat tartalmazza:

Üzleti és cégérték számítása a felvásárlás időpontjában (adatok millió forintban)	MKB Általános Biztosító Zrt.	MKB Életbiztosító Zrt.	Összesen
Átadott pénzeszközök	280	622	902
Korrekciós tétel várható értéke a szerződés szerint	- 113	- 533	- 646
Üzleti kombináció függő költsége	716	-	716
Üzleti kombináció költsége összesen	883	89	972
Kisebbségi részesedés értéke (a nettó eszközök valós értékének arányos része)	21	15	36
Nettó eszközök teljes valós értéke	- 2 038	- 1 416	- 3 454
Negatív üzleti és cégérték	- 1 134	- 1 312	- 2 446

Az átadott pénzeszközök korrekciós tételének véglegesítése a beszámoló kiadásának időpontjában még folyamatban van, a jelentés kiadásakor legjobb információkat tükrözi a beállított összeg. Az akvizíció a Csoport legjobb becslése szerint az MKB Általános Biztosító Zrt. esetében 1.134 millió forintos, az MKB Életbiztosító Zrt. esetében 1.312 millió forintos negatív üzleti és cégértéket eredményez. Ezen tételek összesített, egyszeri hatása a CIG Csoport 2017. évi eredményére várhatóan 2.446 millió forint nyereség. Ezt az egyszeri nyereséget az MKB Biztosítók 2017 évi vesztesége várhatóan jelentősen csökkenteni fogja.

A részesedés adásvételi szerződés az MKB Általános Biztosító Zrt. esetében ezen felül tartalmaz egy, a biztosító jövőbeni eredményétől függő részt, amely értékének pontos meghatározására legkésőbb az MKB Általános Biztosító Zrt. 2017. évi beszámolójának elfogadásáig kerül sor. A Csoport az EU IFRS-ekkel összhangban becslést készített a pénzeszköz korrekciós tételek valamint az üzleti kombináció függő költségének meghatározására, az üzleti vagy cégérték akvizíció időpontjában figyelembe veendő értékének meghatározása ezen számítás alapján történt. A felek között létrejött megállapodás értelmében a szerződésesben meghatározott kezdeti költség egy korrekciós mechanizmus révén a későbbiekben módosításra kerül.

Az üzleti kombináció függő költségének összege minden beszámolóalkészítéskor átértékelésre kerül az eredménnyel szemben.

Fontos megjegyezni, hogy a Csoport által készített fent bemutatott becslések az akvizícióval kapcsolatban számos feltételezést tartalmaznak, amelyek mind a nettó eszközök valós értékére, mind az üzleti kombináció összes költségére hatást gyakorolnak. A különböző feltételezések felhasználásával készült becslések az átvett nettó eszközök teljes valós értéke esetén 3454 és 3933 millió forint közötti értéken, az üzleti kombináció költsége tekintetében 792 és 972 millió forint közötti értéken szóródnak. Ezen becslésekkel kapcsolatban a Csoport az összes mérlegkészítéskor meglévő információ figyelembe vételével számította ki a fent bemutatott értékeket. Ennek eredményeképpen az akvizíció tényleges eredményhatása akár 300-500 millió forinttal is eltérhet a fenti becsléstől.

Az akvizíció előnyeik kapcsán érdemes kiemelni, hogy az MKB Életbiztosító jól kiegészíti a Csoport jelenlegi eladási szerkezetét, portfólióját. A Csoport célja, hogy a unit-linked termékek mellett erősíteni tudja a klasszikus életbiztosítások arányát, az MKB Életbiztosító pedig jó pozíciókkal rendelkezik e téren. Az MKB Bank az a hazai nagybank, amely a legjobb partner lehet az újszerű pénzügyi szolgáltatáscsomagok kialakításában.

A Társaság és a Pannónia Nyugdíjpénztár Konzorciuma a DIMENZIÓ Kölcsönös Biztosító és Önszegélyező Egyesület biztosítási állományának átruházására kiírt tender nyertes ajánlattevője lett 2017. februárjában. Az átruházás véglegesítéséhez szükséges szerződés megkötésére a közeljövőben sor kerül, míg a biztosítási állományok tényleges átruházása a szükséges hatósági engedélyek függvényében és hatályával történik meg. A Csoport valamivel több, mint 2 milliárd forint összegű biztosítástechnikai tartalékkal rendelkező életbiztosítási és további 0,4 milliárd forint összegű biztosítástechnikai tartalékkal rendelkező halasztott kezdetű nyugdíjkiegészítő biztosítási járadékos állományt vesz át.

A Biztosító célja a vásárlásokkal nemcsak ügyfelei elégedettségének további emelése, hanem hogy a profitabilitás és a részvényesi érték egyaránt nőjön. A 2017. év legfontosabb feladata a Pannónia és az MKB biztosítók integrálása amellet, hogy az új életbiztosítási szabályoknak is meg kell felelnünk. Minőségi, modern, ügyfélcentrikus biztosítóként kívánjuk kiszolgálni így megnövekedett ügyfélkörünket.

44 NYILATKOZAT

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. az Európai Unió által befogadott nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok alapján készített 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatások valós és megbízható képet adnak a Csoport eszközeiről, kötelezettségeiről, pénzügyi helyzetéről, valamint nyereségéről és veszteségéről, továbbá a konszolidált üzleti jelentés megbízható képet ad a Csoport helyzetéről, fejlődéséről és teljesítményéről, ismertetve a főbb kockázatokat és bizonytalansági tényezőket. A Társaság Igazgatósága (Igazgatóság) 2017. március 9-én elfogadta a Társaság jelen konszolidált éves beszámolójának előterjesztését a tulajdonosok éves rendes Közgyűlése számára.

Budapest, 2017. március 9.

dr. Kádár Gabriella
első számú vezető

Barta Miklós
számviteli rendért felelős vezető

Edvi Tibor
vezető aktuárius

CIG PANNÓNIA ÉLETBIZTOSÍTÓ NYRT.

2016. ÉVI KONSZOLIDÁLT ÜZLETI
JELENTÉS

2017. március 9.

Beszámoló a Csoport üzletmenetének fejlődéséről, teljesítményéről

2016-ban az előző évhez képest a GDP 2,0 %-kal nőtt Magyarországon. A befektetések csökkenése mellett a kiskereskedelmi forgalom 5,0%-kal emelkedett. A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsa tovább csökkentette az alapkamatot, de a további csökkentés, illetve ennek az alacsony szintnek a fenntartása kérdéses és főleg a külső környezet fejlődésétől függ. 2016-ban az államháztartás hiánya a 848 mrd forint volt az előző évi 1219 mrd forint után. A hiány 3 % alatt tartása miatt további intézkedés nem várható. A kormány közmunkaprogramjával együtt a munkanélküliség aránya 4,6% volt. 2016-ban az előző évhez képest fogyasztói árak átlagosan 0,4%-kal nőttek Magyarországon. A magyar forint jelentős árfolyam ingadozást mutatott 2016-ban (304-318 Ft az euróhoz viszonyítva). Magyarország fő makro indikátorai jelentős fejlődést mutattak (pozitív fizetési mérleg, folyamatosan 3% alatti az államháztartási hiány, kismértékű növekedés, csekély mértékű államadósság csökkenés). A legnagyobb és legbefolyásosabb hitelminősítő ügynökségek (Moody's, S&P és Fitch) javították Magyarország besorolását, így már a befektetésre ajánlott kategóriában van.

A Magyar Biztosítók Szövetsége (MABISZ) III. negyedéves adatai szerint a hazai biztosító társaságok és biztosító egyesületek együttesen mintegy 692 milliárd Ft biztosítási díjbevételre (GWP) tettek szert 2016 első három negyedévében, ami az előző év azonos időszakához képest 4,7%-os növekedéséhez növekedést jelent.

A Csoport adózott eredménye 2016. évben 724 millió forint nyereség, a Csoport teljes átfogó jövedelme pedig 788 millió forint nyereség. Az egy részvényre jutó eredmény 11,7 Ft/db.

A Csoport eredményeivel kapcsolatban fontos a kamatozó részvények szerepének ismerete. Lévén, hogy az IFRS szerinti elszámolásokban a kamatozó részvény összességében 438 millió forintos eredménycsökkenést jelent 2016-ra, - melyből 276 millió forint effektív kamatráfordítás a befektetési ráfordítások között, illetve 162 millió forint veszteség a beágyazott derivatívákhoz kapcsolódó eszközök és kötelezettségek valós érték változásain jelenik meg - így a Csoport IFRS szerinti teljes átfogó jövedelme 127 millió forinttal kevesebb a 2015-ös évhez képest. Az összehasonlító periódusban a kamatozó részvény IFRS eredményhatása 109 millió forint veszteség volt, így ez a tétel 329 millió forintot magyaráz az IFRS eredmények csökkenéséből. Ugyanakkor 2017 végére a kamatozó részvény program lezárásával ennek időleges tőkecsökkentő hatása megszűnik, sőt kompenzálódik. Ennek hatását eliminálva az adózott eredmény 162 millió forint lenne, ami 125 millió forint növekedés 2015-höz képest.

A Csoport biztosítási díjai 2016. évben 18 941 millió forintot tesznek ki, amely az előző év azonos időszakához képest 9 százalékos növekedést jelent. Ágazati összetételben a nem-életbiztosítási szegmens 64 százalékos IFRS szerinti díjbevétel növekedést mutat, míg az

életbiztosítási szegmens IFRS szerinti díjbevételei 6 százalékkal csökkentek 2015. évhez képest.

Az élet szegmensben a saját hálózat által értékesített állomány a 2015-ös új szerzés 95 százalékát érte el 2016-ban. A brókeri csatorna teljesítménye a tavalyi évhez képest 6 százalékkal alacsonyabb. 2015-ben még egy jelentős egyedi csoportos szerződés is növelte az új életbiztosítási állományt. 2016-ban összességében az előző év 92 százalékát hozta az értékesítés, a tavalyi egyszeri tétel nélkül az új szerzés 2015-höz viszonyított aránya 97 százalék lenne.

Továbbra is jól teljesít az EMABIT és így a Csoport nem-élet szegmense: 2016. évben 5 847 millió forint IFRS szerinti biztosítási díjat ért el, melynek legnagyobb része a casco, a vagyon és kezesség ágazatokhoz kapcsolódik. 2016. évi új szerzés összege 1 522 millió forint, így a negyedik negyedév végén a Csoport 3 034 millió forintos nem-élet állománnyal rendelkezett.

A Csoport közös vezetésű vállalata, a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. a 2016. üzleti év végén több, mint 181 milliárd forintot kezelt, ezen belül közel 114 milliárd forintnyi pénztári és több, mint 60 milliárd forintnyi unit-linked biztosítói vagyont, amivel a pénztári vagyionkezelés területén 8,2 százalékos, a unit-linked biztosítói vagyionkezelés területén 12,6 százalékos piaci részesedést ért el. Az Alapkezelő 2016 végén öt zártkörű befektetési alapot kezelt, amivel az év végén a hazai zártkörű értékpapíralapok piacán 8,8 százalékos piaci részesedést szerzett. A Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. 2016. évi árbevétele 1 044 millió forint, adózott eredménye 487 millió forint nyereség volt, melyből 222 millió forint jut a Csoportra.

A Csoport Szolvencia II szerinti konszolidált tőkemegfelelése 2016. végén 205 százalék volt, tehát jelentősen meghaladta a Felügyelet által elvárt - 50 százalékos volatilitási puffert is tartalmazó - 150 százalékos szintet.

A Csoport befektetési tevékenysége során felmerülő főbb kockázatok

A biztosítástechnikai tartalékok befektetése mellett a Csoport saját, forgatási célú befektetéseit – kiemelten figyelembe véve a likviditási és kockázati szempontokat – elsősorban magyar államkötvényben és diszkontkincstárjegyben helyezte el, mert ez biztosította a megfelelő kockázatkezelést és rugalmasságot az üzlet dinamikus növekedéséhez és a stabil működéshez.

A Csoport a biztosítási kockázatok kezelése mellett kiemelt figyelmet fordít a pénzügyi kockázatok kezelésére:

- a hitelkockázati kitettsége elsősorban a biztosítási kötvénytulajdonosokkal szemben díjköveteléseken, a jutalék visszairásból származó követeléseken és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokon és bankbetéteken keletkezik, amelyek kezelése pénzügyi és jogi eszközökkel történik;
- a likviditási és cash-flow kockázatok kezelése a napi monitoring tevékenységen alapul, amelyhez igazodik a könnyen értékesíthető piacképes eszközportfólió fenntartása az előre nem látható cash-flow akadályok kezelése;
- a kamatkockázatok elsősorban a pénzügyi viszontbiztosítási kötelezettségeknél jelentkeznek, amelyek a rögzített kamat megállapodás alapján, alacsony mértékű bizonytalanságot hordoznak. A kockázatkezelést az eszköz-forrás illesztés folyamatos figyelemmel kísérése is szolgálja.
- a Biztosító fedezeti ügyletet 2016-ban csak a unit-linked portfólió esetében kötött, saját befektetési kockázatait nem fedezte ilyen módon.
- a Biztosítónak árfolyamkockázata elsősorban a saját befektetésein keletkezik. Az értékpapírok piaci értékét folyamatosan monitorozzuk az ALM tevékenység keretében.

A Csoport 2016. évi pénzügyi helyzetének bemutatása

2016. évben a Csoport bruttó díjbevétele 18 941 millió forint volt, amely a 2015. év hasonló időszaki bevételeinek 109 százaléka. Ebből 12 333 millió forint a befektetéshez kötött életbiztosítások (ebből 2 642 millió forint nyugdíjbiztosítás), 493 millió forint a hagyományos életbiztosítások, 268 millió forint az egészségbiztosítások és 5 847 millió forint a nem-életbiztosítások bruttó díjbevétele.

A nem-életbiztosítások 5 847 millió forint díjbevételét eredményezték az IFRS-ek szerint 2016. évben (melynek 39,9%-a határon átnyúló üzletágból származik), ez 64 százalékos növekedést jelent az előző évhez (3 564 millió forint) képest, mely elsősorban a casco állomány, másodsorban az olasz kezesi termék megnövekedett új értékesítésének következménye. Az életbiztosítási portfólióban az értékesített szerződések első éves díjaiból származó bruttó díjbevétel 1 578 millió forint, ami 137 millió csökkenés az előző év azonos időszakához (1 715 millió forint) képest. 2015-ben egy jelentős egyedi csoportos szerződés is növelte az új állományt, elsősorban ezen szerződés okozza az első éves díjak visszaesését, melynek díjbevétele 2016-ban a megújítási díjakban jelenik meg. A megújításokból származó 2016. évi bruttó díjbevétel 10 181 millió forint, szemben a 2015. év hasonló időszakának 10 357 millió forintjával, vagyis a megújítási díjak stagnálnak. Az eseti/egyszeri díjak a 2015. év hasonló időszaki eseti/egyszeri díjbevételeinek 74 százalékat, 1 335 millió forintot értek el, döntően a befektetési egységhez kötött életbiztosításokhoz kapcsolódóan. A teljes 13 094 millió forintos életbiztosítási szegmens IFRS szerinti díjbevételén belül az eseti/egyszeri díjak aránya 10 százalékos, az eseti/egyszeri díjbevételek profitfedezete azonban a rendszeres díjbevételekénél jóval szerényebb, így ezen díjak csökkenése a Csoport eredményére kisebb hatással bír.

A meg nem szolgáltat díjak tartalékváltozása 2016-ban 1 388 millió forint, míg a viszontbiztosítónak átadott megszolgált díj összege 1 800 millió forint volt. Ezen tételek jelentős növekedése az előző évhez képest elsősorban a nem-élet állomány növekedésének, illetve a nem-élet szegmens magasabb viszontbiztosítási arányának eredménye.

A Csoport által értékesített azon befektetési egységekhez kötött életbiztosításokat, amelyek az IFRS-ek alapján nem minősülnek biztosítási szerződésnek, a Csoport befektetési szerződésnek minősíti. A befektetési szerződésekhez kapcsolódóan a Csoportnak az időszakban 105 millió forint díj- és jutalékbevétele keletkezett.

Az egyéb működési bevételek (942 millió forint) elsősorban a Csoport eszközalap kezelésből származó bevételeit tartalmazzák (741 millió forint). Szintén ezen a soron kerül elszámolásra az egyéb biztosítástechnikai bevétel (84 millió forint) és a függő költségelvonásból származó bevétel (70 millió forint) is.

Az eredmény szempontjából jelentős a nettó tartalékváltozások állományváltozása (-5 734 millió forint), mely elsősorban a következő tartalékváltozások eredménye. 5 335 millió forint kapcsolódik a befektetési egységekhez kapcsolt életbiztosítási tartalékok növekedéséhez. Az ügyfelek várható hűségbónusz kifizetésére képzett, korábban az eredménytől független díj-visszatérítési tartalékok között kimutatott számviteli tartalékot a továbbiakban a Csoport az egyéb biztosítástechnikai tartalékok között mutatja ki. (Ennek értéke 2016. december 31-én 975 millió forint). Elsősorban a nem-élet ági működésből következően a függőkár tartalékok 184 millió forinttal növekedtek, míg a törlési tartalékok a kintlévőségek csökkenésével párhuzamosan 69 millió forinttal estek vissza. A matematikai tartalék növekedése 112 millió forint.

A ráfordítások között az egyik legjelentősebb tétel a kárfizetések és szolgáltatások, valamint a kárrendezési költségek (együttesen 7 899 millió forint). Utóbbiból 7 277 millió forint a befektetéshez kötött életbiztosítások részleges- és teljes visszavásárlása és 258 millió forint az általános biztosítások kárráfordítása.

A Csoport összes működési költsége összesen 5 897 millió forint volt 2016-ban, amelyből 4 039 millió forint a fizetett díj, jutalék és egyéb szerzési költség, 1 858 millió forint egyéb működési költség. A szerzési költségek összességében növekvő tendenciát mutatnak, mely ellentétes tényezők eredménye. Az élet ági szerzési költségek elsősorban a termékmix változása miatt csökkenetek, míg a nem-élet ági portfólió jelentősen növekedett, azon belül is a magasabb szerzési költséghányadú termékek felé tolódott el az értékesítés. Az egyéb működési költségek 55 millió forinttal (3 százalékkal) csökkentek előző év hasonló időszakához képest (2015. év végén 1 913 millió forint volt).

A befektetési eredmény 3 529 millió forint nyereség, mely az alábbiakban részletezett tényezők együttes eredménye. A unit-linked nettó hozam a negyedik negyedévben 2 137 millió forinttal növekedett, így 2016-ban összesen 3 765 millió forint. 2016 utolsó negyedévében erős széttartás jellemezte a globális részvénypiacokat. Az egyes teljesítményeket vizsgálva az látható, hogy a fejlődő piacok az orosz- és kelet-európai piac kivételével jelentősen alulteljesítették a fejlett országok tőzsdéit, míg a kötvénypiacok további leértékelődést mutattak az időszakban. Ennek megfelelően a unit-linked eszközalapok közül 10 százalék feletti teljesítményt értek el az orosz-, a kelet-európai- és a hazai részvénypiacokon befektető termékek, valamint a Warren Buffett Eszközalapok. Ezzel egy időben negatívan teljesítettek a hazai- és nemzetközi kötvényekbe befektető termékek, a globális fejlődő piaci részvényeket tartalmazó eszközalapok és az árupiaci portfóliók.

A befektetési eredményre negatív hatással volt a pénzügyi viszontbiztosítás kamatráfordítása 74 millió forint értékben. A Csoport saját befektetésein elért hozama 114 millió forint nyereség volt 2016-ban.

A kamatozó részvény eredményhatása az első három negyedévben 276 millió forint kamatráfordítás a befektetési ráfordítások között, illetve 162 millió forint veszteség a beágyazott derivatívákhoz kapcsolódó eszközök és kötelezettségek valós érték változásából, vagyis összességében 438 millió forint veszteség. A kamatozó részvényből fakadó követelések/kötelezettségek változása a részvény futamideje alatt jelentős negatív hatással van a Csoport eredményére és ezzel együtt IFRS szerinti tőkéjére, amely negatív hatás – a kamatozó részvények feltételei alapján ténylegesen fizetendő kamat kivételével – nem jelent tényleges ráfordítást a Csoport számára, az a kamatozó részvény tulajdonosok számára megjelenő értéknövekedést jeleníti meg. A futamidő leteltével (2017-ben), a kamatozó részvények törzsrészévé történő átalakításakor a kötelezettségként kimutatott összeg (mind a „kamatozó részvény kibocsátásából származó kötelezettség” mind a „Pénzügyi eszközök – kamatozó részvényekhez kapcsoló beágyazott derivatívák”) automatikusan tőkeemelésként kerül kimutatásra, amely kompenzálja a korábban a kamatozó részvényekkel kapcsolatban elszámolt ráfordítások tőkecsökkentő hatását.

A Pannónia CIG Alapkezelőből a Csoportra jutó eredmény a Tőkemódszerrel elszámolt befektetések hozama soron jelenik meg, mely 2016-ban 222 millió forint nyereség.

Az adózás előtti eredmény mindezekre tekintettel 872 millió forint nyereség (2015. év hasonló időszaki adózás előtti eredmény 947 millió forint nyereség), melyet csökkent a 148 millió forintos adófizetési kötelezettség. Az adózott eredmény 724 millió forint, 127 millió forinttal kevesebb, mint a 2015. év hasonló időszaki adózott eredmény. Az egyéb átfogó jövedelem az értékesíthető pénzügyi eszközök 64 millió forintos valós érték növekedést tartalmazza, a teljes átfogó jövedelem így 2016. évben 788 millió forint nyereség.

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. mérlegfőösszege 77 394 millió forint, pénzügyi helyzete stabil, kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tett. A saját tőke nagysága 2016. december 31-én 3 971 millió forint.

A 2016-os üzleti évre kitűzött üzletpolitikai célok teljesítése

A Csoport 2016-ban az előző évhez képest 14 százalékkal kevesebb, 3 503 millió forint éves állománydíjú biztosítási szerződést értékesített, amelyből 1 799 millió forint befektetési egységhez kötött életbiztosítás, 182 millió forint hagyományos és csoportos életbiztosítás, míg általános biztosítás 1 522 millió forint. Az előző évben az új értékesítés állománydíja 4 053 millió forint volt, ebből 1 956 millió forint befektetési egységhez kötött szerződéshez, 208 millió forint hagyományos és csoportos életbiztosításhoz, 1 889 millió forint pedig általános biztosítási szerződéshez kapcsolódott. Az általános biztosítások esetében a 2015-ös új üzletből 576 millió Ft egy speciális fuvarozói felelősség termékhez kapcsolódott, melyet a 2016-os évtől a Csoport az egyszeri díjas szerződések között mutatta ki. A hatás kiszűrésével az általános biztosítások esetében a rendszeres díjas új szerzés 16%-os növekedést mutat.

A korrigált díjbevételeket vizsgálva elmondható, hogy a Biztosító meghatározó piaci szereplő az életbiztosítási piacon: 3,73 százalékos piaci részesedéssel a 9. legnagyobb korrigált díjbevételel rendelkező társaság volt a 2016. év harmadik¹ negyedéves adatai alapján, egy helyet visszacsúszott a 2015. év végi pozícióhoz viszonyítva.

Az értékesítési csatornák diverzifikációját a saját hálózat erősítésével tovább folytatta a Biztosító. A 2016-ban eladott életbiztosítási szerződések esetén a saját hálózat teljesítménye 50 százalékot, míg a brókeri csatorna 47 százalékot, a banki csatorna pedig 3 százalékot tett ki. Az általános biztosítások értékesítése csaknem teljes egészében a brókeri csatorna teljesítménye. A banki csatorna fejlesztése a jövőben is kiemelt cél, ezt támogatja az MKB Biztosítók megvásárlása is.

A tradicionális és hagyományos életbiztosítási termékek portfólión belüli részesedése némileg növekedett 2015 végéhez képest, az új szerzésen belüli arány 9%, csaknem elérte a megcélzott 10%-ot.

A meglévő életbiztosítási portfólió minősége összességben javult, a biztosító egyéves törlési mutatói némileg romlottak ugyan, de kétéves és többéves törlési mutatók jelentősen csökkentek a 2015. évi állapothoz képest.

A Biztosító nagy hangsúlyt fektet a Szolvencia II követelményeinek betartására. A konszolidált Szolvencia II szerinti tőkemegfelelés 2016. december 31-én 205 százalék, tehát jelentősen meghaladja a Felügyelet által elvárt - 50 százalékos volatilitási puffert is tartalmazó - 150 százalékos szintet.

¹ Jelen beszámoló készítésekor 2016. negyedik negyedévre vonatkozó MABISZ piaci adatok még nem állnak rendelkezésre, így a 2016. harmadik negyedéves adatok kerülnek megjelenítésre.
<http://www.mabisz.hu/images/stories/docs/publikaciok/negyedeves/2016-iii-negyed.pdf>

A szigorú költséggazdálkodás és hatékony működés beépült a biztosító operációjába, így az egyéb működési költségek további 3 százalékkal csökkentek 2015-höz képest. Az egyéb működési költség díjbevételhez viszonyított aránya a 11%-ról 10%-ra csökkent.

2016 végére a Csoport működését kiszolgáló informatikai rendszer átfogó fejlesztése nagyrészt befejeződött. A fejlesztés nemcsak a háttérrendszerek működését érintette, de a digitális kommunikációs átállást is. Januártól az adatvédelmi tanúsítvánnyal ellátott értesítők és levelek a személyes Pannónia Ügyfélportál felületen (<https://portal.cig.eu/>) érhetőek el, ahol az ügyfelek kényelmesen és naprakészen intézhetik ügyeiket és követhetik nyomon szerződéseiket.

A nemélet szegmense és így az EMABIT 2016-ban 5 934 millió forint bruttó díjbevételt ért el (melynek 39,3%-a határon átnyúló üzletágból származik), 62 százalékkal többet, mint 2015-ben. A dinamikusan növekvő díjbevétel legnagyobb része a casco, a vagyon és kezesség termékekhez kapcsolódik. 2016-ban az új szerzés összege 1 522 millió forint volt, és év végén a Biztosító 3 034 millió forintos állománnyal rendelkezett. Az EMABIT sorozatban, az egymást követő negyedévekben kiválóan teljesített. Ennek köszönhető a 2015-ös évhez hasonlóan 2016-ban is jelentős eredménynövekedést könyvelhetett el. Mindezt csökkenő hozamkörnyezetben és az aktívan egyébként már nem művelt KGFB módozat jelentős bonyolítási vesztesége mellett érte el a Társaság. 2016-ban az EMABIT adózott eredménye 203 millió forint, amely 116 millió forinttal meghaladja 2015 eredményét.

A Csoport közös vezetésű vállalata, a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. a 2016. üzleti év végén több, mint 181 milliárd forintot kezel, ezen belül közel 114 milliárd forintnyi pénztári és több, mint 60 milliárd forintnyi unit-linked biztosítói vagyont, amivel a pénztári vagyonkezelés területén 8,2 százalékos, a unit-linked biztosítói vagyonkezelés területén 12,6 százalékos piaci részesedést ért el. Az Alapkezelő 2016 végén öt zártkörű befektetési alapot kezel, amivel az év végén a hazai zártkörű értékpapíralapok piacán 8,8 százalékos piaci részesedést szerzett. A Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. 2016. évi árbevétele 1 044 millió forint, adózott eredménye 487 millió forint nyereség volt, melyből 222 millió forint jut a Csoportra.

Összességében megállapítható, hogy a Csoport 2016-ra kitűzött üzletpolitikai céljai jelentős részben teljesültek.

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. 2017. évi üzletpolitikai célkitűzései

A Csoport üzletpolitikájában az alábbi célokat fogalmazta meg a 2017-es üzleti évre:

- a 2017. évi új értékesítés állománydíja haladja meg a 2016. évi értékesítés szintjét
- a piaci pozíció javítása korrigált díjbevétel tekintetében
- az MKB Biztosítók sikeres integrálása a CIG Pannónia Csoport működésébe
- a banki értékesítési csatorna szerepének jelentős erősítése
- stratégiai együttműködés kialakítása az MKB Bankkal
- az egészségbiztosítási és hagyományos életbiztosítási termékek portfolión belüli részesedésének és az ebből származó biztosítási díjbevétel növelése
- további hatékonyságjavulás az operációban a biztosítástechnikai rendszerfejlesztés után és a digitalizáció révén
- a Szolvencia II szabályozásnak való folyamatos megfelelés egyedi és konszolidált szinten
- az EMABIT esetében további niche szegmensbeli piaci lehetőségek kiaknázása, határon átnyúló tevékenységek bővítése és a nyereség növelése
- a Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. Csoportra jutó adózott eredményének növelése

Mérlegfordulónap utáni események

2016. október 7-én írták alá azt a szerződést, melynek értelmében a Társaság az MKB Életbiztosító Zrt. 98,97%-át, leányvállalata, a CIG Pannónia Első Magyar Általános Biztosító Zrt. pedig az MKB Általános Biztosító Zrt. 98,98%-át vásárolja meg a Versicherungskammer Bayern-től (VKB). A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa határozatában engedélyezte, hogy a Biztosító közvetlen egyedüli irányítást szerezzen az MKB Életbiztosító Zrt. felett, az EMABIT pedig az MKB Általános Biztosító Zrt. felett. A befolyásszerzést 2016. december 22-én a Magyar Nemzeti Bank is engedélyezte.

A Biztosító és leányvállalata, illetve a VKB között kötött szerződés értelmében 2017. január 1-jével teljesültek a megállapodásban foglalt feltételek a szerződés zárásával kapcsolatban. A részesedésszerzést a Cégbíróság az Életbiztosító esetében 2017. január 18-án, illetve az EMABIT esetében 2017. január 25-én bejegyezte.

Az akvizíció előnyei kapcsán érdemes kiemelni, hogy az MKB Életbiztosító jól kiegészíti a Csoport jelenlegi eladási szerkezetét, portfólióját. A Csoport célja, hogy a unit-linked termékek mellett erősíteni tudja a klasszikus életbiztosítások arányát, az MKB Életbiztosító pedig jó pozíciókkal rendelkezik e téren. Az MKB Bank az a hazai nagybank, amely a legjobb partner lehet az újszerű pénzügyi szolgáltatáscsomagok kialakításában.

A Társaság és a Pannónia Nyugdíjpénztár Konzorciuma a DIMENZIÓ Kölcsönös Biztosító és Önszegélyező Egyesület biztosítási állományának átruházására kiírt tender nyertes ajánlattevője lett 2017. februárjában. Az átruházás véglegesítéséhez szükséges szerződés megkötésére a közeljövőben sor kerül, míg a biztosítási állományok tényleges átruházása a szükséges hatósági engedélyek függvényében és hatályával történik meg. A Csoport valamivel több, mint 2 milliárd forint összegű biztosítástechnikai tartalékkal rendelkező életbiztosítási és további 0,4 milliárd forint összegű biztosítástechnikai tartalékkal rendelkező halasztott kezdetű nyugdíjkiegészítő biztosítási járadékos állományt vesz át.

A Csoport célja a vásárlásokkal nemcsak ügyfelei elégedettségének további emelése, hanem hogy a profitabilitás és a részvényesi érték egyaránt nőjön. A 2017. év legfontosabb feladata a Pannónia és az MKB biztosítók integrálása amellet, hogy az új életbiztosítási szabályoknak is meg kell felelnünk. Minőségi, modern, ügyfélcentrikus biztosítóként kívánjuk kiszolgálni így megnövekedett ügyfélkörünket.

Tulajdonosi struktúra, részvényekhez kapcsolódó jogok

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. tulajdonosi szerkezete (2016. december 31.)

Tulajdonosok megnevezése	A részesedés névértéke 2016.12.31. (ezer forint)	A jegyzett tőkében való részesedés aránya (%)	Részesedés a szavazatokban (%)
Belföldi magánszemély	1 417 827	54,39%	54,39%
Belföldi intézmény	1 063 067	40,78%	40,78%
Külföldi magánszemély	11 902	0,46%	0,46%
Külföldi intézmény	97 955	3,76%	3,76%
Nominee, belföldi magánszemély	369	0,01%	0,01%
Nominee, külföldi intézmény	4 701	0,18%	0,18%
Nem nevesített tétel	10 752	0,41%	0,41%
Összesen	2 606 574	100%	100%

A Csoport a részvénykönyv vezetésével a KELER Központi Értéktár Zrt.-t bízta meg. Amennyiben a tulajdonosi megfeleltetés során van olyan számlavezető, amely ügyfeleinek tulajdonában van CIGPANNONIA részvény, azonban nem szolgáltat adatot a részvényes(ek)re vonatkozóan, úgy az ily módon be nem azonosított részvények tulajdonosai „Nem nevesített tétel” megnevezéssel szerepelnek a részvénykönyvben.

A Biztosító tulajdonosai közül 10 százalék feletti (15,73 százalékos) részesedéssel a VINTON Vagyonkezelő Kft. tulajdonosi csoport rendelkezik.

A Csoport különleges irányítási jogokat megtestesítő részesedéseket nem bocsátott ki.

A Csoport nem rendelkezik munkavállalói részvényesi rendszer által előírt irányítási mechanizmussal.

A Csoport nem rendelkezik olyan a közte és vezető tisztségviselője, illetve munkavállalója között létrejött megállapodással, amely kártalanítást ír elő arra az esetre, ha a vezető tisztségviselő lemond, vagy a munkavállaló felmond, ha a vezető tisztségviselő vagy a munkavállaló jogviszonyát jogellenesen megszüntetik, vagy a jogviszony nyilvános vételi ajánlat miatt szűnik meg.

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. 2012 harmadik negyedében – a korábbi közgyűlési felhatalmazás alapján – döntött a kamatozó részvények kibocsátásával megvalósuló zártkörű tőkeemelésről, a részvényesek 1,4 milliárd forintos tőkeemelést hajtottak végre. Az alaptőke ezután 63.283.203 db dematerializált, szavazati jogot biztosító, egyenként negyven forint névértékű, névre szóló, "A" sorozatú törzsrészvényből, 1.150.367 db dematerializált, szavazati jogot biztosító, egyenként negyven forint névértékű, névre szóló, "B" sorozatú kamatozó részvényből, valamint 730.772 db dematerializált, szavazati jogot biztosító, egyenként negyven forint névértékű, névre szóló, "C" sorozatú kamatozó részvényből áll.

A kamatozó részvények közül a "B" sorozatúak után a kibocsátási értékre vetített éves fix kilenc százalék mértékű kamat forint összegben kerül meghatározásra. A "C" sorozatúak után pedig az éves fix hét százalék mértékű kamat az euró összegben nyilvántartott kibocsátási érték után euró összegben kerül meghatározásra. A "B" és "C" sorozatú részvények a kibocsátást követő 5 év elteltével meghatározott átalakítási arány szerint kötelezően "A" sorozatú törzsrészvénné kerülnek átalakításra.

A kibocsátott kamatozó részvények 5 év múlva alkalmazandó átváltási aránya nem fix, azaz a kibocsátás pillanatában nem határozható meg, hogy egy kamatozó részvényért cserébe hány törzsrészvény kerül kibocsátásra. Ez az arány a feltételek szerint a törzsrészvények átalakítási időpontot közvetlenül megelőző hat hónapos időtartamra számított, a Budapesti Értéktőzsdén elért forgalommal súlyozott átlagárának függvénye.

Az IFRS konszolidált pénzügyi kimutatások 35. és 3.19.3. kiegészítő megjegyzéseiben leírtak alapján a kibocsátott kamatozó részvények az EU IFRS-ek szerint az átváltásig nem minősülnek jegyzett tőkének és tőketartaléknak. Mindezek miatt a Csoport által kimutatott jegyzett tőke és tőketartalék eltér a magyar számviteli törvény szerint kimutatott jegyzett tőkétől és tőketartaléktól. A fenti részvények közül a 63 282 203 db kibocsátott törzsrészvény kerül jegyzett tőkeként kimutatásra.

2014. május 22-én a Biztosító korábbi vezető tisztségviselője ajándékozási szerződés keretében átruházott a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt.-re 1 196 750 db egyenként negyven forint névértékű, névre szóló, „A” sorozatú CIGPANNONIA dematerializált törzsrészvényt, melyet korábban a Biztosító dolgozói részvényprogramjának keretében szerzett meg. A 22/2014. sz. közgyűlési határozat alapján a dolgozói részvények eredeti céljuknak megfelelően menedzsment ösztönzési funkciót töltenek be a jövőben. A részvények a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. saját, szavazati jogot nem megtestesítő részvényei között kerülnek nyilvántartásra.

A fentieken kívül a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. alapszabályában rögzített, részvényekre vonatkozó korlátozás vagy elidegenítési jog nincs.

Felelős Társaságirányítási Jelentés

A Budapesti Értéktőzsde Zártkörűen működő Részvénytársaság (BÉT) által a BÉT honapján megjelentetett Felelős Társaságirányítási Ajánlások a BÉT-en jegyzett társaságok vállalatirányítási gyakorlatára vonatkozóan tartalmazzak ajánlásokat.

A Csoport éves beszámolója mellett a részvényeinek BÉT-re történő bevezetését követően nyilvánosságra hozza felelős társaságirányítási jelentését a honlapján, amelyben bemutatásra kerülnek a vállalatirányítási szabályok, valamint az alkalmazott vállalatirányítási gyakorlat. A felelős társaságirányítási jelentés elfogadása az éves rendes közgyűlés hatáskörébe tartozik.

A felelős társaságirányítási jelentés tartalmazza a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. vezető testületei bemutatását és működésük leírását, a belső kontrollok és ellenőrzési rendszer bemutatását, valamint a tájékoztatással és a közgyűlés lebonyolításával összefüggő szabályok leírását. Tartalmazza ezen felül a jelentést a Felelős Társaságirányítási Ajánlásokban foglaltaknak való megfelelésről.

A Csoport működése során maradéktalanul betartja a rá vonatkozó jogszabályi előírásokat, a BÉT szabályzataiban, és az MNB rendelkezéseiben foglaltakat.

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. szervezeti felépítését és működési elveit a mindenkor hatályos Alapszabálya tartalmazza. A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt.-nél legalább három és legfeljebb hét tagból álló Igazgatóság működik, amelynek tagjait a közgyűlés választja meg legfeljebb öt éves időtartamra, illetve hívja vissza, míg az elnököt az igazgatóság tagjai választják. A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt.-nél legalább három és legfeljebb tíz tagból álló Felügyelőbizottság működik, amelynek tagjait a közgyűlés, elnökét a Felügyelőbizottság választja meg legfeljebb öt éves időtartamra, illetve hívja vissza.

Az Alapszabály megállapításáról és módosításáról történő döntés a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik, kivéve a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. cégnevét, székhelyét, telephelyeit, fióktelepeit és tevékenységi köreit (ide nem értve a főtevékenységet) érintő kérdéseket, amelyről az Igazgatóság is dönthet.

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. Igazgatósága a közgyűlés ilyen tartalmú felhatalmazása esetén a Felügyelőbizottság előzetes hozzájárulásával dönthet az alaptőke felemeléséről, illetve az alaptőkének az alaptőkén felüli vagyon terhére történő felemelésével kapcsolatban jogosult közbenső mérleg elfogadására.

A Felügyelőbizottság elsődleges célja – a jogszabályokban előírt feladatok ellátása során – , hogy a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. rendelkezzen átfogó és eredményes működésre alkalmas ellenőrzési rendszerrel. A Felügyelőbizottság legalább évente öt alkalommal, illetve ezen túlmenően olyan gyakorisággal ülésezik, ahogyan azt a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. üzleti érdekei szükségessé teszik. Ülésein legalább háromhavonta megtárgyalja az igazgatóságnak az ügyvezetéséről, a társaság vagyoni helyzetéről és üzletpolitikájáról készített jelentését. A Felügyelőbizottság irányítja a belső ellenőrzési szervezetet, amelynek keretében elfogadja a belső ellenőrzési szervezet hároméves ellenőrzési tervét, legalább félévente

megtárgyalja a belső ellenőrzés által készített jelentéseket, és ellenőrzi a szükséges intézkedések végrehajtását.

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. Felügyelőbizottságának független tagjaiból a közgyűlés egy legfeljebb négytagú Audit Bizottságot hoz létre, melynek célja, hogy felügyelje a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. számviteli törvény szerinti beszámolóját véleményezi, könyvvizsgálatát nyomon követi, javaslatot tesz a könyvvizsgáló személyére és díjazására, a vele való szerződéskötésre, amelynek során vizsgálja a könyvvizsgálóval szemben támasztott szakmai követelmények meglétét és az összeférhetetlenségét. Az Audit Bizottság értékeli a pénzügyi beszámolási rendszert és javaslatokat tesz a szükséges intézkedések megtételére, segíti a felügyelőbizottság munkáját, továbbá figyelemmel kíséri az ellenőrzési és kockázatkezelési rendszer hatékonyságát. Az Audit Bizottság felügyeleti jellegű szerepet tölt be. A Bizottság feladatainak elvégzése során a Csoporton belüli és kívüli személyekre és szervezetekre támaszkodva, az így biztosított információk alapján végzi feladatát. A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. Igazgatóságának és Felügyelőbizottságának tagjait a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. éves beszámoló kiegészítő mellékletének 1.2-es és 1.3-as pontja tartalmazza.

A belső védelmi vonal elemeit a felelős belső irányítás és a belső kontroll funkciók alkotják. A felelős belső irányítás megvalósítását a Csoport a megfelelő szervezeti felépítés, szervezet, testületi rendszer kialakításával és működtetésével, irányítási és felügyelési (supervision) funkciók gyakorlásával biztosítja.

A Csoport a belső kontroll funkciókat a kockázati kontroll funkció (risk kontroll function) a megfelelési biztositási funkció (compliance function) és a belső ellenőrzési funkció (internal audit function) között osztja meg.

A Csoport a folyamatba épített ellenőrzést és vezetői ellenőrzési rendszert úgy alakította ki és működteti, hogy azok biztosítsák, hogy a pénzügyi beszámolóban szereplő adatok és információk jelentős hibától való mentességét.

A belső ellenőrzési rendszer működését a független belső ellenőrzési funkció támogatja, amely a Felügyelőbizottság szakmai irányítása alá tartozik. A belső ellenőr feladata kiterjed a Csoport belső szabályzatoknak megfelelő működésének, valamint a biztosítási tevékenységnek a törvényesség, a biztonság, az áttekinthetőség és a célszerűség szempontjából történő vizsgálatára. A belső ellenőr a Csoport által a Felügyelet részére adott jelentések és adatszolgáltatások tartalmi helyességét és teljességét is legalább negyedévente ellenőrzi.

A Csoport kockázatvállalási folyamatát a kockázat azonosítása, mérése, kezelése és a monitoring képezi. A Csoport az európai uniós és hazai jogszabályoknak, ajánlásoknak és a kialakult biztosítói gyakorlatnak és elveknek megfelelő kockázatkezelési rendszert működtet.

Kockázati Bizottság

A Kockázati Bizottság elsődleges feladata, hogy segítse és támogassa a Csoport menedzsmentjét abban, hogy kockázatkezelési tevékenységét a jogszabályoknak, illetve egyéb szabályoknak, a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. alapszabályának és a belső szabályzatoknak megfelelően végezhesse. A Kockázati Bizottságban képviselést kapott minden olyan szakterület, amely releváns üzleti know-how-val és megfelelő ismeretekkel rendelkezik a kockázatkezelési kérdések tekintetében. A Bizottság havonta ülészik, feladatkörébe tartozik különösen a kockázati önértékelések során feltárt kockázatok csökkentésére hozott intézkedések nyomon követése, a kulcs kockázati indikátorok értékelése valamint a kockázatokkal kapcsolatos esetleges incidensekből levonható tanulságok megfogalmazása. A kockázati vezető időszakonként beszámol az Igazgatóságnak és a Felügyelőbizottságnak is.

Kockázatkezelés

Önálló tisztségként került megszervezésre a kockázatkezelési vezető, amely közvetlenül a vezérigazgató-helyettes felé jelent. A kockázatkezelési vezető felelőssége kiterjed a vállalat kockázati stratégiájának kialakítására, többek között a működés és a projektek területein felmerülő kockázatok és biztonsági kérdések vonatkozásában, továbbá a gazdasági bűnözés megelőzésére. Ez a terület koordinálja a kockázatcsökkentő eljárási rendek kialakítását, a végrehajtás monitorozását és az eredmények utókövetését.

Kockázatkezelésért felelős személy

A Csoportnál a biztosítási törvény rendelkezéseinek megfelelően kialakításra került a kockázatkezelési feladatkört ellátó személy pozíciója, amelynek feladata az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület és más feladatkörök segítése a kockázatkezelési rendszer hatékony működésében. A feladatai közé tartozik még a társaságok kockázati profiljának és a kockázatkezelési rendszerének monitorozása, felmerülő kockázatok azonosítása és értékelése, a vezető testületek tájékoztatása a kockázati kitétségekről, valamint az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület tájékoztatása kockázatkezelési ügyekről, ideértve az olyan stratégiai ügyeket, mint a vállalati stratégia, fúziók és felvásárlások, továbbá jelentősebb projektek és befektetések.

Compliance vezető

A Megfelelőségi vezető – aki közvetlenül a vezérigazgató irányítása alá tartozik – a compliance kockázatok kezelésén túl a működési környezet változásainak folyamatos figyelemmel kísérésével ellátja a különböző területeket a szabályszerű működéshez szükséges információkkal (szabályok változásai, tanácsadás a procedúrák változtatásaihoz) és az üzleti céloknak nem alárendelten ellenőrzi, hogy a működés valóban megfelel a hatályos szabályoknak. A compliance vezető egyben a pénzmosás gyanús ügyletek jelentési tisztségviselője is.

Foglalkoztatás politika

A Csoport tevékenysége során nélkülözhetetlen az emberi erőforrás megléte, így nagy hangsúlyt fektet a kollégák képzésére, karrierépítésére, motiválására. Továbbra is törekszik olyan munkakörülményeket és légkört biztosítani munkavállalók számára, amellyel nem csak hatékonyan, de elkötelezettséggel képesek munkájuk elvégzésére, hiszen cégnél továbbra is cél a minél magasabb színvonalú munkahely megteremtése.

A Csoport meggyőződése, hogy a kiváló munkaerő is ösztönzésre szorul, ezért folyamatosan támogatja és kezdeményezi olyan programok és folyamatok bevezetését, ami a hosszú távú elkötelezettséget és az egyre emelkedő szakmaiságot tudja biztosítani. Ennek fő eszközei a rugalmasság, a nyitottság és a gyors alkalmazkodás.

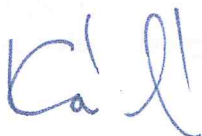
Egyéb közzétételek

A Csoport 2011 decemberében Debrecenben létesített telephelyet annak érdekében, hogy a termék-innovációs fejlesztésének kiemelt szerepet biztosítson, illetve a kelet-magyarországi tevékenységét is fejleszteni tudja. A Csoport telephelyét 2015-től Miskolcra helyezte át.

A környezetvédelem nem kötődik közvetlenül a Csoport alaptevékenységéhez, de a munkakörülmények kialakításánál, a papírmentes folyamatok alkalmazásával és a kiszervezések révén a Csoport hozzájárul az energiatakarékos, egészséges és környezetbarát munkahely biztosításához.

A konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásban, a konszolidált átfogó jövedelem-kimutatásban, a konszolidált saját tőke-változás kimutatásban, a konszolidált cash flow kimutatásban és a kiegészítő megjegyzésekben bemutatott adatok és értékelések, valamint a konszolidált üzleti jelentésben adott kiegészítő információk megalapozták, hogy a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós kép alakuljon ki.

Budapest, 2017. március 9.

dr. Kádár Gabriella
első számú vezető

Barta Miklós
számvetési rendért felelős vezető

Edvi Tibor
vezető aktuárius